

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Megyénként 9 korona. Egy hónapra 9 korona 40 fillér.
Egyre csak határyon és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési munkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
KELER-FÖL-SZÁM.
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 788.

Delegátusok sztrájkja.

Budapest, április 21.

Ausztriában, úgy látszik, a nemzeti becsületet kötötték ahhoz a kérdéshez, hogy lesz-e törvény a katonatisztek fizetésfölemeléséből, mert az ijesztgetésnek, az erőszakos presszionálásnak minden módját kipróbálták ellenünk. Kezdődött az akció az osztrák delegáció nagy hadilármájával, fenyegető fölvonulásával, folytatódott azzal, hogy a közös miniszterek szavakkal álltak jót azért, hogy a gázsiemelés meglesz. Azután következtek az erősebb fegyverek, válságjövendések. Híresztelték, hogy a közös miniszterek lemondanak, hogyha a magyar delegáció továbbra is megmarad makacsodása mellett. Híresztelték, hogy a közös minisztereket a király akarata fedezi s ezért újra a legsivárabb harc, háboru várakozik Magyarországra, hogyha nem enged. A kisülő nagy ágyuk dörgésébe pedig mint egy kis tarackpukkanás vegyül most bele dr. Fuchsnak, az osztrák delegáció elnökének fenyegetése, aki azzal riogat bennünket, hogyha a tisztifizetések tárgyában nem lesz megegyezés, az osztrák delegátusok egyszerűen sztrájkba lépnek s nem jelennek meg az osztrák delegáció ülésén.

Ami a mi elhatározásunkat illeti, a közös kormányunk ez a követelése elintézt dolog. A tisztifizetéseket nem emeljük. Punktum! Akkor sem, hogyha Luegerék sárgaságba esnek és epelázt

kapnak és akkor sem, hogyha Aehrenthal és Schönauich világgá bujdosnak miatta. Akkor sem, hogyha — amitől Isten óvjon! — egy új alkotmányharc kerestjét kénytelen a nemzet nyakába venni. Először számos háziügyünket kell elintéznünk, a magyar állam temérdek szorgalmas napszamosát megérdemelt béréhez juttatunk, azután, hogyha tehetségünk bírja, lehet beszélni a dologról. Akkor is csak úgy, hogyha intézményes biztosítékokat kapunk aziránt, hogy a magyar nép keservesen megdolgozott adófilléréivel arra érdemes tisztikart, nem pedig fizetett ellenségeket jutalmazunk.

A magyar közvélemény — készen minden eshetőségre — ehez az álláspontjához szigorúan ragaszkodik s ebben nem tántoritja meg semmiféle fenyegetés. A dr. Fuchs, mint egy ijesztő szörnyüség rajzolja a horizontra a delegáció csődjét, de elfejtkezik arról, hogy ez csak odaát, Ausztria nézőpontjából tekintve ijesztő szörnyüség. A mi szemünkben örvendetes reménység, mely a történelmi fejlődésből logikusan következik.

Néha-néha háromlábú borjuk is születnek a világra. Sőt megszületvén, bármész népek csodájára, minden természeti törvény csufságára életben is maradnak és satnya három lábukon ugrálva vidáman sántikálnak — egy darabig. Addig, ameddig az örökérvényű s egyetemes természeti törvény le nem győzi az

ő kivételes furcsaságukat s torzéletüket meg nem öli a velük együtt született halálcóra.

A dualizmus és a közösügyes rendszer így hordozza magában az enyészet-magot attól a naptól fogva, hogy megalkották. Már akik megalkották, sem tekintették örökéletű intézménynek. Ausztriában elfogadták, mert azt várták tőle, hogy átmenet lesz a gesamtmonarchiához. Magyarországon elfogadták, mert az adott helyzetben jobbat nem tehetek s mert azt remélték, hogy a furcsán összeszerkesztett közjogi kapcsolatból előbb-utóbb csak kibontakozik az önálló, független Magyarország. Világos, hogy az ilyen két délibáb reménységen nyugvó állami rend mulóbb a buboréknál s csak addig él, ameddig a hozzá fűződő illúziók össze nem omlanak. Szilárd állami rend mindig a nemzeti szükségletek talajából nő ki s megfelel a tényleges erőviszonyoknak. Addig, amíg az erőviszonyok nem változnak, nem változik az alkotmány sem, a gyarmat megmarad gyarmatnak, az uralkodó osztály uralkodó osztálynak. Az erőviszonyok eltolódása azonban előbb-utóbb megváltoztatja az államhatalmat is, jogtalan osztályok jogot nyernek, a megerősödött gyarmat fölszabadul. Az Ausztriával való államjogi kapcsolat azonban nemzeti szükségletben nem gyökereszik, a létező erőviszonyokkal nincsen közösségben. A hatvanhetes kiegyezés eldöntetlenül hagyta a nagy pert, mely

Épül a Nemzeti Színház!...

— Egykoru naplójegyzetek után. —

Írta: Váradi Antal.

Nem a legújabb, csak az új... Értsd: a legrégebb... Ezeket a hieroglifikát fogom fejtegetni ma, mikor minden érdekel, ami az épülő új színházzal van összefüggésben. Arról a Nemzeti Színházról leszen szó, mely ma elavult, régi, ezélszerűtlen, de amely akkor új, dicső, „hön-óhajtott” s színészek és közönség vágyainak netovábbja volt... Az ígért földje... És Földváry, a színészek Mózes, vezette őket az ígért földje felé...

Ama nevezetes megyegyűlés után, melyen Földváry Gábor alispán, a budai színészek kérésére elmondta a megye rendinek, hogy a színészek kézikét két esztendőn át lemondani a fizetésükről s a nyomorúság után zárandokolni az ígért földje felé, csak tökécsítsék azt a pénzt, mely nekik jutna, s abból építsenek egy, habár interimális, de állandó hajlékot a magyar Muzsának, amikor is a megye rendei, mint egy ember keltek a nemzeti ügy támogatására, — az ott jelen volt színészek és közönség öröm-mámorral oszlott szíjjel... Az utca is zengett a lelkesedéstől, a megyegyűlés tulszúfolt, nagy karzatáról letoiongó színészeket kézzel-kézre adták, összecsoáltak, a kezeiket szorongatták, egy szóval: lázban égtek minden... Egy nemzeti közügygel több jutott dülőre s egy kulturális lépéssel megint közelebb vagyunk a cél felé...

„A megyegyűlés tizenkét óra után oszlott

szíjjel, s mi színészek — ugymond a naplóíró — pesti ismerőseinknél ebédre hiva, csak este felé tértünk vissza Budavárba, ahol társaink — akik nem juthattak el a megyegyűlésre, — nyugtalanul és csaknem mindnyájan egy csoportban vártak reánk a színházi vendéglő előtt, hova betérve, el kellett mondanunk a nap eseményeit, a legkisebb részletekig — ami annyira meghatotta szegény színészeket, hogy szük vacsoránk mellett poharak ürítették a megye rendei, de leginkább a lelkes alispán: Földváry Gábor hosszantartó életükért, hogy a szándokba vett s megkezdett építkezést létre is hozhassák...

— Boldogult Kántorné asszonynak könnyei perogtek le örömeiben, — áldást kért az égtől a kezdetre — s állhatatosságot színészeinktől s kitartó erőt annak bevégeztéig, hogy valahára felszabadulhassunk a vándorlás bilincseitől s megnyugodva élvezhessük áldozatunk gyümölcseit, hogy annál szebben és jobban áldozhassunk hazánk művészetének oltárán!

— Adja Isten!... Engedje megérnünk!... — volt a válasz.

— Végre — ugymond az öreg Szilágyi — én emeltem poharat gyöngé, de kitartó gyomrokért, mert e hó végén megszűnik fizetésünk, önkeresetünkre vagyunk utalva, kapunk előtt a tél, jövedelmünk a Dunán való kellemetlen átjárás miatt csökkenni fog s míg a színház felépülhet: egy pár év eltelik...

Megindító a kép, mely a képzeletem előtt megjelenik... A szegény apostolok utolsó vacsorája... Mikor harmadfel esztendei bizonyos koplalás és sanyaru nélkülözés előtt még egyszer összegyűlnek és szomorú felkö-

szöntöket mondanak egy vidámbb jövődó reményében... A primadonna imádkozik, a hőszínész sir, s valamennyien ájtatosan figyelnek arra, amit a patriarcha, az öreg Szilágyi mond. Így fejezi be a szavait:

— Huzzuk tehát össze magunkat, legyünk takarékosak s ez legyen utolsó áldomásunk addig, míg a pesti színháznál próbára becsengetünk!...

Elhangzott az utolsó vacsora utolsó áldomása, színész, színésznő kezet szorított. — Kántorné asszony meg is ölelt, meg is csókolt, nem szégyellem bevallani, mondja Szilágyi, jó éjt kívántunk — s mindenki hazasiét álmodni a a boldog vagy boldogtalan jövődőről... Néhány egyénnél rossz hatást szült áldomásom, meglehet: megijedtek a koplalástól s bucsut vettek társaságunktól, oda távoztak, ahol nem kell koplalni, bár ők is aláírták felajánlott áldozatkésztségüket. Mégis eltávoztak... Rosszul esett, az igaz, de miután az Isten nem minden emberbe öntött állhatatos, kiartó s áldozatra-kész lelket, megnyugodtunk benne...

Maradt azonban koplaló-kandidátus elég. És pedig a java. Bartha János, Daragi, Egressy Gábor, Egressy Béni, Gillyén Sándor a sugó, Havi Mihály, Lendvay Márton, Megyeri Károly, Molnár József, Somogyi Sándor, Szilágyi Pál, Szerdahelyi József, Szentpéteri Zsigmond, Szigligeti Edmárd, Telepi György, Udvarhelyi Miklós, Udvarhelyi Sándor, Bartháné asszony, Kántorné asszony, Laborfalvi Benke Judit — a későbbi Jókainé, — Lendvayné asszony (az öreg), Telepiné asszony, s a színház megnyitása előtti hónapokban csatlakozott hozzá mint vendég Fánecs Lajos.

Ausztria s Magyarország között évszázadok óta folyik; Ausztriát meghagyta az egységes monarchia, Magyarországot a szuverén államiság illuziójában.

A hazugságok azonban nem örökéletiek, előbb utóbb be kellett következni a kiábrándulásnak s ezzel együtt a közösüges államrend teljes csődjének. Mi idehaza már régen kiábrándultunk belőle, régóta látjuk, hogy az Ausztriához fűző mai kötelékben nem lehet kiépíteni az önálló Magyarországot. A magyar nemzeti öntudat föléledése, a közös kormányzat egyre gyarapodó nehézségei viszont Ausztriát győzték meg arról, hogy a közös kormányzati szervek nem az összmonarchiát leplezik. Ez a csalódás sugallja Fuchs keserű beszédét. Mire való a delegáció, hogyha nem akar cenztrálpárment lenni, hogyha nem követi vakon az uralkodó parancsát, Ausztria óhajtását?

És ezzel a kölcsönös kiábrándulással, ugy hisszük, megkezdődött a közösüges rendszer csődje, megindult az állami rendnek a tényleges erőviszonyokhoz való alkalmazkodása. De hogyha a derék Fuchs azt hiszi, hogy a delegátusok sztrájkja miránk mér halálos csapást, mert ez az út a Gesamtmonarchiához vezet, nagyon csalódik. A széthulló Ausztriával szemben egy erős, egészséges Magyarország áll s a tényleges erők ilyen viszonyából egészen más konzekvencia következik.

Budapest, április 21.

Kossuth Ferenc hazaérkezése. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter csütörtökön érkezik vissza szabadságáról.

Uj beosztás a belügyminiszteriumban. A belügyminiszterium személyzetében új beosztás lépett életbe. A miniszterium tíz osztályból, az elnöki osztályból és a földtehermentesítési alap igazgatóságából áll. A belügyminiszterium elnöki osztályának vezetője Horváth Emil miniszteri tanácsos. Az I. osztály élén, amelyhez a közjogi és az illetékességi ügyek tartoznak, dr. Bezerédj Viktor címzetes

Minden héten négy előadásunk volt. Vasárnapon, kedden, csütörtökön és szombaton. Nyáron csak megjárja... Kis föllépti díjakban megkeresték a megélhetés minimumát. Előbbeni fizetésüknek körülbelül egy negyedét. Téli azonban a saját félrekerült pár garasukból kellett pótolni a hiányzó krajezárokat... Olyankor, midőn a téli zimankó elkövetkezett, a publikum tíz, tizenkét emberből állott, elsősorban Simoncsics János főszolgabíró a feleségével nap-nap után, ahányszor előadás volt, el nem mulasztotta. Páholyában ott ült a legesikorgóbb hidegben is. Azonkívül az a pár ember, aki általmerészkedett Pestről. Mert hogy nagyon kockázatos kirándulás volt, annyi bizonyos. Ma, a villanyos, síkló és omnibuszok korában sem szeretünk rossz időben a várba menni. Hát még sötétben, csónakon a zajló Dunán, éjszaka?... Vagy pláne: gyalog a budai külső részéről... No, istenverte egy színház-járás volt, annyi bizonyos!... Halljuk csak, hogy panaszkodik az öreg:

— Mily keservesen kerestük kenyereinket, könnyű lesz átlátni, ha elmondom, hogyan kellett átmennünk Pestre, a próbákra (ekkor tudnillik Grimmtől, a pesti német színház igazgatójától) kirimánkodtak egy pár fölléptet a német színházban, s az fél-jövedelemre kegyesen meg is engedte) nem is számítom a jókor reggeli, kompokon való átmenetet, zajló jég között, s órákat töltve a Dunán, csipős szelek közt, majdnem megdermedve, — de mikor a Duna jege megállott, s kompok nem járhattak, neki indultunk a Dunának, borzasztó orkán dühöngött, én Szentpéterivel összefogódzva mentem, — a Duna közepén belénk kapaszkodott a szél, olyan erővel, hogy nem tudtunk ellenállani. Hajtott,

államtitkár áll. A II. osztály (megyei ügyek) vezetője Rakovszky Endre, a III. osztály (városi ügyek) Hartl Sándor, a IV. osztály (közjogi és anyakönyvi ügyek) Madách Elemér, az V. osztály (rendőri közigazgatás) Szabó László, VI. osztály (kihágás) Böles Gyula, a VII. osztály (közegészség) dr. Chyzer Kornél, a VIII. osztály (árvaügyek) Madách László, a IX. osztály (főtehermentesítés) Horváth Emil, a X. osztály (törvényelőkészítés) dr. Némethy Károly miniszteri tanácsosok. A földtehermentesítési alap igazgatóságának élén dr. Kovács Gyula osztálytanácsos áll.

A közös miniszterek válsága.

— Wekerle miniszterelnök Bécsben. —

Budapest, április 21.

A husvétii ünnepek elmúltával a politikai világot nálunk is, Ausztriában is fokozatosabb mértékben foglalkoztatja a delegációk összehívása, illetőleg a katonatiszti fizetések fölemelésének kérdése körül támadt bonyodalom, a mely a válság magvát hordja magában. Azok a tárgyalások, a melyeket báró Aehrenthal közös külügyminiszter folytatott Budapesten a magyar kormány tagjaival, tudvalevőleg ugy szakadtak félbe, hogy báró Aehrenthal megismerte a magyar politikai köröknek azt a felfogását, hogy a tisztii fizetések ügye nem szakítható ki a katonai kérdések komplexumából és hogy a magyar parlament túlnyomó többsége szilárdan ragaszkodik ehhez az állásponthoz. Ezzel az információval utazott vissza Bécsbe a külügyminiszter, miután előbb egy nem sikerült aknamunkával, az ismeretes, de visszaszitt gyanúsítással, az egységes magyar politikai világot szétrobbantani igyekezett. Aehrenthal budapesti útja tehát határozottan kedvezőtlenebb tette a közös miniszterek helyzetét, mert a meggyanusított politikusok most már semmiképpen sem hajlandók Aehrenthal abban támogatni, hogy az osztrákoknak adott szavát beválthassa. Az az eszeveszett sajtóhadjárat pedig, amelyet ebből kitolyólag a bécsi újságok indítottak Magyarország ellen, szintén nem volt alkalmas ennek a hangulatnak megváltoztatására.

Ilyen a helyzet most, amikor arról van szó, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe

utazzék a tárgyalások folytatására. A miniszterelnök, aki klopódiai birtokáról még a múlt hét végén visszaérkezett Budapestre és innen dánosi birtokára utazott, ahol a husvétii ünnepet töltötte, ugyanis ma este visszaérkezett a fővárosba, holnap délután pedig Bécsbe utazik. Ennek a bécsi utazásnak az a jogcíme, hogy Sztéryni József és Popovics Sándor államtitkárok csütörtökön teszik le a titkos tanácsosi esküt a király kezébe és az ünnepélyes aktusnál Wekerle Sándor miniszterelnöknek is van funkciója. Kétségtelen azonban, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt fölkeresi Aehrenthal külügyminisztert és Schönaich hadügyminisztert, hogy velük a delegáció összehívásáról és a tisztii fizetésről tanácskozzék. Ez a tanácskozás folytatása lesz a külügyminiszter budapesti puhatolódzásainak, de — mint fentebb kifejtettük — lényegesen kedvezőtlenebb körülmények között.

A magyar kormány elnöke minden körülmények között kénytelen lesz a magyar parlament túlnyomó többségének és első sorban a függetlenségi pártnak álláspontjára helyezkedni, amely pedig a leghatározottabban visszautasító az osztrák követelésekkel szemben. Hir szerint Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, aki csütörtökön érkezik vissza szabadságáról, esetleg szintén fölutazik Bécsbe és ebben az esetben nincs kizárva, hogy a közös miniszterek válsága már ezen a héten akuttá lesz. A jövő hét végére tervezett közös miniszteri tanácskozás azonban, a melyen a közös költségvetés tervezetét állapítják meg, mindenesetre meg fogja hozni a döntést. Ez pedig nem lehet más, mint az, hogy a magyar kormány megtagadja a tisztii fizetések fölemelését, a közös miniszterek pedig ebből levonják a konzekvenciákat.

A bécsi „Pol. Corr.“ jelenti: Egy bécsi lap legutóbb „autentikus ismertetés“ jelzéssel közleményt adott ki annak a nyilatkozatnak állítólagos előzményei tárgyában, amelyet báró Aehrenthal közös külügyminiszter az osztrák delegációban a tisztii fizetések emeléséről tett. A közlemény szerint Wekerle annak ide-

ketek. Az utat az ár miatt látni nem lehetett, de azért nagy nehezen, mint a kiöntött ürgék szerencsésen hazaérkeztünk. De nem is mertünk több előadást rendezni Pesten, nehogy vakmerőségünknek áldozatul essék valamelyikünk! Egy ilyen expedíció alkalmával fagyott el Kántornának a lába. Ladikon jöttek át, s becsapott a zajgó víz, a Kántorné vékony cipelője átázott, nedves lábbeliben játszott egész este a légvonatos színpadon, mire Budára érkeztek: már járnai is alig tudott. Ebből később végzetes, nagy baj lett, amint azt alább elmondom.

Egyszer Szigligeti ment át gyalog a jégen, rengeteg szélviharban, s a szél lekapta czilinderét, egyetlen feltett kincsét és garderobdarabját... Utána rohant, s még egy nyílt víztükör szélén megkapta, habár megnyílt volna alatta a víz mellett amugy is vékonyabb jégréteg s elnyeli czilinderestül... Egy kalapért az életét kockáztatta a szegény színész.

— Szerencsére — mondotta sokszor — olyan vézna voltam, hogy az ujnyi jég is megbirt... Már Szentpéterii alatt beszakadt volna...

Ezalatt hozzáfogtak a színház építéséhez. A telket, tudvalevőleg Grassalkovich herceg ajánlkozta. Faraktár volt az a kerepesi országút kezdetén, szemben a hatvani kapuval, melynek emeletes házoldalai erkélyesek valának s a pipázó lakók onnan nézték a becsörtető vásárokat. De az építésnél már eleinte nagy akadályokkal kellett küzdeni. A terv ott hevert az ugynevezett „szépitő bizottmány“-nál, elő se vették egész télen s talán — mondja a napló — most is ott heverne, ha Földváry Gábor vas-

jobban mondva: vitt a vihar a volt hidőtől csaknem a Rudasfürdőig, hol a meleg forrásvíztől a jég elpusztult volt — s a nyílt víz tátongett. Látva végóránk azonnal való érkezését, hanyattvágunk magunkat, — de a szél így is erőt vett rajtuk, Szentpéterii mázsássága és az én soványságom nem állhatott ellen, már csak vagy tíz lépésnyire voltunk a tiszta Duna vizétől, oly gyorsan csuszattunk, rá sem értünk elkészülni az uszásra, — igaz, hogy nem is tudtunk — de valamint igaz az a közmondás: hol legnagyobb a veszedelem, ott legközelebb a segítség — így történt itt is, a szél nekivitt egy jégtorlasznak, melyben megakadtunk, s így fekvve, belekapaszkodva vártuk, míg a szél lecsendesül. Akkor fölkeltünk, futottunk inkább, mint mentünk a pesti part felé, igaz, sokszor elcsúsztunk, s ahányszor Szentpéterii elesett, mindannyiszor azt hittem: beszakad alatta a jég, de azért fölsegéltem. A jó pályatárs a jég hátán sem hagyta el egymást! Így értünk Pestre, s első dolgunk az volt, hogy betérjünk a „Nagy pipá“-hoz, borlevest csináltattunk magunknak, ezen orvosságot bevéve, kiengedett a fagy némileg a testünkől, mert csaknem a lelkünket átjárta a hideg...

— De nem is mentünk aznap vissza a várba, hanem járték után ki fogadóba, ki ismerőseinél hált... Más alkalommal általióve, száraz, csinált uton a Duna jegén/előadás után hazaindultunk, de előadás alatt a meleg szél és a nagy eső megrongálta az utat, a Duna áradt s áradásával a jeget elborította. Az asszonyok sikoltoztak, segítségükre siettünk, Kántorné asszony, nőm s Lilla leánykammal, (a későbbi hírneves, európai nevű színésznő, Bulyovszkiné Szilágyi Lilla) csaknem térdig érő vízben lubicz-

Jén
gá
tar
mi
ha
cz
ér
me
an
sol
„a
de
me
sar
és
sze
hog
enn
tott

má
tu
köz
köz
em
fogl
érte
trák
sz
az
vég
köz
fisz
toga

járól
az új
dását
hog
ügyi
csak
keltsé
nek t
tének
most
rencz
hogy
egésze
A ter
nehéz

akara
Kerep
mány
szerü
jebb t
pítész
A terv
toztat
Ha
Föld
Sárk
lepi
kap,
mintha
ták vo
a víz,
delni.

Eb
a mun
épített
a napl
hogy a
szabad
lemmel
meggy
van go
földsz
szin p
az új te
hely...
ispán n
jegyzőh
beépítse
akkor v
egyebet
kétszer
Összesz

Jelen kötelezettséget vállalt, hogy a magyar delegáció a tisztek fizetésének emelését nyár elején tartandó ülésében meg fogja szavazni, ha a miniszterelnök közölheti a pártvezérekkel, hogy még az idei nyáron tárgyalások lesznek folytathatók a Magyarországnak teendő katonai koncessziókról. Wekerle miniszterelnök ezután ily értelemben megkapta a felhatalmazást. Már most Budapesten oly magatartást tanúsítanak, amely nem felel meg a létrejött megállapodásoknak. Csodálatos, hogy erre az ügyre az „autentikus” jelzést alkalmazták, hogy hitelt érdemlőnek tüntethessenek fel oly állításokat, amelyeknek alaptalanságát azonnal fel lehet ismerni. A külügyminiszter tudvalevőleg formálisan kijelentette, hogy a tiszti fizetések emelése és más katonai kérdések között semmiféle összefüggés nincsen. E szerint tehát ki van zárva, hogy ily összefüggés elismerése mellett, illetve ennek alapján bármily tárgyalásokat folytathatót volna.

Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy a kormányhoz közel álló „Allgemeine Zeitung” jó forrásból közli, hogy Schönauich közös hadügyminiszter és báró Aehrenthal közös külügyminiszter a katonatiszti fizetés-emelés kérdésében azonos álláspontot foglalnak el s ha ezt az ügyet nem sikerül olyan értelemben megoldani, mint ahogy ők az osztrák delegáción ígérték, mind a ketten készek szolidárisan lemondani. Hír szerint az április 30-án tartandó koronatanács nem fog véglegesen dönteni ebben a kérdésben. Május közepe előtt nem lesz döntés, mert a helyzet tisztázódása csak a német fejedelmek bécsi látogatása után várható.

Budapest, április 21.

Az ipartörvény revíziója. Az ipartörvény revíziójáról ma több lap azt arija, hogy a kormány előadta az új ipartörvény tervezete második részének a kiadását, hogy így az egész revíziót is kitölthassa és hogy ebből folyólag a Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter által tervezett szaktanácskozmány csak ősszel veszi kezdetét. Ezzel szemben az érdekeltség tájékoztatására illetékes helyről szükségesnek tartják kijelenteni, hogy az ipartörvény tervezetének vége részben már nyomdában is van, részben most van szövegezés alatt és hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter intenciója az, hogy május hó folyamán a törvényjavaslat teljes egészében rendelkezésre álljon az érdekeltségnek. A tervezet második részében megoldásra kerülő igen nehéz szociálpolitikai problémák nagyobb megfontolást és több oldalú előzetes megbeszélést igényelnek és ezért a tervezet ezen részének kiadása körülbelül egy hónapi időt késik, de halasztási tendenciáról egyáltalán szó sem lehet. Ami pedig a szaktanácskozmányt illeti, ennek a tervezett időnél később leendő megtartását nem a kereskedelemügyi miniszter, hanem az érdekeltség egy része kezdeményezte. Nevezetesen az aradi ipartestület azzal a kéréssel járult a miniszter elé, hogy a szaktanácskozmány csakis a tervezet második részének közzétételét követő három hónap után vegye kezdetét. A kereskedelemügyi miniszter nemcsak nem kívánja késleltetni az ipartörvény revízióját, hanem ellenkezőleg sulyt helyez arra, hogy a vonatkozó törvényjavaslat még ez év telén az országgyűlés elé legyen terjeszthető.

Politikai hangulatok.

I. Prognózis.

Meg egy heti időnk van addig, amíg a képviselőház megnyílik, de már javában csinálják a prognózist a legközelebbi feladatokkal kapcsolatban. A helyzetnek az eddigieknél őszintébb megvilágítását jelenti, hogy a mi politikai világunk teendőit Bécsben hirdetik ki és nem amiképpen régebben, Bécsből sugalmazznak és Budapesten trombitálnak. Az új rendszer egyik nevezetes következménye, hogy most már a bécsi óhajításokat és kívánságokat nem lehet aképpen feltüntetni, mint hogyha azok a magyar politika intézőinek óhajításai és kívánságai lennének. Bécsben tehát, hogy az osztrákok előtt leplezzék az ő befolyásuk meggyengülését, időnkint prognózist csinálnak a magyar politika részére és ehhez kapcsolva napiparancsokat adnak ki.

A prognózis megállapításában nyilvánul meg a mi helyzetünk tisztább megvilágítása. Látjuk belőle, hogy mit akarnak ama körök, amelyek eddig feltétlen engedelmisséget igényeltek a magyar kormánytól, de tudniuk kell viszont, hogy ezek az akaratok most csak egyoldalúak.

Ők azt mondják, hogy a tiszti fizetések felemelésének meg kell történnie aképpen, ahogyan azt az osztrák delegációban bejelentették volt és e bejelentés értelme folytán a delegációkat legközelebb már májusra össze kell hívni. Hivatkoznak valamiféle beszélgetésre, amit a külügyminiszter állítólag Wekerlével folytatott és amelyben befoglaltatott az ígért,

hogy májusra tiszti fizetésemelés és delegáció lesz, ahogy nekik parancsolni méltóztatik. De megint a tiszta világosság jelentkezik és kitűnik, hogy Wekerle ilyen ígéretet nem tett és ha báró Aehrenthal megszorítaná, ő is kénytelen lenne bevallani, hogy nem történt se megállapodás, se ígért. Az osztrák prognózis azt állítja, hogy májusban meg lesznek a delegációs ülések és meglesz a fizetésemelés. Ezzel szemben minálunk a való helyzet aképpen mutatkozik, hogy egyelőre semmi se lesz és mielőtt e két kérdésre vonatkozólag jóvendőlhetnének, a katonai dolgok egész komplexumát kellene elővenni és a nemzeti követelmények sorsa szerint keresni tájékozódást. Így állott ez az ügy a vakáció előtt, így a kiegészítő javaslatok idejében, nemkülönben a legutóbbi delegáció bezárásakor, amikor hiába határozott az osztrák, nem reagált rá a magyar és kitűnt, hogy egy rézfíllért sem ér az ő határozatuk a mi hozzájárulásunk nélkül. A báró Aehrenthal lemondásával való fenyegetőzések sem változtattak a helyzeten. Valamint hogyha a katonatisztek sztrájkját helyezniék kilátásba, akkor sem lehetne tisztán szociális jellegűvé tenni azt, ami ránk nézve elsősorban politikai kérdés.

Meg kell várniok, amíg Wekerle Bécsbe megy és ő tanácskozik a külügyminiszterrel meg az osztrák miniszterelnökkel a közösen elintézendő ügyek felől. És közös dologban majd csak azután csinálnak prognózist. Vagyis megint előkerül a tétel, melyben nehezen tudnak megnyugodni a régi rendszerhez szokott bécsiek, hogy tudniillik a mi börtünkre, a mi beleegyezésünk nélkül sem a Ballplatzon, sem a Burgban nem csinálhatnak kalendáriumot. Egyszer-máskor bevált ugyan a taktika, hogy közös megegyezést hirdettek, amikor semmiféle megegyezés sem volt, de a visszaélések folytán most már minden alkalommal visszautasítják az ilyen tendenciózus híreszteléseket, melynek legfőbb céljuk, hogy a közös miniszterek és az osztrák miniszterek a maguk hatalmát akként tüntessék fel Bécsben, mintha Magyarország véleménye és beleegyezése teljesen közömbös lenne, hanem nekik joguk van diktálni és parancsolni s a magyar kormányt valamennyi pártjával

akarata ketté nem vágja a gordiusi eszmét. A Kerepesi-utrá néző építkezés a szépitő bizottmány hatáskörébe tartozott. Ő tehát egész egyszerűen udvari épületet emelt, azaz: belsőbb toltta az egész frontot, hogy ahhoz a szépitési bizottmánynak semmi köze se lehessen. A tervet is megújította, mely aztán nem sok változtatással, véglegesnek volt nevezhető.

Hozzáfogtak az ásáshoz... Az első ásót Földváry Gábor nyomta a földbe, utána Sárközy főjegyző, Szilágyi Pál és Telepi is. Erre a többi jelenlevő színész is ásóra kap, s olyan vehemenciával kezdtek ásni, mintha az egész alap-ásást egy nap alatt akarták volna elvégezni. Kifáradtak, csurgott róluk a víz, mégse sokra mentek, elindultak tehát ebédelni. Még volt miből...

Ebéd alatt persze megint csegett a pohár, a munka sikeres elvégzésére, a tervezőkre, az építetőkre szóltak a felköszöntők. De — mondja a napló — mint az éhes ember, aki alig várja, hogy a terített asztalhoz ülhesse, mi is minden szabad percünket az ásásnál töltöttük. Figyelemmel kísérve aztán az alapok ásását, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy itt mindenről van gondoskodva, korridor, előcsarnok, kassza, földszint, orchestrum, minden van, — csak szinpad nincs. Azt annyira összeszorította az új terv, hogy alig jutott volna két oldalfalnyi hely... Megrémülve futottunk Telepivel az alispán urhoz, de nem lévén otthon, Sárközy főjegyzőhöz, kértük mindenre, ami szent, nehogy beépítsenek a kiásott fundamentum árkába, mert akkor vége az egésznek! Szoba-előadásoknál egyebet nem adhatnánk, ha a szinpad legalább kétszer akkora nem lesz, mint a mostani... Összeszidott bennünket... Hát az urak már

mindenhöz akarnak érteni? Még az architektúrához is?... — Nem tekintetes ur, nem akarunk, még ha tudnánk is, de a színészethez igenis értünk, s hogy annak mennyi spácziumra van szüksége, azt tudjuk és ha figyelemzetésünket figyelembe nem veszik: azt kell hinnünk, hogy a földolgot, a melyért áldoztunk, s áldozott a közönség is, a szinpadot, az előadásokat, egyszerűval: a színészetet feledik...

Kikergetett bennünket. De azzal nem törődünk. Ujra meg újra alkalmatlankodtunk, itt is, ott is, — végre hosszas megfontolás s értekezés után a szinház háta mögött tervezett tért a szinpadhoz csatolták, nemkülönben a nézőtérből is egy ölnyt. Ez lett volna az első, de tán a legnagyobb baklövés, — a másik lett volna a lépcső s a folyosó, mely az öltözőszobákba s a szinpadra szolgált volna. Mert most már a szinpadon csak megfértünk volna valahogy, de a kulisszák mögött annyi helyünk sem lett volna, amennyin két ember megindulhasson. Hát a szinmester — dekorator — hogy dolgozik az embereivel? Hiszen még szinfalakat sem lehetett volna változtatni?

Megint jártak a szegények. Pontiusból Pilátusig, szidatták magukat, egynéhányszor ki is dobták őket a panaszukra ráunt tisztviselők, de ezek nem nyugodtak addig, míg a széles, nagy lépcső helyett keskenyebb csigalépcsőt nem terveztek az orchestrumból föl a szinpadra. Így valamivel több helyük lett a szinfalak között, habár ma, annyi javítás és foltozás után is édes-keves a hely. Ezt is kivitték tehát a fáradhatatlan öregek, mindamellett — panaszolja Szilágyi — mire elkészült a szinház, — szűk volt, alig fértünk az álfalak mögött, kivált ha sok talpasokra (statisztákra) volt

szükség. De miután a mellék-épületeket hozzácsatolták, ezen is segítette.

Hát mikor az első téglás-szekerek befordultak a telekre?... Az ott álló színésznép s a lelkes publikum odarohant, lekapták a téglákat, megcsókolták, könyvek peregtek le rájuk... Nem csoda, ha olyan tartós az épület... a köveit könyvek és csókok forrasztották össze!...

Épült a szinház. Már egy emeletig fel rakták a falakat, midőn felsőbb helyről rendelés érkezett a megyéhez, melyben a rendek felszóltatták, hogy ne építsenek hasztalan, miután a fenséges nádor által kijelölt s Pest városa által ingyen átengedett helyiségen — a lánczid fölötti téren — anélkül is a nemzethez illő nagy szinház fog építtetni, mely inkább meg fog felelni rendeltetésének, a város díszségében, mint a külváros olyan helyiségén. (szemét-dombnak nevezték), hova a távolság miatt sem fog bejárhatni a kényesebb közönség. Így nagy pazarlás lenne százezreket költeni oly épületre, mely a tervezett s kilátásban is előrehaladt nagy szinház által becsét veszítve, szűkelelné válik.

Halálos csönd következett a megyegyűlésen e leirat fölolvására. Föl is emelkedett szólásra egyik-másik, megerősítve e leirat tétéleit, hogy bizony, kár volna a mai pénz-szűk világban hiábavaló kiadást csinálni, százezreket hasztalanul elfecsérelni, már-már inogtak a falak, — ugymond a napló — mikor fölkel Földváry és egy közvetítő indítványt nyújt meg támogatja a már roskadásnak indult épületet.

— Legyen — ugymond az alispán. — Ha igaz, amit a leirat mond, nagyon szép, nagyon jó. Csakhogy nekünk már százszor meg

együtt nincs más joga, mint engedelmessé válni. Hát várunk csak még egy kicsit azzal a prognózissal.

És főképpen várunk meg a képviselőház összeülésétől, mivelhogy a pártok okvetlenül tájékozódni akarnak a velük szemben emelt kívánalmak felől és maga a kormány is fontosnak tartja, hogy első sorban a politikai pártokkal beszélje meg terveit.

II. Cserépdarabok.

Többféle képpen kommentálják a nemzetközi szocialisták kongresszusának tartalmát és határozatuk jelentőségét. Legnagyobb visszataszítást az az elhatározásuk kellette, hogyha a választói reformjavaslat benyújtatik és megtudják, hogy az nem az ő szájuk ize szerint történt, hát tömegsztrájkokkal igyekeznek a javaslat megváltoztatását elérni.

Vannak, akik ezt a fenyegetést egészen komolyan veszik. Sőt talán mindenütt másutt komolyabban, mint ott, ahol a határozat született.

Mert hisz a szocialisták legjobban tudják, hogy Magyarországon nem lehet tömegsztrájkot csinálni. Efficie csak felett iparu, gazdag országban hozhat nagy eredményeket. Ilyen szegény világban mint a miénk, egy tömegsztrájk három nap alatt koldussá tenne egy osztályt, de az nem a leggazdagabb osztály lenne, hanem éppen a legszegényebb népréteg, a munkásosztály érezné rettenetesen a tömegsztrájk következményeit. Ők nem juthatnának a legszükségesebbekhez és az ő megélhetésük drágulna meg ez idő alatt oly horribilis módon, hogy aztán nem bírnák el.

Hát inkább csak a tömegek hatalmi erejével való dícsérvés és részükre egyuttal önértécsépegtetés az ilyen beszéd. És inkább alkalmas arra is, hogy a nyomorgó munkásvilágban minél többen jussanak abhoz az igazsághoz, hogy amíg az általános választói jog áldásait mint a teljes boldogságot rajzolja a képzelet délibábos vásznára, addig a nyomor és betegség elgyengíti a karokat és ezek hova-tovább inkább csak a munka abbahagyására, mint a dolgozásra lesznek képesek.

Máskülönbön azonban a szocialista viták

százszor ígérték efiét, mi aztán abbahagytuk a magunk jól megkezdett munkáját, abból sem lett semmi, amit ígérték, a miénk is abbamaradt. Így lehet most is, azért legyünk óvatosak, nehogy a nagyobbak a tervezése meghiusítsa a kisebbnek már oly szépen megindult kivételét. Jó! Tegyük próbát, de ne szolgáltassuk ki magunkat s az oly szépen megindult művet. Szakítsuk félbe az építkezést. Tartson a szünet hat hétig. Ha hat hét a hat hét nem kezdik el építeni a nagy garral ígért új és országos színházat: hatalmaztassék föl az alispán, mint a színházi építő-bizottmány feje, hogy a megyének minden további határozatán kívül az építést nyomban folytassa és be is fejezze!

Ez a szöveg a fejein taláta. Ha megint nagy szavakkal való bolondítás fogor szóban: vagy állanak a szavuknak s hat hét alatt megkezdik, vagy mézes madzag volt ez is, a mi hátraveti a megkezdett munkát, de el szerencsére nem a taltja!

— Ha hat hét alatt — így hangzottak az alispán szavai — a remélhető színház építéséhez hozzáfognak, végképpen is abbahagyjuk, sőt mi több: minden begyűlt pénzünket is odaajánljuk. De azt javasolom, ha hat hét alatt hozzá nem fognak az építéshez, mi folytassuk azt a mi színházunknál, mert sok ígért füstbe ment már, sok terv meghiusult, de nekünk nem szabad, nem illik nemzeti intézetünk ezen ársavasát újra a bizonytalanság tengerére bocsátani!

Hatalmas éljenzés zúgott fel a beszédre. A megye akaratát fejezte ki az alispán. És a ténylek neki adtak igazat. Az építkezés megszünt, az állványok üresen maradtak s a porlepte, kopsz falak mentén szomorúan járdogáltak a fizesítiket feláldozott, koplaló színészek . . .

színpontja nagyot emelkedett. Már a rendőrség képviselőjének alig van más dolga az ily kongresszuson, mint a hallottak feletti elmélkedés és a kongresszust meg lehet tartani az új város-házán anélkül, hogy a városi közgyűlés renoméjának ártanának vele.

Igen találó kifejezést olvastunk egy fellivaltal lapban a képviselőházi bizottsági tagválasztáskor, mely az új ülészek elején fog megtörténni. A közleményen látszik, hogy nem tudatosan került bele a jellemző kifejezés, vagyis hogy nem ennek különleges értelmét akarták kiemelni.

Azt mondja a lap értesülése, hogy az új ülészekben a választások simán fognak történni s csak a bizottságokban lesznek személyi eltolások.

Személyi eltolások a képviselőházi bizottságok tagjainak választásánál. Pompás. Zseniális! Mert miképpen jutnak a képviselők legtöbbszörre a bizottságokba, ahol pozíciójuk megnövekszik és ahol egyéni jelentőségüket nagyobbak, értékesebbnek tüntethetik fel, mint a minőnek máskülönbön látszik. Ugy jutnak oda, hogy előretörekednek, utat csinálnak maguknak, vagyis köznapi nyelven szólva: tolokodnak. A tolokodás pedig abból áll, hogy egyik személy a másik személyt eltolja az utból. A személyi eltolás eszerint a tolokodás eredményét fejezi ki.

Tehát bizottságokat választanak s ezért személyi eltolások lesznek, tolokodó személyek és eltoló személyek látványa nem új a politikai életben, de a kifejezéshez gratulálni kell.

Mert ezután „bizottsági választások” helyett sokkal jellemzőbben lehet használni ezt a meghatározást: személyi eltolások.

Sőt, ha delegátusokat kell választani, annak is csak az lehet a címe: „Delegátusok személyi eltolásai.”

A bankbizottságnál is „személyi eltolások” voltak és ha államtitkári állás vagy efféle írsedne meg, akkor is személyi eltolások következnek.

KÜLFÖLD.

A porta meghátrált.

Budapest, április 21.

Az olasz flotta-demonstráció gyorsan meghozta a kívánt eredményt. Alig értek Olaszország hadihajói a török vizekre, a porta beleegyezett a kívánt olasz postahivatalok felállításába. Ezzel az ügyet elintézték, újabb bizonyossággal annak, hogy Törökország mennyire teletel a tengeren. Törökország szárazföldi hadereje még ma is annyira féltelmes, hogy bármelyik nagy hatalom jól meggondolná a dolgot, mielőtt néhány postahivatalért fegyveres pressziót gyakorolna a portára. De tengeren az ismert török korruptió annyira aláülyesztette Törökország hatalmát, hogy akármelyik harmadrangu tengeri hatalom felveheti vele a versenyt. Hisz elég sok adom került forgalomba azoknak a férfiaknak tetteiről, kik hivatta lettek volna a török flottát harcokéssé tenni. A nemrég elhunyt Hassan pasa tengerészeti miniszterrel mindenki tudta, hogy óriási vagyonát abból az összegből harácsolták össze, melyet a szultán a flotta kiépítésére bocsátott rendelkezésére. Ő volt az, ki kilencz új hadihajó építésére felvette az előirányzott összeget, de hajókat nem építetett, hanem átfesiette az Aranyszary-öbölben veszteglő kilencz avult hadihajót, melyekről később kitűnt, hogy odanöttek már a kikötő iszapjához. Ilyen körülmények között érthető, hogy Törökország hadiflottája olyan állapotban van most, hogy komoly számba egyáltalában nem jöhet.

Az elintéztett konfliktusról a következő jelentéseket kaptuk:

Az olasz posták ügyében keletkezett konfliktust elintézték. A török külügyminiszter ma délelőtt kö-

zölte a konstantinápolyi olasz nagykövetséggel, hogy a porta Olaszország iránt való tiszteletből engedeti és sajnálja, hogy Olaszország elment addig a pontig, hogy hajóhadosztályt küldjön török vizekre.

E szerint a porta megengedte, hogy az olasz kormány Konstantinápolyban, Valónában, Szalonikiban, Szmirnában és Jeruzsálemben olasz postahivatalokat állítson föl. Az olasz kormány ennek következtében elhatározta, hogy eláll a tervbe vett flottatüntetésről. Az olasz tengerészeti miniszter dróttalan táviratban utasította a hajórainak egyik hadosztályát, hogy a Kréta-sziget északi partján lévő Szuda-öbölben maradjon. A másik két hajóhadosztályt még nem osztották föl.

Római jelentések szerint a Törökországgal való konfliktus békés elintézése, különösen a republikánusoknál és a radikálisoknál, akik a Törökország ellen való akciót helytelenítették, nagy meglepődést kelt. A tüntető hajórait különösen azért állították ily impozáns módon össze, mert az lett volna a feladata, hogy több nagyobb török szigetet megszálljon, így Lenosz, Kioszt, Szamoszt, Rodoszt és Leszboszt. Olaszországnak ezzel nemcsak az volt a szándéka, hogy Törökországot gazdaságilag károsítsa, hanem az is, hogy a szultán erkölcsi tekintélyét a muzulmán világ előtt leszállítsa. Az egész dolog arra az antagonizmusra vezetendő vissza, amely a nagyvezér és a török földművelésügyi miniszter között már régóta fönáll s amelyet még élesebbé tett az a körülmény, hogy az utóbbi az olasz érdekeknek buzgó szószólója.

Annak a merevségnek, amelylyel a porta Olaszország követeléseit eleinte visszautasította, állítólag következő oka van: A török földművelésügyi miniszter, aki a Törökország és Olaszország között való egyetértésnek legbuzgóbb szószólója volt, néhány hónappal ezelőtt a szultán parancsára Rómába utazott, ahol a szultán ajándékát átadta az olasz királynak. A minisztert ez alkalommal nagy kitüntetésben részesítették, ami a nagyvezért, aki mindig barátságosan indulattal volt Olaszország iránt, nagyon fölbőszítette. Most, amidőn a konfliktus véget ért, a szultán nagyon megharagudott a nagyvezérré, akit valószínűleg el is fognak borsátani. A török földművelésügyi miniszter a konfliktus okáról és a meg egyezésről egy olasz újságrónak a következőket mondta:

— Meg kell jegyezmem, hogy Törökországban az európai postahivatalokat csak türük, de azok fölállítására semmiféle koncesszió nem alapszik. Törökország 1900-ban értésére adta a hatalmaknak, hogy az összes efféle hivatalokat meg fogja szüntetni és hogy a hivatalok fölállítását nem fogja megengedni. Olaszországnak, mint legtöbb kedvezményt élvező hatalomnak állása a postahivatalokra nem alkalmazható, mert erre nézve Olaszország és Törökország között semmiféle szerződés sincs. Nagyon sajnálatos, hogy éppen a velünk baráti viszonyban lévő Olaszország a két uralkodónak egymással való jó viszonya mellett is ily komoly lépésre határozta el magát.

Az összes római lapok örömeiket fejezik ki az olasz-török incidens gyors és szerencsés megoldásán és rámutatnak az egész flotta gyors mozgósítására. A flotta tizenhat nap alatt indulásra készen állott.

Újabb jelentések szerint az a hajóhadosztály, amelynek parancsa volt, hogy Szudánba menjen, nem fog elindulni. A török nagykövet közölte Tittoni külügyminiszterrel, hogy Tevfik basától táviratot kapott, amely tudtára adja, hogy a Tripolisz és Mizratha között közlekedő olasz gőzös miatt keletkezett differenciát kielégítő módon fogják szabályozni.

Az angol király dániai utazása. Edvárd király kopenhágai utazása alkalmából a dán újságok Dánia és Angolország szoros szövetségét ajánlják. Az összes kopenhágai újságok nagyon melegen üdvözlék az angol királyt.

Bülow és Tittoni találkozása. A Popolo Romano szerint Giolitti miniszterelnök és Bülow herceg birodalmi kancellár Velenczében a jövő vasárnap, vagy hétfőn fognak találkozni. Giolitti a Piemontban lévő Kavona nyaralójából egyenesen Velenczébe utazik.

A Maczedón helyzet. Monasztiri jelentések szerint Trubeckoj Gregor herceg, a konstantinápolyi orosz nagykövetség volt titkára, aki mintegy három év előtt kilépett a diplomáciai szolgálatból, hír szerint Monasztirba fog érkezni, ahol állítólag a dumá-

liberális tagjainak megbízásából információkat fog szerezni a helyzetről. E célból ugyanezen hírek szerint Macedónia belsejét is be fogja utazni.

A szalonkii kivételes törvényszék a legutóbbi 14 hónap folyamán 490 politikai pert intézett el, amelyekben 2498 vádlott szerepelt. F. é. április hó 14-én még 13 per 88 vádlottal nincs elintézve. Egybehangzó konzuláris jelentések kifogástalannak mondják a kivételes törvényszék működését.

Izvoltsi nyilatkozatának hatása. Mint előrelátható volt, Izvoltsi orosz külügyminiszter nyilatkozatai, habár azok elsősorban az orosz közvélemény tájékoztatására voltak szánva, a jildizben és a portánál, valamint diplomáciai körökben élénk feltűnést keltenek, miután hasonló megnyilvánulás ily körülmények között először történik. A törökök körében a miniszternek különösen ama megjegyzései keltenek élénk benyomást, amelyekben az igazságügyi reformról, a Balkán-vasutakról, az angol és orosz javaslatokról, továbbá az európai koncertnek a reformkérésben való fenmaradásáról, valamint Oroszország egészséges egoizmusáról szól.

Francia-török konfliktus. A Heraklea-ügyről szóló legutóbbi francia jegyzék követeli a bánya-kérdés szabályozását, valamint arra nézve felvilágosító nyilatkozatot, hogyan fog a zunguldaki kikötő visszavásárlására szükséges összeg beszereztetni, miután a francziák nem fogadnak el obligációkat, hanem csakis készpénzt. A francia nagykövetség e hó 18-iki memorandumja terjedelmes és igen heves hangon van tartva. Hivatkozik a jegyzék a 17 év óta érvényben álló jogokra és emlékeztet arra, hogy a portának egy bizottsága a nagyvezér elnöklésével olyan határozatot hozott, amely a francia álláspontnak teljesen megfelel. Azt a kérdést intézték továbbá a portához, hogy tekintettel arra, miszerint a párisi piacon nem vehet fel kölcsönt, honnan fogja az összeget megszerezni. A 14 milliónyi és ennek 16 hónapra keresztül 7 százalékos kamatját kitevő kártérítést követelnek a portától. Ma várják a porta választát az e hó 16-iki francia jegyzékre. Constans francia nagykövet ma délután megjelent a portán, ahol különben az a hír van elterjedve, hogy a konfliktus plintézése küszöbön áll.

Orosz-perzsa határvillongás. A jelisszabetspeli határőrségi danfár parancsnoka azt táviratozta Pétervárra, hogy a perzsa rablók megbüntetésére nagyobb csapaterősítésre van szüksége. Az általa kiküldött különítmény parancsnoka azt táviratozta neki, hogy nagy nomádcapat vonul ellene, hogy a tegnapi esorbát kikoszorúljék. A helyzet igen komoly.

Ujabb jelentések szerint a perzsa rablók ellen erős hadosztályt küldtek Bellaszubarba. A legutóbbi összecsapás alkalmával két vezérüket elvesztettek. A határőrségi danfár parancsnokának jelentése szerint a perzsák tegnap nagy veszteséggel visszavonultak az ország belsejébe. Az orosz különítmény a határtól tíz kilométernyire áll.

Marokkó. Tangerből jelentik a Lokalanzeigernek, hogy Mulej Hafid újra követségeket akar küldeni Madridba, Párisba, Londonba és Berlinbe, hogy az ottani kormányokkal a rend helyreállításáról tárgyaljon. A Reuter-ügynökség jelentése szerint Mogadorban élő brit állampolgárokkal közölte a kormány, hogy nem biztosíthat nekik védelmet azokkal a veszedelmekkel szemben, amelyek a Marokkóban való tartózkodással vannak kapcsolatban.

Harcok a dervisek ellen. Az olasz külügyminiszterhez Mogadiscióból érkezett e hó 14-iki táviratban a Szomáliföld kormányzója közli, hogy Obbia szultánjától a következő tartalmu levelet kapta: A második útközben embereim a derviseket futásra kényszerítették, közöttük 200-at megöltek és 500 fegyvert zsákmányoltak. Az első esetében a Mulah száz emberét megöltük és 46 fegyvert zsákmányoltunk. Most harmadik támadásra készülünk elő. A Szomáliföld kormányzója ezenkívül jelentette, hogy olasz csapatok április 3-án megtámadták a Binál-törzs embereit és az alkalommal kettőt közülük megöltek és egy nagytekintélyű törzsfőnököt elfogtak.

Agyonlőtt házmester.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 21.

Megírtuk, hogy Wéber Artur orvosnövendék, ki szüleinél, a Mátyás-tér 14. szám alatt lakott, vasárnap éjjel agyonlőtte Stadler József lakatoslegényt, aki Prédi Sándor házfelügyelő helyett végzte a munkákat. Az eset úgy történt, hogy Wéber Artur két testvérbátyjával éjjeli egy órakerment haza s Artur, a legfiabbik fiu adta át a kapupénzt Stadler Józsefnek, aki kaput nyitott. A huszfilléres azonban a földre esett s ebből szóváltás kerekedett, mely már-már verekedéssé fajult, mert az erőszakos házmester hatalmas bottal rohant a legfiabbik Wéber fiu felé. Ebben a pillanatban az orvosnövendék előrántotta revolverét és kétszer is figyelmeztette Stadler Józsefet, hogy lelővi, ha még egy lépést tesz. A házmester azonban nem hajlott a szóra, s a következő pillanatban eldőrdült a fegyver, amelynek golyója Stadler Józsefet megölte. Wéber Arturt, aki önként jelentkezett a rendőrségen, letartóztatták. A vizsgálóbíró azonban, akihez tegnap került az ügy, Wéber Arturt szabadlábra helyezte.

Wéber Artur anyja ma egy nála járt újságírónak a következőket mondotta:

— Szombaton éjszaka arra ébredtem, hogy a fiam, izgatott hangon beszéltek egymással az ebédelőben. Felkeltem és megkérdeztem, hogy mi történt voltaképpen?

Rálött a házmester fiára! — mondta a Béla fiam, mert Artur úgy meg volt ijedve, hogy beszélni sem tudott. Aztán jöttek a rendőrségtől, akik elvitték. Artur fiam szelíd, jólelkű gyermek, aki soha senkit nem bánt. A házmesterné, az ura és a fia üldöztek bennünket és folyton keresték az alkalmat, hogy belénk kössenek. Szombaton este Stadler Károly nyitotta ki a kaput, mire a fiam át akarta adni a kapupénzt. De a házmesterének az volt a szokásuk, hogy ott várták az embert, amíg megint becsukták a kaput és csak azután nyultak a pénzért. Amikor Artur át akarta adni a hatost, a fiu szándékosan elejtette. Erre kezdődött a dolog. A fiam el akarták kerülni a verekedést és sietve haladtak fel a lépcsőn, de Stadler fellármázta az apját és az anyját, bikacséket ragadott és le akarta dobni a fiamat az emeletről. Mit tehetett volna más Artur, minthogy rálött, csak azért, hogy rájesszen, mert megölni nem akarta.

Nem első eset, hogy bántalmazták gyermekeimet. Egyszer az egyik fiamat úgy elverték, hogy teste tele volt kék-zöld foltokkal. Történt egyszer, hogy egy kis leány, aki tejet hordott, véletlenül a fölépcsőn ment fel. A házmesterné megragadta és véresre verte a szerencsétlent. Lakott a második emeleten tavaly egy szegény asszony, akit szintén úgy megverték, hogy pár héttig feküdt betegen.

Wéberék lakásán most nagyban folyik a csomagolás és már holnap kiköltöznek a lakásból. Egyébként igen érdekesen jellemzi a házmester basszkodását az is, hogy a házban, bár lift van, a lakóknak mégis gyalog kell az emeletre felmenniük. A házmester ugyanis nem jelentkezik a csengetésre, vagy ha mégis ad életelt magáról, a házirendre hivatkozik és kijelenti, hogy nem köteles a liftet kezelni. A lakóknak általában az a meggyőződésük, hogy a szerencsétlenséget a házmester brutalitása idézte elő. A lakók nyilatkozatával szemben elmondja a véleményét Prédi Sándor házmester is, aki foglalkozására nézve káznokvadás a magyar államvasutnál:

— A Weber-fiukkal, igaz, folytonos ellenségeskedés volt. Amióta itt laknak, azóta folyton-folyvást surlódások voltak, hol közötttem és közöttük, hol a fogadott fiam és az igazgató gyermekei között. Nem a házmesterpénz miatt. Hanem, mert Weberék állandóan úgy viselkedtek, hogy elő kellett szednem a házmesteri „brutalitásomat”. A kaput botjaikkal összeverdesték, a fal vakolatát levakarták a fiuk; a szülők pedig parancsot osztogattak a eselédeknek, hogy porolianak le az udvarra, nem törődve azzal, hogy az alattuk lakók holmiját összeszemtelik. Ezért volt közöttünk állandó ellenségeskedés.

A kritikus éjszakán a következőképpen történt a szomorú esemény:

Éjjel után jöttek haza a Weber-fiuk. En ötöd-magammal bent a szobában voltam. Rokonok, komák ültünk egy kis asztal mellett, amikor megszólalt a csöngettyű. Kiküldtem Jóskát. Kiment és kinyitotta a kaput. Négyen jöttek be rajta. A legidősebb Weber-fiu odavetette a hatost a fiu lábához.

Erre aztán feldühösödött a gyerek és megmondotta:

— Hát így fizetnek meg egy szolgálatot? Valószínűleg még egyebet is mondhatott, mert a zaj mindinkább erősebb lett, úgy, hogy odabent figyelmelek lettünk a lármára.

Stadler Jóska még a kapu alatt volt, amikor a Weber-fiu a lépcső első fokára állt és tartotta lövésre készen a revolvert

— Azonnal lelélek, ha még lármázni mersz — mondotta.

Közben bekiáltott értem a fiu, hogy jöjjenek a segítségére. Nem láttam, sujtott-e a revolveres Weber felé, vagy nem, a fogadott fiam, csak hallottam a durranást.

— Já, meglött!

Ez volt egyetlen szava a Jóskának, aztán összeesett és meghalt.

Weber Artur védője, dr. Gál Jenő a mai napon sürgős előterjesztéssel élt az előzetes letartóztatás ellen. Előadta, hogy jogos önvédelem esete fogorog fenn s semmi szükség nincsen védelem fogvartására. Dr. Lázár Ernő vizsgálóbíró az előterjesztésnek helyt adott s azzal a megokolással, hogy Weber jogos önvédelemből lötte le a brutális házmestert, nemcsak szabadlábra helyezését rendelte el, de egyúttal a bünygyi eljárást is megszüntette ellene. Az ügyészség azonban a végzés ellen felfolyamodást jelentett be. A vádtanács úgy határozott, hogy a vizsgálatot elrendeli ugyan Weber ellen, de a szabadlábra helyezéshez hozzájárul. Weber Artur déli egy óraker hagyta el a fogházat.

TÁVIRATOK.

Német sebészek kongresszusa.

Berlin, április 21. A német sebészeti orvosok egyesülete ma Eiselsberg bécsi tanár elnöklésével 37-ik kongresszusára gyült egybe.

Franciaország pétervári nagykövete.

Berlin, április 21. (Saját tudósítónktól.) Politikai körökben beszélnek, hogy Touchard pétervári francia nagykövet rövidesen meg fog válni állásától. Touchard admirális a „Novoje Vremja” egy munkatársával szemben nagyon is szabadon és tüntetően fitogtatta republikánus érzelmeit s ezeket a nyilatkozatokat a „Novoje Vremja” még előbb közölte, semmint Touchard a csárnál bemutatkozó látogatást tett. Illetékes helyen nagyon megnehezettek ezért a francia diplomatára s ennek tulajdonítható, hogy a csár szokatlanul hívősen fogadta Touchard admirálist.

Közgazdasági táviratok.

Csútagó.		ápr. 21.	ápr. 20.
Buza	májusra	95 ¹ / ₄	94
	júliusra	87 ¹ / ₄	87 ¹ / ₄
	Tengeri májusra	66 ⁷ / ₈	66
Newyork.			
Buza	locobuza	100 ³ / ₈	100 ³ / ₈
	májusra	99 ⁷ / ₈	100 ¹ / ₈
	júliusra	93 ¹ / ₈	93 ³ / ₄
	szeptemberre	—	—
Tengeri	májusra	76 ¹ / ₄	76 ¹ / ₄
	júliusra	73 ¹ / ₈	73

New-York, ápr. 21. Gyapot New-Yorkban helyben — (10.10 tegnap), gyapot áprilisra 10.26 (10.36), gyapot júniusra 10.04 (9.95), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₁₆ (10¹/₈), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csútagó, április 21. (Zárlat.) Zsir májusra 8.12 (tegnap 8.06), zsír júliusra 8.32 (tegnap 8.27), szalonna short clear, 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 13.10 (tegnap 13.—).

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szegeden a mai tisztújításon megválasztották száz szótöbbséggel helyettes-polgármesterré Bokor Pál tanácsnokot Taschler főjegyzővel szemben és főügyészsé 13 szótöbbséggel Turóczy Mihály eddigi főügyészt Reiniger Jakab ügyvéddel szemben. Árvaszéki elnök egyhangulag újból Pály József lett.

Uj regényünk.

Mai számunkban befejeztük most folyó regényünket s holnap már új, rendkívül érdekfeszítő és fordulatos gazdag, vérbeli detektív-regény közlését kezdjük meg. Az új regény szerzője

E. Mitschell.

Kedvelt és keresett név a világirodalmi piacon, aki már nem egy munkájának bámulatosan izgató bonyolításával és reitelyes fölépítésével óriási sikert aratott. Ez a legújabb munkája:

A modell.

minden eddigi regényén tultesz választékos irály, cselekményének fejlesztése és fordulatos epizódjai által. Olvasóinknak nagy élvezetet szerez ez az egyre fokozódó érdeklődést keltő új regényünk.

UJDONSÁGOK.

Quinton.

* * *

Ezt a nevet meg fog kelleni tanulni. Viselője természetűs s nem kisebb emberrel szállott szembe, mint Darwinnal és Lamarekkel. Ezt mondja Quinton:

— Élő lények a földön akkor jelentkeztek először, mikor még a földet teljesen víz borította. Ekkor a tenger vize nyolcz ezrelék sót tartalmazott. Az ilyen víz és a negyven fokos átlagos hőmérséklet, mely akkor a földön uralkodott, kitünő talaj volt az élő lények keletkezésére, terjedésére és differenciálódására. Ezek a lények azonban nem egymásból fejlődtek, mint ahogy a mai fejlődési teoria gondolja. Hogy tudniillik ennek a láncolatnak az első szeme a sejt és az utolsó az a határtalanul komplikált szervezet, mit embernek nevezünk — közben pedig az a mindenség terül el, mely a földön föllelhető. Minden külön-külön született meg a sós oceánban, aztán élt, szaporodott s nagyobbodott. Mikor a szárazföldek kibúitak a vízből, az élő lények szerteszt másztak a szárazföldre, de nagyon természetesen magukkal vitték azt a milieut — vagyis a tenger vizét — ahol születtek. Az új helyhez módosulniok kellett és módosultak is, vagyis hozzáfejlődtek az élet föltételeihez. Ez az evolució azonban tulajdonképpen sose volt egyéb, mint az eredeti milieunek föntartása felé való gravitálás; minden új szerv csak azért fejlődött ki, hogy a régi milieut az új helyen is fönmaradhasson. Egy körülbelül hetvenöt kilogramm súlyú emberben még ma is huszonöt kilogramm tengervíz van és az emberi organizáció benne fejlődik tovább. De ez a fejlődés nem végtelen, mint ahogy Darwin képzelte, hogy az evolució soha nem fog véget érni. A fejlődés mindig csak oda tendál, hogy azt a régi milieut fentartsa.

Azt mondja Quinton, hogy az embert és minden élő lényt, mint valami tengeri akváriumot kell elképzelni; ebben az ősi akváriumban élnek a szervezetek, még pedig úgy élnek, vagyis olyanná fejlődnek, hogy ebben az akváriumban megélhessenek.

Érdekes, hogy a vallási dogmatizmus hívei most Quintonra esküsznek, mint az egész fejlődési törvény megdöntőjére.

NAPIREND. Naptár. Szerda, április 22. — Róm. kat.: Zelma. — Prot.: Zelfr. — Görög-ország: Április 9. Eupszin vt. — Zsidó: Niz. 21. — A nap két reggel 5 órakor, nyugszik este

6 óra 57 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 30 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 8 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — Az Országos Ipar-egyesület ülése este 8 órakor. — Sorozás a Mária Terézia lak-tanyában. Sor alá kerülnek a III. korosztály 801-1200. sz. — Tavaszi tárlat a Műcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Paczka Ferencz és Kornélia kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A berlini nagymesterek kiállítása a Könyves Kálmán múnteremben (Nagy-mező-utca 37-39.). Ünneplés veresvágy délután 5 órakor. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigvő-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 1 korona. — A visszautasított tárlat a Gresham-palotában. Belépődíj 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3-6-ig.

— Személyi hírek. Báró Forster Gyula főrend, a Képzőművészeti Társulat alelnöke néhány heti üdülés után visszaérkezett a fővárosba. — Széll Kálmán országgyűlési képviselő, az alkotmánypárt elnöke és a Magyar Jelzőlogbank kormányzója Rátótról Budapestre érkezett. — Ruitkai Ráth Péter a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatója Iglórol ma este visszaérkezett a fővárosba.

— Császári jubileum. A német császári pár és a szövetséges fejedelmek bécsi tartózkodásáról ma kiadott hivatalos programból kivehető, hogy a császári pár csütörtökön, május 7-én délelőtt 10 órakor különvonatból Penzing pályaudvarra érkezik, ahol ő felsége, a főhercegek, a főherceggasszonyok és a hatóságok fejei fogadják a császári párt. Délben Schönbrunnban üdvözlés, 1/21-kor dejeuner, délután látogatások lesznek, este pedig díszebéd lesz, amelyet a dalárok hódolata követ. A császári pár ezután elutazik Bécsből. A német szövetséges fejedelmek május 6-án érkeznek meg Bécsbe.

— Az özvegy czárné útja. Az özvegy czárné Angliából visszatért Gacsinába.

— Lipót Szalvátor szabadalma. Adtunk hirt a közelmúlt napokban arról, hogy Lipót Szalvátor főherceg új hajtókészüléket talált fel a motorkocsik számára. Ma azt jelenti a „Szabadalmi Közlöny”, hogy a szabadalmat az illetékes hivatal megadta. A főhercegi szabadalom ellen két hónapon belül lehet felszólalni. Jogtalan használat ellen a találmány hatósági védelemben részesül. A szabadalom címe: hajtószerkezet motorkocsik számára. A főhercegi hajtószerkezet abban áll, hogy mindegyik futókerék részére egy külön hajtótengely van elrendezve, még pedig — a hivatalos leírás szerint — közvetlenül, egy és ugyanazon különböző hajtásról hajtott tengely. Ennek az a célja, hogy a hajtóerő az összes hajtókerékekre egyenletesen szétosztassék. Szakemberek véleménye szerint igen egyszerűen és elmésen oldotta meg azt a komplikált feladatot a főherceg. Az egész szerkezet, amelyet könnyen rá lehet helyezni a motor- és automobil-kocsikra, igen olcsón előállítható, meggyorsítja és egyszerűbbé teszi a hajtást. A szerkezet különösen a nehéz, négykerékű kocsikhoz alkalmas, de háromkerékű kocsiknál is használható. Lipót Szalvátor főherceg találmánya már egy éves. Tavaly szerezte meg rá a szabadalmat Ausztriában és most a Schön-féle szabadalmi iroda útján Magyarország területére is publikálta találmányát.

— Merénylertev a portugál király ellen. Egy lisszaboni távirat, amelyet a portugál fővárosban e hó 21-én expressz-levél útján küldtek a határig s onnan adtak fel a táviróhivatalban Londonba, hírül hozza, hogy Manuel király ellen gyilkos merénylertev forraltak. A terv az volt, hogy a parlament megnyitáskor fogják megölni az új királyt. Lisszabonban temérdek letartóztatás történt. A kormány elrendelte, hogy a parlament megnyitása napján a katonaság készenlétben álljon és a királyi palotától a kortez épületéig a csapatok háromszoros soriatat alkossanak. A király páncélozott zárt hintóban fog a képviselőház megnyitására menni s egy egész ezred lovasság fogja körülvenni a király fogatát. A köztársasági sajtó ebből az alkalomból óva inti a kormányt, nehogy elkapassa magát, mert akkor Portugáliát ugyanolyan sors fogja érni, mint a francia királyságot.

— Reformátusok konventje. A reformátusok egyetemes konventje holnap, szerdán délelőtt kezd meg tárgyalásait báró Bánffy Dezső egyetemes főgondnok elnöklésével a Lónyay-utcai főgimnázium dísztermében. Ma délután a bizottságok tartottak értekezletet s ebben előkészítették a konvent tárgyalási anyagát.

— A román király hatvankilenc éves. Bukarestből jelentik: Károly román király ma üli születése napjának 69-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból ma a székesegyházban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen az összes miniszterek, a tábornoki kar és a hatóságok fejei vettek részt. Ferencz József ő felsége táviratilag üdvözölte Károly királyt születése napja alkalmából.

— Miklós fejedelem Velenczében. Miklós montenegrói fejedelem, aki hazafelé utaztában ma Velenczében érkezett, az olasz és külföldi lapokban Vilmos császárnál tett állítólagos látogatásáról szóló kommentárokat alkalmul használta fel, hogy kijelentse a Stefani-ügynökség előtt, miszerint e látogatás soha sem történt meg. A fejedelem, amidőn Velenczében érkezett, tudott ugyan a német császár jelenlétéről, miután azonban a két uralkodó közötti találkozás egyáltalában nem volt sem tervbe véve, sem előkészítve, nem tartotta időszerűnek a találkozást már azért sem, hogy a német császárt ne zavarja üdülő utjában.

— Bombamerénylet egy köztársasági elnök ellen. A newyorki guetamalai konzul Guetamala fővárosból e hó 20-iki kelettel a következő jelentést kapta: Amidőn Cabrera köztársasági elnök belépett palotájába, egymásután több robbanás történt és egy szilánk az elnök egyik ujját leszakította. — Egy másik távirat szerint Cabrera Estrada elnökére tegnap abban a pillanatban, amikor be akart lépni az elnökségi palotába, több bombát dobtak. Az elnök jobb kezén súlyos sérüléseket szenvedett.

New-Yorkból jelentik éjjel a „Herald”-nak Guatemalából, hogy Estrada Cabrera elnököt nem bombával, hanem revolverlövésekkel sebesítették meg, mikor tegnap reggel az elnöki palotába ment. A kapunál több ember útját állotta és revolverekből lövöldözött az elnökre. Egy golyó karján érte Cabrerát. A palotaőrség bekerítette és elfogta a merénylőket.

— Apponyi és a román középiskolák. A „Gazeta Transilvania” mai vezércikkében hevesen támadja Apponyi vallás- és közoktatásügyi minisztert, mert a miniszter a román középiskolák részére csak ugyad államsegélyt, ha azok bizonyos feltételeknek, melyek a magyarosítás érdekeit szolgálják, alávetik magukat. Ezek a feltételek egy nemrégiben kiadott miniszteri rendeletben vannak körvonalozva. A belényesi, nagyszabonyi és brassói gimnáziumok elfogadták a miniszter feltételeit és ennek folytán meg is kapták az államsegélyt, míg a balázsfalvi gimnázium a metropolita és a konzisztórium állhatatos elentállása következtében az államsegélyt visszautasította, mert a miniszter feltételeinek nem akart eleget tenni. A nevezett lap ebből az alkalomból kiemeli, hogy míg más felekezetek minden feltétel nélkül megkapják az államsegélyt, addig a román középiskolák előbb bizonyos feltételeknek kénytelenek magukat alávetni.

— Nebenführer a rendőrségnél. Nebenführer József miniszteriuni számtanácsost, aki éveken át gazdasági főnöke volt az Operaháznak, nemrég hívták csak vissza a belügyminisztériumba. Ma értesítették a főkapitányságot, hogy a belügyminiszter az államrendőrség mellé rendelt számvevőséghez osztotta be Nebenführert, aki állandó helyettesül van kijelölve Gogolák számvevő-főnöknek.

— Öngyilkos udvari tanácsos. Valószínűleg örület hajtotta a halálba Lembergben Schiffner Antal nevű udvari tanácsost, akinek öngyilkosságáról ma érkezik hír Lembergől. Schiffner a galicziai posta- és táviratigazgatóság nyugalmazott igazgatója volt. Halálát a gróf Potocki helytartó elleni merénylertev hozták összefüggésbe. Schiffner Potocki halála óta folyton azt mondogatta ismerőseinek, hogy mit keressen ő ezen a világon, amikor olyan fiatal embernek is, mint gróf Potocki, meg kellett halnia. Érti ő is, hogy már nem sokáig fog élni. Schiffner nemrég elvesztette a szemevilágát és különben is betegeskedett.

— Husz éves találkozó. Horváth Károly máv. ellenőr felkéri volt osztálytársait, akikkel 1888-ban a budai kereskedelmi iskolában érettségit tett, hogy a husz éves találkozó megbeszélése végett lakozimüket vele sürgösen közöljék. Címe: VI., Andrassy-utca 75. I. 4.

— Hó Berlinben. Berlinben mult éjjel erősen alászállt a hőmérséklet, ma délben pedig hó kezdett esni.

— Az angol király Kopenhágában. Az angol király és királyné Viktória hercegnő társaságában ma este Kopenhágába érkeztek. A vendégeket a királyi család és a hatóságok fogadták. Nagy néptömeg élénk óvációkban részesítette a vendégeket. Az angol királyi pár az Amalienborg kastélyban szállt meg.

— Pavlovics Ljubomir öngyilkos lett. Tragikus módon vetett véget életének Törökbeesen Pavlovics Ljubomir volt országgyűlési képviselő. Husvét hétfőn délután három órakor föbe lötte magát. A boldogtalan ember jól célzott: azonnal meghalt. Ezzel lezárult egy élet, mely telve volt tévedésekkel, politikai szenvedéllyel, gyűlölködéssel és haraggal. Az orvosi pályán volt, de végzetet akarta, hogy a tudomány művelése helyett a politikai pártszervelemek áriába vesse magát. A nemzetiségi propagandához csatlakozott s fölesküdt ellensége volt a magyarnak s a magyar állameszmének. Egy nagy, országra szóló botrány emléke is az ő nevéhez fűződik. Ez fordulópontot jelentett életében s lehet, hogy utolsó tette is, mely halálát idézte elő, erre a botrányra vezethető vissza. A nagyikindai vasúti állomáson történt. A tornaversenyre odaérkezett diákok a magyar Himnusz énekelték. E miatt Pavlovics a diákokat szidalmazta, sőt tetteleg is bántalmazta. Pavlovics letagadta az egész dolgot s kijelentette, hogy lemond mandátumáról, ha rábizonyítják a dolgot. A törvényszék rábizonyította, de Pavlovics nem mondott le mandátumáról, hanem többé nem választották meg. Pavlovics Ljubomir öngyilkosságáról a következőket jelentik Nagybecskerekéről: Ebéd után együtt borozgatott az ottani gör. kel. szerb lelkészszel, akinek azt mondta, hogy kissé kimegy az udvarra szét nézni; eheiyett a másik szobába ment és ott revolverrel halántékán lötte magát. A lövésre hozzátartozói azonnal hozzárohtak, hol az öngyilkos eszméletlenül fektült és este 7 óráig nem is tért többé magához. Az öngyilkos semmiféle írást nem hagyott hátra. Azt hiszik, hogy anyagi zavarok miatt követte el az öngyilkosságot. Pavlovics 40 éves volt. Felesége és két gyermeke gyászolja. Temetése ma délután 4 órakor volt.

— Magyarok a bécsi gégegyógyászati kongresszuson. A bécsi tudományegyetem dísztermében ma nyílt meg a nemzetközi orr-, torok- és gégegyógyászati kongresszus, amelyen a magyar kormány és a tudományos testületek képviselőiben több előkelő magyar tudós vesz részt. A kormány képviselőiben részt vesznek dr. Chyzer Kornél miniszteri tanácsos, a belügyi egészségügyi osztály főnöke, dr. Müller Kálmán főrendiházi tag, az országos közegészségügyi tanács elnöke és dr. Grósz Emil egyetemi tanár, a közegészségügyi tanács kiküldöttje, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben dr. Ónodi Adolf egyetemi tanár, a budapesti tudományegyetem képviselőiben dr. Navrátil Imre udvari tanácsos, egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem részéről dr. Gáman egyetemi tanár. A kongresszuson a magyar tudósok közül dr. Ónodi Adolf egyetemi tanár szerepel szakelőadóként és kívülre még dr. Baumgarten Egmont és dr. Domogány Zakariás egyetemi magántanárok tartanak szakelőadásokat.

— Becsapott miniszterium. Az orosz belügyminiszterium élelmezési osztálya azt a kérést intézte a kereskedelmi törvényszékhez, hogy rendelje el a csődöt a Lidwal Erich-féle cég ellen, amelyen az államkincstár 1,482,856 rubelt követel. Ez a cég ugyanis 1906 szeptemberében a belügyminiszterium helyettes vezetőjétől, Gurkowitztól megbízást kapott, hogy 10 millió pud rozst szállítson az inséges lakoságnak, de a temérdek rozs helyett Lidwal alig osztott ki valami kevés hitvány vetőmagot. A kereskedelmi törvényszék a belügyminiszterium kérésére nyomban elrendelte a tárgyalást s konstataulta, hogy Lidwal ezidőszert Moszkvában tartózkodik, vagyonát magánemberek már rég lefoglalták és irodája sincsen már. Az egykor nagyhirű szállító lakásán egy néhány fürdőkádát, csillárt és gépalkatrészt találtak, minden egyéb vagyonát két árverésen elköttyavetyélték. A kereskedelmi törvényszék becsfise alig ezer rubelre vette föl a Lidwal lakásán talált ingóságokat.

— A Központi Demokrata Kör április hó 25-én, szombaton este 7 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Liszt Ferenc-tér 4. szám alatti helyiségében.

— Harden ügye. A müncheni első kerületi törvényszék előtt ma kezdődött Hardennek, a Neue Freie Volkszeitung című müncheni lapnak Staede neví szerkesztője elleni póre, melyet egy cikkben foglalt becsületsértés miatt indított, amely egy híresztelés megemlítése által követtetett el. Ez a híresztelés arról szólt, hogy Harden Eulenburg hercegtől egy milliót kapott azért, hogy hallgasson. Harden ügyvédével, dr. Bernsteinnal együtt megjelent. A tárgyalás titkos. Riedel teikereskedő, müncheni tanu azt állítja, hogy 1881-ben több ízben szállította, mint hajóslegény Eulenburg herceget a stahrembergi tavon, amikor egy ízben erkölestelen dolog történt. Később több ízben meglátogatta Eulenburg herceget müncheni lakásán és körülbelül összesen 1500 márkát kapott, tőle. Erkölestelen dolog vele ekkor már nem történt. Ernst, stahrembergi halászmester kijelenti, hogy több ízben szállította Eulenburg herceget hajójával a stahrembergi tavon és később egy ideig komornyikja volt Eulenburgnak, kit több ízben el is kísért utazásaira. Eulenburg sohasem igyekezett illetlen módon közelébe férközni. Stahremberg helységben különböző híresztelések forogtak közszájon Eulenburg és az ottani férfiak közt fennálló viszonyról. Ezután a törvényszék a tárgyalást délután 4 óráig félbeszakította.

A délutáni tárgyaláson Ernst tanu koncedálja, hogy köztötte és Eulenburg közt erkölestelen viszony állt fenn, amelyek azonban nem esnek a 175. §. alapján büntetendő cselekmények közé, aminökröl dél-elött Riedel tanu tett vallomást. A bizonyítási eljárást ezzel megszüntették. Staedele kijelenti, hogy Harden korrektil járt el és Eulenburg ellen elegendő adatot hozott fel. Harden azt mondja, hogy tudatában azoknak a dozgoknak, amelyekről ma szó esett, kötelezettnek tartotta magát arra, hogy megakadályozza, miszerint Eulenburg illetékes helyen befolyást gyakoroljon. Ezután ítéletre került a sor. A bíróság Staedelet becsületsértés miatt 100 márká pénzbürságra és a perköltségek viselésére ítélte. Az indoklás kiemeli, hogy a bizonyítás szerint Hardennek elég anyag állt rendelkezésére, hogy az Eulenburg ellen emelt vádakát bizonyítsa és azt mai tanuinak megnevezésével berlini perének tárgyalása alkalmával fel is használta.

— Pétervári botránykrönika. A pétervári angol klubban kínos botrány történt, mely az eddigi nagy botrányokhoz méltán sorakozik. Egy szolgálatban lévő tábornokot hamis kártyázáson kaptak rajta. A klubban lefolyt, nagy feltűnést keltő botrányról ezeket jelentik: Az egyik asztalnál Gall vezérőrnagy, aki Nikolajevics Miklós nagyherceg mellé van beosztva, továbbá Kristi kamarás, Moszkva egykori kormányzója játszottak. Mint-hogy a játék igen magas összegben folyt, a játékasztalt a nézők nagy serege vette körül, annál is inkább, mert Gall tábornok, mint minden alkalommal, ezuttal is mesés szerencsével játszott. Gall tábornoknak egy nagyobb nyeresége után Kristi kamarás nyugodt hangon jelentette ki, hogy a tábornok folytonosan nyerni fog: azt ő teljes biztossággal tudja. Kínos csend követte ezeket a szavakat. A tábornok elvörösült és kijelentette, hogy ezt a gyanúsítást vérrrel fogja megtorolni. De Kristi kamarás éppen olyan nyugodt hangon válaszolta, hogy egy csomag kártyával több van az asztalon. Megszámálták a kártyákat s Kristi állítása valónak bizonyult. A klub elnöke az első pillanatban nem tudta, hogy mit tegyen; úgy látszik, a nagyherceg is közbevetette magát a tábornokért, de semmi sem használta, a tábornok nem tudta ártatlanságát bebizonyítani és a klubból kigolyózták. Bünvádi följelentést csak magas állására való tekintettel nem tettek ellene, de a tábornok külföldre utazott. Mindig nagy lábón élt és gazdag ember hírében állott. Az utóbbi időben azonban, mint hírlík, egy szerelmi viszony vesztét okozta s az anyagi romlás veszedelme arra indította, hogy szerencsését ily módon korigálja meg.

— Tíz éves találkozó. Szabó Lajos Losoncz r. t. város jegyzője felkéri — a tíz éves találkozó összehívása érdekében — mindazon volt osztálytársait, kik vele a rimaszombati egyesült protestáns főgymnásiumban az 1897—98. évben együtt jártak és az 1898. év június havában együtt érettségiztek, hogy vele jelenlegi tartózkodási helyük pontos címét sürgösen közölni sziveskedjenek.

— Az idegenek és a rendörség. Néhány ujság megírta, hogy Budapesten a hetedik kerületben több mint tízezer orosz zsidó lakik, akik az utóbbi négy évben vándoroltak be. A belügyminiszter nemrég rendeletet adott ki, hogy a bevándorlási törvényt az eddiginél sokkal szigorubbann kell alkalmazni. Ebből azután azt következtették, hogy a rendörség máról holnapra ezrével fogja kiutasítani a jobbára szegény idegeneket. Ezzel szemben a rendörség ma a következő kommunikét adta ki:

Egyes lapok abból az alkalomból, hogy a 40000—1908. V/a számú belügyminiszteri rendelet a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló 1903. évi V. törvényekkel ez évi május hónap elsejére Budapest területére is életbelépteti, hosszas közleményekben a rendörségnek erre vonatkozó előmunkálatairól írnak, többek között megemlékezve arról, hogy a rendörség már hozzáfogott az idegenek összeírásához. Megemlítik, hogy ez az összeírás razziaszerűen különösen az ezerszázra itt lévő orosz menekültek ellen irányul, a sorok között sejtetve, hogy május elsejével tömeges kiutasítások és eltoloncsolások várhatók. Ezek az érthetően feltűnést okozó híradások, melyekkel már pro és kontra vitatva foglalkozik a sajtó és közvélemény egyaránt — teljesen légből kapottak. A rendörség kijelenti, hogy a külföldiek lakhatásáról szóló törvény végrehajtása ügyében ez idő szerint semmiféle kifelé ható előmunkálatot nem tett, összeírásokat nem fogantatosított, egyáltalán intézkedés kifelé nem történt. De nem is történhetett, legkevésbé úgy, amint a lapközlemények írják. Önként következik az a törvényben, valamint az azt kísérő belügyminiszteri végrehajtási rendeletben foglaltakból is. Az a külföldi, aki Magyarország területén lakni kíván, amennyiben az állam és társadalom hasznos munkása akar lenni és erre nézve erkölcsi és anyagi garanciát tud felmutatni — a hatóság részéről — fajai vagy vallási tekintetek által befolyásolt tendenciózus zaklatásnak nem tehető ki. Ez a törvény szelleméből mindenkor okvetlen levonandó s ennek az államrendörség elsősorban tudatában van. A külföldiek lakhatásáról szóló törvénynek végrehajtásában a rendörségnek biztosított szerep és közreműködési kör egyébként nem is az, amit egyes lapok közleményeikben a "rendörségnek" imputálnak. Mert razziaszerű, illetőleg előzetes összeírást nem kíván a törvény, csak azt a jogot adja meg a rendörségnek, hogy azokat a külföldieket, kik lakási szándékukat nem jelentették be, arra rászorítsa, esetleg a felmerültekhez képest ellenük el is járjon — végeredményében az ilyeneket, valamint azokat a lakásengedélyért folyamodó külföldieket, akiknek itt tartózkodása a közrend és közbiztosság szempontjából agályosnak mutatkozik, vagy akik itt magukat a saját erejükből és közsegély nélkül fentartani nem képesek — kiutasítsa. A kiutasítás feltételeit egyébként szintén részletesen és szabatosan határozza meg a törvény. A belügyminiszteri utasítás továbbá a törvény életbe lépte előtti időtől fogva itt tartózkodókra is tartalmaz intézkedéseket, de hangoztatja, hogy ezeknek egyáltalán nem céljuk az, hogy a már letelepedett és itt állandó jövedelmi forrással bíró külföldiek feleslegesen, mintegy igazolásra kényszeríttessenek. Felesleges kijelenti, hogy a rendörség mindezekhez szigoruan tartja magát.

— Letartóztatott svéd szélhámos. A rendörség — mint már jelentettük — kinyomozta és letartóztatta Dahlen Erik Agost dohánygyári igazgatót, akit csalárd bukás büntette terhel. Ma érkezett meg a stockholmi rendörség távirata, amelyben közli a budapesti főkapitánysággal, hogy Dahlen Erik Agost ellen körözvény van kiadva és közli, hogy fogva tartandó.

A letartóztatott Dahler Erik Agostot este nyolcz óráig vallatta Szalay Jenő rendőrfogalmazó. Dahler örültséget szimulál és tagadja, hogy sikkasztott volna. Amióta fogva van, még egy falat táplálékot sem vett magához, csak ma este ivott meg nagynehezen egy csésze kávét. Délután folyamán arra kérte a vizsgálatot vezető fogalmazót, hogy hívassák el a svéd konzult. Altschul Jenő konzuli csakugyan megjelent a rendörségen, ahol kijelentette Dahlernek, hogy nem tehet érdekében semmit sem, miután a svéd rendörség már elrendelte letartóztatását.

— A kisczardák országos gyűlése. Az ujfászervezett szocziáldemokrata párthoz tartozó kisczardák országos gyűlését, amelyet a békési főszolgabíró betiltott, tegnap, husvét hétfőjén Mindszenten tartották meg. A gyűlés rendben folyt le s főleg a földadó kérdésével és az általános választói joggal foglalkozott. Délután népgyűlés volt, amelyen Mezőfi Vilmos országgyűlési képviselő tartott beszédet.

— A pestis. Alexandriában három pestises-csotet konstataáltak. Az onnan származó árukat a szállítási idő beszámításával öt napi vesztézárr alá helyezik.

— **Borzalmas vasúti katasztrófa.** Rettenetes vasúti katasztrófa történt Melbourne közelében. A Bendigoból robogó gyorsvonat nekiment egy személyvonatnak, amely a Melbournetól hét angol mérföldnyire levő állomáson indulásra készen állott. A személyvonat négy kocsija roncsosra lett és hamuvá égett. Eddig negyven halottat és ötven sebesültet találtak. A gyorsvonat mozdonyvezetője azt állítja, hogy rövid idővel az állomásba történt berobogás előtt működésbe akarta hozni a Westinghouse-féket, de az elromlott. — Melbourneból jelentik éjjel: A legutóbbi jelentések szerint a Braybrook közelében történt vasúti szerencsétlenség alkalmával 42 ember életét vesztette, 83 megsebesült. Három kocsi teljesen egymásba furdott. Sokakat a romokban támadt tűz sebesített meg. — A „Lokalanzeiger”-nek jelentik Londonból, hogy a melbournei vasúti katasztrófa tegnap este féltíz órakor történt, mikor a kirándulókkal zsúfolt gyorsvonat Melbourne felé robogott. A gyorsvonat Brai-Rook-Junction állomás mellett belerohant a Bondigoból jövő személyvonatba. Az összeütközés igen heves volt és öt személyvonat izzé-porrá tört. Növelte a katasztrófát az, hogy a darabokra zúzódt vasúti kocsik kigyulladtak. A gyorsvonat vezetője azzal védekezik, hogy látta ugyan a tilosra állított jelzést és idejekorán fékezett, de a fék felmondta a szolgálatot.

— **A lemergi gyilkosság.** Megdöbbentő hatást tett a lemergi gyilkosság főszereplőinek kihallgatása, amely a husvéti ünnepek alatt történt meg. Sziczinszky, a gyilkos diák, minden áron meg akarta menteni édesanyját, mondván, hogy mincseinek büntérsai. Édesanyjával szembesítettén, könyezve kiáltott fel:

— Anyám ártatlan! Előzetesen sejtelnem sem volt a tettről.

De Sziczinszky anyja állhatatosan és szilárdan megmaradt amellett, hogy fiát ő biztatta a gyilkosságra. A helyzet Lembergben annyira komoly, hogy nyáron át az egyetem zárva marad, amely intézkedésre az az aggodalom adott okot, hogy az egyetem zavargásoknak lehetne a színhelye, mert a történetek után biztosra lehet venni, hogy a ruthén és lengyel diákok az egyetem falai közt sem férnek meg békén és ott is összeütköznek. A husvéti ünnepek alatt rémhírek voltak elterjedve mindenféle zavargásokról, amelyeket a ruthén bizottság állítólag az ország különböző pontjain rendezett. Így híre járt, hogy a sokali kerületi kapitányt agyonlőtték. Egyben azt a hírt is kolportálták, hogy a sokievi és flotovi kerületi kapitányok ellen is merényletet követtek el. Ezzel szemben a helytartóság kijelenti, hogy mind a hírekből egy szó sem igaz. Egész Galiczia területén sehol sem fordult elő zavargás és egyetlen merénylet sem történt.

— **A szociálisták kongresszusa.** Ma reggel is igen nagy érdeklődés mellett nyitották meg a magyarországi szociáldemokraták parlamentjét. Az újavárhoz közgyűlési terme zsúfolásig megtelt a párt kiküldöttivel és az érdeklődőkkel. Előbb Martos Manó, majd később Garbai Sándor vezette a tanácskozást, amely nagy élénkséggel folyt a pártajánló és a párttagtájiórol. Mindjárt az ülés elején kihirdették a tegnap megejtett választások eredményét. Az új pártvezetés a következő tizenegy tagból alakult meg: Bokányi Dezső, Garbai Sándor, Klárik Ferenc, Pelczéder Ágoston, Weltner Jakab, Vántus Károly, Buchinger Manó, Tarczai Lajos, Cservenka Miklós, Csizmadia Sándor és Malasits Géza. Az ellenőrző bizottság tagjai lettek: Kittl Ferenc, Preyer Károly, Horovitz Gábor, Schönherr József és Farkas István. Az elnök déli tizenkét órakor rekesztette be a tanácskozást, amelyet délután két órakor folytattak. Weltner Jakab előadó válaszlát a pártajánló és párttagtájiórol elhangzott felszólalásokra. Holnap az indítványok kerülnek sorra és valószínű, hogy az öt napra tervezett kongresszus négy nap alatt véget ér.

— **Eltűnt kereskedő.** Lapunk szombati számában e címmel hírt adtunk Balassa Kornél droguista szökéséről. A tönkrement kereskedő, kinek az Andrassy-ut 47. számú házában volt drogériája, a fizetés elől szökött meg s ügyét a rendőrség már az ügyészséghez tette át. A droguista szökése sok helyütt féltremagyarításokra szolgáltatott okot s erkölcsileg érzékenyen sújtott egy jóhírnevű, több mint tíz év óta fennálló üzletet, a Balassa és Társa cégét, melynek egyedüli cégeltulajdonosa Balassa Zsigmond, kinek fodrászati műszerek és berendezések elsőrangú vállalata, valamint nagy ipartelepe bajusz-

kötő készítésére és a legfinomabb illatszerek előállítására az Andrassy-ut 50. szám alatt van. A Balassa és Társa cég, amely soha semminemű összeköttetésben nem volt s nem azonos a megszökött Balassa Kornéllal, természetesen ma is változatlanul fennáll.

— **A szombathelyi tifusz.** A szombathelyi tifuszjárvány ügyében ma délután a közegészségügyi bizottság ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a kulturpalotát járványkórházzá alakítják át és orvosokat, valamint ápolókat hoztatnak. A vízvezetékét lezárták és csak a forralt kútvizet használtat engedik meg. Az alispán jelentése szerint vasárnap 9, hétfőn 18, kedden 27 újabb megbetegedés, míg tegnap 1 halálozás történt. Jelenleg ápolás alatt van 239 beteg. A fővárosból az alispán meghívására geológus és bakteoriológus érkezik Szombathelyre.

— **Csaló kereskedő.** Virágzó grammofon-üzlete volt még egy esztendővel ezelőtt Weinfeld Edének a Semmelweis-utczában. Az elmúlt nyáron azonban meggondolta a dolgot és hirtelen akart meggazdagodni. Hitelbe tömértelen árut vásárolt és potom áron eladta azokat, majd pedig megszökött. Egy hónappal szökése után egyik hitelezője levelet kapott tőle Amerikából. Ebben arra kéri Weinfeld, hogy várjon és vegye rá többi hitelezőjét, hogy várjanak decemberig. Akkor ugyanis módjában lesz ügyeit rendezni. A hitelezők azonban nem bíztak benne és hamis bukásért feljelentették. A december is elkövetkezett, de Weinfeld nem rendezte ügyeit. A napokban azután távirat érkezett Weinfeld egyik barátjához Newyorkból. A táviratot Weinfeld küldte és értesíti benne barátját, hogy egyelőre nem jöhet haza, mert még nincs pénze. A rendőrség, melynek tudomására jutott a távirat tartalma, nem hitt annak megbízhatóságában, mert az eddig megejtett vizsgálat adatai szerint Weinfeld nem lehet Amerikában, hanem Európa valamelyik nagyobb városában kell tartózkodnia.

Megkeresést intézett tehát az amerikai magyarosztárak konzulátushoz, hogy nyomozza ki, vajon ki volt a távirat feladója. Megállapították, hogy a táviratot Weinfeld egy New-Yorkban élő szegény nőnek adta föl. Kihallgatták az illetőt, aki bevallotta, hogy Bécsből levelet kapott, amelyben Weinfeld megbízta, hogy adja föl a szóban forgó sürgönyt. A költészek fedezésére Weinfeld tíz koronát küldött. Emellett szól az a körülmény is, hogy tegnap este megejtett a rendőrségen Soltész Adolf utazó, aki ezelőtt Weinfeld ügynöke volt és elmondta, hogy Bécsből jött Budapestre. Stadlau és Marcheg között találkozott a vonat egyik fuikéjében Weinfelddel, aki azóta leborotváltatta bajuszát és igen elegánsan öltözködik. Megszólította, de az illető tagadta, hogy azonos lenne Weinfelddel. Kiment a fuikéből, de állandóan figyelemmel kísérte az utast. Marchegnél leszállt és értesítette a csendőrséget, de mire két csendőrrel újra felszállt a vonatra, Weinfeld már eltűnt. A nyomozás ebben az irányban folyik. A rendőrség megkeresésére a vizsgálóbíró ma újabb körözőlevelet adott ki Weinfeld ellen.

— **Artisták a főkapitánynál.** A fővárosi mulatók közül öt mulató működött eddig a nyári hónapokban is. A főkapitány az idén nem engedélyezte ezeknek a mulatóknak az ugynevezett kis licenzt, már pedig a nyári szezonban a mulatók nem tudják fizetni a kétszerakkora összeget kitevő nagy licenzt. Az Országos Artista-Egyesület nagypénteken tartott évi közgyűlésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározták, hogy a kis licenzt kieszközölése érdekében szerdán délelőtt küldöttségben keressék fel a főkapitányt. A küldöttség ki fogja fejteni a főkapitány előtt, hogy intézkedése száz artistát és ezek családjait érinti súlyosan, mert ha ezek a mulatók a kis licenzt nem nyernék meg ebben az évben, akkor kénytelenek lesznek bezárni helyiségeiket és az artista-tagok kenyér nélkül maradnának. Már pedig a magyar artisták nem mehetnek külföldre a nyár folyamán, a vidéken is csak egy részüket lehet elhelyezni, maga az artista-egyesület pedig sokkal szegényebb, semhogy ezeknek az állás nélkül maradt artistáknak a segélyezéséről gondoskodhatnék.

— **Katonák és apácák.** Bogoduchowban egy ottani kolostorba katonaságot és csendőrséget kért az egyházmegyei hatóság, hogy távolítsanak el a kolostorból harmincz apácát, akik egy veszedelmes szektával, az ugynevezett Stundi-szektával szoros összeköttetésben állottak. Az eltávolítás nem ment simán, mert néhány apáca azt követelte, hogy adják

ki nekik huszonöt év óta a nyugdíjpénztárba befizetett pénzüket.

— **Szerencsétlenül járt angol főúr.** Schmith Graham, az angol miniszterelnök sógora tegnap — minden valószínűség szerint baleset következtében — meghalt vidéki birtokán. Asquith miniszterelnök, aki a husvéti szünidőt sógora birtokán akarta tölteni, tegnap este odaérkezett s azzal a hírrel fogadták, hogy Schmith meghalt. A javakorban lévő férfi a könyvtárszobában feldöntötte a lámpást s ettől tüzet fogott ruhája. Mikor észrevették a szerencsétlenséget, már annyira összeégett, hogy nem lehetett rajta segíteni. Többé nem is tért eszméltre és tegnap este kiszendetett.

— **Szegény gyermekért ünnepe.** A főváros jótékony társadalmá nagy érdeklődéssel és szimpátiával tekint a Fővárosi Szegény Gyermekért Egyesület e hó 24-re kitűzött közgyűlésé és gyermekfelruházó ünnepélye elé. Közéletünk számos kitünősége igérte meg megjelenését, akiknek soraiban ott lesznek a jótékonyegyesületek vezetői is, hogy ezzel is kifejezést adjanak a szegény gyermekért nemestörekvései iránt érzett rokonszenvüknek. Az egyesület a diszelnökni tisztséget Guttmann Vilmosné bárónak ajánlotta fel, aki Monte-Karlóól küldött távirati válaszában készséggel igérte meg közreműködését a humánus intézmény rendelkezésére. A nagy közönség is szeretettel karolja fel a gyermekért és az ünnepélyre sokan tömeges ajándékokkal kedveskednek az egyesület kis pártfogoltjainak.

— **Tülekedés egy hagyaték körül.** Három évvel ezelőtt történt, hogy Szombathelyen elhunyt Nigszty József gazdag ácsmester. Több százezer koronára rugó vagyonát Nigszty Antal bukaresti asztalosmesterre hagyta, de nagy összeget hagyományozott egy felállítandó árvaházra is. A napokban aztán az történt, hogy Nigszty Antal bukaresti asztalosmester Balogh Józsefné informálása alapján, aki az elhunytak hosszú éveken át házvezetője volt és tudja, hogy hatvanezer korona készpénz is maradt utána, feljelentést tett az ügyességen a pénz eltűnése miatt. A rendőrség már kihallgatta Kovács Ferenc nevű gépkereskedőt, aki kijelentette, hogy a pénztől volt tudomása, de hogy Nigszty még életében vette-e ki, vagy hogy mire használta fel, azt nem tudja. Ma a rendőrség Kiss Zoltán és Gröbler Sándor takarékpénztári könyvelőket hallgatja ki arra nézve, hogy ki vette ki a pénzt a takarékpénztárból.

— **Orvosi körökből.** Dr. Sipos Dezső fővárosi orvos, a Budapesti Újságírók Egyesületének orvosa fűrdőorvosi működését Karlsbadban megkezdte.

— **A magyar csipkeipar fellendülése.** A Dekaniféle, az iparművészeti iskolához csatolt csipkeverő tanfolyam, amely a vidéken felállított műhelyeknek szakavatott tanítónöket képez és valóságos megalapította a magyar csipkeipart, gyönyörű eredményeket ér el. Ezek arra indították a Magyar Iparművészeti Társulatot, hogy javaslatba vegye egy, az érdekelte kereskedők és szakférfiak közreműködésével létesítendő csipkeértékesítő központ felállítását, ahol az egész ország csipketermelésének szálai összefutnak és amely a fogyasztópiacok ellátásáról is gondoskodnék. A társulat egyébként Diváld Kornél megbizta a csipke fejlődését és történetét, különös tekintettel Magyarországra tárgyaló szakmunka megírására.

— **Házasságok.** Révy Aurélie, a Népszínház-Vig opera énekesnöje, ma délután 1 órakor házasságot kötött a Kálvin-téri anyakönyvvezető előtt Chapman György Alexander angliai nagybirtokossal, az angol hadsereg őrnagyával. A házasságkötésen előkelő, díszes közönség volt jelen.

Komlóssy Ilonkát, a Vígsház bájos naiváját eljegyezte dr. Spetz Tivadar fővárosi ügyvéd, társadalmunk közismert, kedvelt tagja.

Tasnádi Nagy András eljegyezte Payr Mária, Payr Vilmos honvédelmi miniszteri tanácsos és felesége Kohárits Aranka leányát Budapesten.

Beller Ödön gyáros eljegyezte Budapesten Krammer Iréknét, Krammer Károly fővárosi bizottsági tag leányát.

Erney Károly a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgató-helyettese eljegyezte Hausner Luizkát.

Neumann Aladár a Magyar Hirlapkiadó r.-t. főkönyvelője eljegyezte Keilbermann Olgát Priekopáról.

Jahl Jenő pécsi kir. kulturmérnök eljegyezte Szász Lajos miniszteri számtanácsos leányát, Corát Budapesten.

Németh Gyula bankhivatalnok eljegyezte Zöllner Arankát Budapesten.

Barunik Oszkár magánhivatalnok eljegyezte Roszmusz Rózsikát, Budapesten.

— Szökés a csőd után. Bródban sokat beszélnek most egy eddig igen jó módú tartott kereskedő szökéséről. Rajki Szvetozár a neve a kereskedőnek. Rajki csődbe jutott s emiatt szökött meg. Nemrég még a Tasszovác és Merkadie első bródi gőzmalom társfőnöke volt. Gyanítják, hogy Szerbia felé vette útját, de üldözésére eddig nem történt intézkedés.

— Karlsbadból. Dr. Arányi Gusztáv ezidei karlsbadi fürdőorvosi rendeléseit már megkezdte. Rendel: Sprudelstrasse, „Goldener Helm“ cz. házban.

— Izgatás az anyakönyvi intézmény ellen. A vágyúhelyi járás némely községeiben a legutóbbi időben mindinkább szaporodnak az esetek, melyekben a tót nép esküvések alkalmával az anyakönyv aláírását megtagadja. Csejte és Leszócé községeiben a plébánosok nyíltan felhívták a népet, hogy így járjon el, mert szerintük az anyakönyv aláírása ellenkezik a katolikus vallással.

— Buskomorság halottja. Ma este öt és hat óra között öngyilkos kézzel vetett véget életének egy hetvenkét esztendő aggastyán. Varga Vendelnek hívják az életunt öreg urat, akinek Rákospalota környékén kiterjedt földbirtoka és több háza volt. A golyót jobb hatántékába röpitette és azonnal meghalt. Végzetes tettének elkövetésekor nem volt oda-laza senki sem. Fia, ki szintén gazdálkodó ember, hat óraker jött haza, kereste apját, de nem találta sehhol. Mikor azonban benyitott szobájába, ott találta nagy vértócsában, holtan az öreg urat. Az öngyilkosság oka buskomorság. Varga Vendel már napok óta panaszkodott a vele együtt lakó fiának, hogy nincs kedve semmiféle, megunta az életét. Nem találja már örömet az életben és öngyilkos lesz. Fenyegetését ma este be is váltotta. Holttestét a rákospalotai hullaházba vitték.

— A tüssz. Tegnap egy tizenhároméves fiút, Jiráki Jánost szállították be a járvány-kórházba a Madách-utca 38. számú házból. A tisztí főorvosi hivatalban azt hiszik, hogy szörvényosan egy-két esze még előfordul, de a bajuk lárványvá váló fajlásától nem kell tartani. A kórházban tegnap 23 férfit és 20 nőt ápoltak, megfigyelés alatt van 16 férfi és 6 nő.

— Halálozások. Csávosi Sándor, a zombori tükárpéknézetár főkönyvelője 61 éves korában elhunyt.

Özv. Kelemen Jánosné földbirtokosnő Budapesten meghalt. Elhunytát nagyszámu előkelő rokonság siratja. Hílt temetést Adára, az ottani családi sírboltba szállították.

— Rendőri hírek. Betörés. Az éjszaka betörték a Károly-körút harmadik száma alatt levő Österreicher-féle kávéházba, ahonnan készpénzt, asztalterítőt és száz darab nikkelt tálcát elloptak. — Elgazdolás. Ma reggel a rákosi pályaudvaron egy vonat elütötte Pintér István huszonhét éves napszámot. A szerencsétlen embert a mentők a Rókus-kórházba vitték. — Sötét bűn. A rendőrség a minap letartóztatta Bozók Mihályt, született Oláh Zsuzsanna és Blumenfeld Sándorné, született Schwarz Róza szülésként, akik tiltott operációt végeztek. Bozókyné már Mária-Nosztrán is raboskodott ilyen bűn miatt. A gonosz asszonyoknak több áldozatuk van.

× Zászlók, címerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

× Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 8. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

× Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

× Bőrbajok, hajhullás, és kopaszság sokszor évekig makacsul daczainak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönlig Izso elektrotherápiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

× Felülnő lapos arany fűrőrák, gondosan ki-regulázva, 5 évi jóállás mellett, előnyös részletfizetésre csakis Polgár Kálmán műorásnál szerethető be (műhely és raktárak Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em.). Kérjen tehát a cégvezetőségtől a legújabb megjelent nagy képes album árjegyzéket, ami kívánatra ingyen küldetik. Várakozáson felül meg lesz elégedve! Sok száz dícsérő nyilatkozat bizonyítja ezt!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Liebermann és más németek.

— A Könyves Kálmán kiállítása. —

Budapest, április 21.

El Németországban egy csomó hazátlan, aki csak a művészet kozmopolisában lelt hazáját. A hivatalos Németország, az, amely a császár alkáról lesi a „művészeti irányítást”, merev ujjal mutat nevének hallatán Páris felé, kiközösítvén a hazátlanokat a német művészetből. És a legkedvesebb a dologban az, hogy Liebermann és társai vállalják a hazátlanok szerepét, szívesen elismerik, hogy nem tartoznak amaz ugynevezett „német művészet” közösségébe és Manet-vel és Degas-szal az ajkukon hangsúlyozzák minden művészi hitükvallását.

Ennek a hitvallásnak éppen alaptétele a német színlátás súlyos lidérczétől való felszabadulás és minden vágya ennek a hitvallásnak Páris felé sóhajt, a francia lumínisták színörömet, a francziák évszázados szinkulturáját áhítozza. Abban a térbeli és időbeli távolságban, mely a francia kolorizmust és multját a német pikturától elválasztja, foglaltatik tragikum és vergődése annak a kis csoportnak, mely ujjában a lázasan evoláló Berlinben találta meg a vérmérsékletének megfelelő levegőt és méltó kárpótlást a császári kegyért, az intellektuális Németország lelkes rokonrészét.

A berlini szecsesszió zászlója alatt csoportosultak ezek a német „intellektuális festők”, akik nagyszerű tudományos készüllettel, egy egész magukcsinált irodalommal támogatják a maguk festészeti igazát. Degasról a legjobb könyvet Liebermann írta (Cassier kiadás). Persze, amott Párisban inkább ecsettel csinálták ezt a forradalmat, a Fény és a Szín forradalmát...

Max Liebermann, a vezér, még ma is kolorizmussal küzd, amikor a lumínizmusnak már nagyerejű mestere. Legnagyobb erejét azonban a rajzbeli impresszió területén próbálja, látásának gyorsasága itt csodálatos és rögzítése csupa fölünyes biztosság. Ezért hatnak mostanában Németországban a megnyilatkozás erejével rézkarczai, melyekből a Könyves Kálmán kiállításán is szép kollekcziót látunk. Itt látható kisebb képei (a Parasztudvar, Kutyatallaga) élénken mutatják Degas hatását; azt a vázlatos, kihagyásos megrögzítést, mely nagyszerű közvetlenséggel markolja meg színek és formák illanó benyomását és egyszeriben egy millió középebe ragad. A „Disznóvásáron” című kép fényproblémái Renoirra emlékeztetnek.

Brutálisan német erejű csak a „Sámson és Delila”, német a differenciált értelmi hangsúlya is, a „pszichologizálás”, mely annyi harcos energiát gyűjtött fel e kép körül. 1901-ben a müncheni szecsesszió tárlatán közelről hallottam azok hangját, akik a szépséget reklamálták Liebermann csunya, hisztérikus Delilájától. Ők nem értették meg, hogy ez a mai Delilát mutatja meg, akik közül pedig nem a legszebbek a legveszedelmesebbek. Nem értették meg, hogy a diadalmasan felmutatott hajfűrt itt csak szimbólum, hogy ez a Delila másképen vette el a Sámson erejét... Dekadens kép, — de Rubens legnagyobb vásznain sem tombol erő súlyosabb, mint ezen a dekadens képen.

A berlini szecsesszió többi képviselői közül Louis Corinth a legérdekesebb. Mindakét képe

csupa súlyos elindulás, nyers, de erővel teljes. Minden törekvése éppen a színek és formák gráciája volna, de érdekessége a nyers erejében van. Színei súlyosak, olajosak, átmenetek híján. Max Sievogt, aki négy képpel szerepel, Corinthtal feltűnően homogén tehetség. Játzó gyermeke felettébb értékes.

Walter Leistikow, a nagyhirű tájfestő, egész kollekczióval szerepel. Tája a pozitív értékeket keresik, ezeket vonják össze egy nagyon is előre elhatározott stílus egységébe. Nincsen lírája ennek a tájfestőnek. Hidegen hagy. Stílusa sem a legnagyobb vonal.

A Könyves Kálmán dícséretes törekvésű kiállításának keretében Vedres Márknak egy márványa is ki van állítva. Értékes a stíluskeresése is, — formanyelve még nem kialakult — de legnagyobb értéke a márvány finom beszédessége. Ebben a legjobb antikokkal tart közösséget. És ezt a szobrot refúziálták — a Mücsarnok téli tárlatáról... Vajon minő nagy képfaragókból is állt az a szigorú zsűri?

(B-s.)

(*) A mai Róma. Talán Róma egyetlen városa a földkerekségnek, amely úgy multjával, mint jelenével mindenképen megérdemli érdeklődésünket. A világtörténelem két nagy korszakát élte már át ez a város a Caesarok és a pápák uralma alatt. Duló harcok, pusztító förgöttek, tájékozó fergetegek voltak felette keresztül s Róma mindig megmaradt annak, amire hivatott: Itália fővárosának. A mult a történelemmé. Igazságtalanok azonban azok, akik Rómában csak az elmúlt nagy idők muzeumát látják, mert a nagy idők köcsodái között eleven, minden ízében világvárosi élet lüktet, telve jellegzetes vonásokkal és érdekes különlegességekkel. Balla Ignác a kiváló költő és író az Uránia ma esti bemutatóján éppen arra vállalkozott, hogy bemutassa azt a Rómát, mely a romok fölött épült és megismertessen bennünket azzal a Rómával, amely a nagy multat, majdnem kizárólag „üzleti” czéljaira használja föl.

Az első fölvonás rövid szemléjét adja a beszélő köveknél, de nem a felületes turista beállításában, hanem a mély megfigyelésű író kalauzolása mellett. A felvonás tulajdonképpen arról számol be, hogy miként sáfárokodik a modern Róma a mult kincsével. Így vonul fel egymásután a Foro Romano, a Palatinus, a Kapitólium, a Pantheon, az Angyalvár, a Péter templom, a Vatikán, a Laternus, a többi nevesebb templom s végül a királyi palota. Mindenütt apró intimítások, szellemesen megrajzolt ellentétek, sőt apró teleplezések a modern kor kegyetlenségéről, mely nem törődve a hagyományokkal, saját czéljaira sajátítja ki a mult emlékeit.

A második felvonás az utcát és szokásait rajzolja. Az olasz városok megszokott lármájával ébred Róma s a szűk utcák bérkasznájából egyszerűben előkerülnek az örök város tipikus alakjai. A különféle vándorárosok, kofák, üzerek, kiknek az utca nemcsak közlekedési hely, hanem otthonuk is. A forró olasz vér csak tüntetések alkalmával üti ki a fejét, mely megtiszteltetésben leggyakrabban Ausztriát szokták részesíteni Triest és tartozékai miatt. De tekintve e zavargásoktól, egyébként is elég mozgalmas az utca. A különböző rikkancsok, sorletárosok, mozaikkereskedők, mind hangos lármával kínálják áruikat. Mint külön római specialitás szerepel a felvonásban a modellvásár. Befelezi a felvonást Róma városfőnökének, a csodaszép Pincionak színes, poétikus ismertetése.

A harmadik felvonás a mulató Rómának van szentelve. Elsőben is a népünnepélyek elevenednek meg szemünk előtt: a statuto, a lefana, a venti settembre, a szt. Péter-ünnep, majd jönnek az előkelők szórakozásai: a Kermesse, a virágkorszók, vadászatok stb. A szórakozásoknak persze Rómában is főtenyezői a színházak, orfeumok és a mindenütt megtalálható mozok. Persze, ezek a szórakozások néha igen groteszk alakot is öltenek s bizony csak az olasz nép lelkének igaz ismerői tudják megérteni azt, mikor például a kivilágított Kolosszeum porondján egyszerre csak tarantellát kezdenek táncolni.

A darab szövege mindvégig lebineselő, képei ügyesen választottak és művészi színezettek. Mozgóképei felölelik és találóan illusztrálják a szövegben elmondottakat.

A szépen megtelt nézőtér meleg szeretettel fogadta a darabot és felvonásról felvonásra zúgó tapsal honorálta az érdemes szerző munkáját.

(*) **A Nemzeti Színház színműpályázata.** A belügyminiszter 2000 koronás pályadíjat tűzött ki oly komoly irányú drámai műnek, mely tárgyát a magyar történelemből meríti és mely a Nemzeti Színházban siker reményében előadható. A bíráló bizottság tagjai Somló Sándor, Ábrányi Emil, Ambrus Zoltán, Császár Imre és Ruttkay György voltak. A színműpályázat eredményéről szóló jelentést Ruttkay György terjesztette elő. A pályázatra 19 munka érkezett be, kettő azonban a határidő elmulasztása miatt nem volt elfogadható, négynek a szerzője pedig döntés előtt visszalépett. A bírálók tehát így csak 13 drámai művel foglalkozhattak. A pályázat szigorú követelményeinek egy munka sem felelt meg, mert abszolút irodalmi becsű nem akadt közöttük. Figyelemreméltó, érdekes, sőt bizonyos fokig értékes kettő is akadt. Egy 3 felvonásos szomorudrámát: „A nagyur” (jelöltje: Lelkes, szilaj, kegyetlen nép). És egy 4 felvonásos drámát: „Dózsa György” (jelöltje: Embereket rajzolok). A jutalmat azonban egyik sem érdemli meg, legfőképpen elismerésre tarthatnak számot. A többi munka oly gyarló, hogy említést sem érdemelnek. De az utolsó évek vigasztalan tapasztalatai után elég biztató jelenség az, hogy a történelmi drámapályázaton akadt két mű, melylyel behatóan foglalkozni érdemes volt. Ujabb, enyhébb feltételi pályázattól talán ennél is jobb siker remelhető.

(*) **A biboros.** A Nemzeti Színházban a legközelebbi bemutató darab „A biboros” lesz. Szerzője az angol Louis Napoleon Parker. A Strozziak udvarában játszódó fészerepét, a kardinálist, Gaál Gyula fogja játszani. A női fészerep, Batiliola, Márkus Emília kezében van.

(*) **A nagymama — az újságírókért.** Diadalmas utijában holnap, szerdán jubiláris stációhoz ér A nagymama a Népszínház-Vigopera színpadán. A bájos darab ötvenedszer fogja szórakoztatni a színházlátogató közönséget. A holnapi jubiláris előadásnak egyéb érdekessége is lesz. Megbővül egy prólóval, amelyet Marosi Adél, Székely Gyula, Tallián Anna és Kürti József fognak előadni, ezenkívül különös érdekességre tarthat számot a II. felvonás barcaroleja, amelyben Ney Leona grófnő, Székely Gyula és Dános Árpád fognak énekelni. A holnapi előadás látogatóinak is meglepetést szánt az igazgatóság, amennyiben mindenik Blaha Lujának, az örökifjú nagymamának arcképét, a palotás kottáját és a darabban előforduló dalok szövegét kapja kedves emlékül. A nagymama jubileumi holnapi előadásának jóvedelme a Budapesti Újságírók Egyesületének jut.

(*) **Műsorváltás a Király-Színházban.** A Király-Színház e hetének utolsó előadásai összeesnek a Sasfők előadásaival, amely testvér-színházban, a Magyar-Színházban kerül színre. A nagy személyzeti Rostand dráma előadásaiból folyó akadályok miatt a Király-Színház e heti műsora a következőképpen változik: Csütörtökön: Dollárkirálynő, pénteken: Varázskeringő, szombaton: a Dollárkirálynő, vasárnap d. u.: Varázskeringő, vasárnap este: a Dollárkirálynő.

(*) **A bécsi opera jubileuma.** Ezelőtt kétszáz évvel, 1708 április 21-én nyílt meg az osztrák főváros első állandó operaháza a mostani Redoute helyén. Előadásra Bononcini-nek egyik operája került.

(*) **A Sasfők szereposztása.** Edmond Rostand drámája, amelynek csütörtöki főpróbájára, a Magyar Színház nézőterére csak meghívóval lehet bejutni, pénteken a következő szereposztással kerül először színre. A reichstadti herceg: — Törzs Jenő; Metternich — Rátkay; (a csütörtöki főpróbán Metternich — Garas) Gentz — Garas; Attasé — Vándory; Obenaus — Boross; Dietrichstein — Follinus; A szabó — Z. Molnár; Bombelles — Fenyvesy; Egy őrmester — Sárossy; Az orvos — Körmendy; Tiburce — Papp; Mária Luiza — Forray Rózsai; Teréz — T. Halmay Margit; Főhercegnő — Mészáros Giza; Camerata grófnő — Polgár Ilona; Eisler Fanny — Loránt Ilma; Flambeau — Csontos; Prokesch — Tarnay; Harmont — Szirmay; Sedlinsky — Vágó; Nemes testőr — Thuróczy; Ferenc császár — Réthey; Hartmann tábornok — Csizsér.

(*) **A Magyar Színház Fiumében.** A fiumei Teatro-Feniceben husvét vasárnapján nyitotta meg Balla Kálmán pozsonyi színgazgató ujonnan szervezett kitiűnő társaságával a másfél hónapra terjedő zini idényt. A megnyitó előadásán Huszka-Martos aranyvirág operettje került színre.

(*) **A tavaszi tárlat pályadíjai.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán kiosztandó díjak pályabíró-sága e hó 23-án, csütörtökön délelőtt tartja meg bíráló ülését a városligeti Mücsarnokban. A pályabíró-ság a díjak odaítélésében végérvényesen dönt s így határozatainak eredményét nyomban közzéteszi.

(*) **Visszautasítottak kiállítása.** A Mücsarnokból visszautasított művészek kiállítását állandóan nagy-számú közönség látogatta és a művásár is élénkebbé lett. A művásárlók között van Axel Gallen is. E hó 23-án, csütörtökön, a kiállítás látogatói között egy képet sorsolnak ki. A belépő-díj erre a napra 1 korona. Az 50 filléres jegyek ez alkalommal is érvényesek, de a sorsolásban részt nem vesznek.

FŐVÁROS.

(*) **Közlekedési ügyek.** A székesfőváros közlekedési bizottsága ma délután ülést tartott gróf Festetics Géza tanácsos elnöklése mellett; előadó Antal Gyula tanácsjegyző volt. — A bizottság, azzal szemben, hogy az omnibusz-vállalat a főváros részéről kívánt új utvonalként a Nyugoti és Keleti pályaudvarok összeköttetését ajánlotta föl, — azt kívánja, hogy a vállalat nyissa meg a Vörös Kereszt-kórházi körforgalmat. — Székely Gyula bizottsági tag indítványára egyhangulag hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy az omnibusz-társaság a városliget-lánchid-széna-téri vonalát hosszabbítsa meg a Széna-tértől a Marczibányi-térig, hogy így a Rózsadomb is kapjon közlekedő eszközt. — A bizottság ma teljesen letárgyalta a bérkocsi-iparról szóló szabályrendelet-tervezetet. A viteldíjakat a következőképp állapították meg: Az egyfogatu-, kétfogatu- és automobil-bérkocsi indulásakor az alap-távolság egyaránt 1200 méter. Az alapdíj az egyfogatunál 60 fillér, a kétfogatunál 1 korona 20 fillér, az automobilnál 1 korona 60 fillér. Minden további 600 méterért 10 fillérral több a bérkocsinál és 20 fillérral több az automobilknál. Éjjeli fuvarnál az alap-távolság 600 méter és azon túl minden 300 méteren túl növekszik az alap-díj 10, illetőleg 20 fillérral. — A bizottság az ezekre vonatkozó javaslatát a tanács elé terjeszti.

(*) **Gyermekvédelmi bizottságok.** A főváros közgyűlése a kerületi közjótékonyági bizottságokat kerületi közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottságokká szervezte át és kiegészítette a szegényügyi szabályrendeletnek a közjótékonyági bizottság hatásköréről szóló szakaszát. A kerületi elöljárók gondoskodtak arról, hogy az eddigi közjótékonyági bizottságok, a gyermekvédelem ügye iránt érdeklődő emberbarátok bevonásával közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottságokká alakuljanak át és ebben a minőségükben megkezdjék működésüket. Az elöljáróságok rendszeres félévi jelentést fognak tenni a tanácsnak a bizottságokról.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Rohitschi étvágyat gerjeszt
Tempelforrás előseel az etmésztést
szabályozza az anyagcsorél.

Nagybani raklat Magyaror zág részére:
Hoffmann József, Budapest, VI. Bátorv-u'ca 8. szám

THE GRESHAM

Elebtiztosító Társaság Londonban.

ALAPITTATOTT 1848.

Vagyországi Igazgatóság Budapesten

V. Ferenz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Köt é'biztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham

kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Kölcsonök fedezetére szolgáló kötvényei

azonnal nyújtanak fedezetet

öngyilkosság vagy párbaj

ugyszintén bírói ítélet

folytán beállott halál esetében.

A kötvények megtámadhatlanok és el-
évülhetlenek.

Vagyonállás 1906. december 31-én 229,546,518.49 K
Érvényben levő bizto-ítások --- 600,000,000. ---
Biztosított feleknek kifizetett --- 571,800,000. ---
Magyer értékek, elhelyezett díjtartalék 25,940,909.10

SERRAVALLO CHINABOR

vassal,

Kapható a gyógyszerárakban 1/3 Lt. 37838
K 2.60, 1/4 Lt. K 4.80 palaczkokban. gyongékedőknek
ostábbadosóknek
Kittinó szer.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Harmadik nap. —

A bécsi tavaszi meeting holnapi harmadik napjának főszáma a 8000 koronával dotált 1200 méteres Tavaszi verseny, melyben a Przedswit-győztes Kristály valószínűleg ismét indul. A holnapi díjban azonban már nehezebb lesz a helyzete, miután 6 kilóval több ölmot is kell nyergébe vennie és így nagy kérdés, hogy istállótársa Blizzard tavalyi kettős győzelmét megismételje. Veszedelmes ellenfele a Planner-istálló Mac G.-je, melyet, ha formában van, even veight, aligha fog megverni, továbbá a Mauthner-istálló Simeonia.

Jelöltjeink:

- I. Hohenheim—Ridolfi.
- II. Gánna—Magas.
- III. Mac G.—Kristály—Simeon.
- IV. Nepszó—Vadör.
- V. Orphelin—Meglio.
- VI. Off—Tini-Tim.
- VII. Ezres—Szegfü.

Álagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Az álagi tavaszi meeting holnapi utolsó napjának nevezések ismét jól sikerültek és így érdekes versenyekre van kilátás. A nap legjobban dotált versenye az Igazgatósági díj, melyet a Liptay-istálló kiküldöttje fog megnyerni a Geist-istálló képviselője előtt.

Jelöltjeink:

- I. Todor—Fatia Negra.
- II. Claymore—Pink.
- III. Liphay-ist.—Geist-ist.
- IV. Eltz lov.—Koller-ist.
- V. Réve—Geist-ist.
- VI. Pityu—Nevermore.

Budapesti ügő-ö-versenyek.

— Harmadik nap. —

Az esős idő dacára eléggé élénk látogatottság mellett folyt le a tavaszi meeting harmadik napja, melynek kiemelkedő száma a Totalisateur-díj volt. A versenynek az amerikai St. Valient Vincent volt nagy favoritja, azonban csak a második helyre érkezett a Winaus-istálló kitiűnő Rabló P. nevű lova után, melyet mi az amerikai egyetlen veszedelmes ellenfelének jelöltünk. Győzelmére ötös mezőnyben majd 15-szörös kvóta jutott.

Részletes eredmény a következő:

I. **Dóra-verseny.** Díj 1700 korona. Táv 2500 méter. 1. Ypsilanti herceg Nachtfliaker (Brown), 2. Isar, 3. Bisztra. Futottak még: Szamócsa, Marienkäfer I., Demimonde, Mizon, Siess R., Dulcinea, Fondor, Zsarnok. — Tot.: 10:18, 20:26, 42, 39.

II. **Totalisateur-díj.** Díj 4000 korona. Táv 2500 méter. 1. Winans W. Rabló P.-je (hajt. Armstrong), 2. St. Valient Vincent, 3. Levante. Futottak még: Alton és Soci. Tot.: 10:142, 20:101, 29.

III. **Pusztaberényi díj.** Díj 2700 korona. Táv 2100 méter. 1. Wienerwaldi ménes Kontrás S. (Ederer), 2. Gáva, 3. Kedvesen. Futottak még: Feri, Erin és Lexington, mely tisztátlan ígetés miatt diszkvalifikáltatott. — Tot.: 10:26, 20:32, 33.

IV. **Tó-díj.** Díj 2700 korona. Táv 2100 méter. 1. Parnói ménes Pompás (Capellari), 2. Brigadier, 3. Cyclonea. Futottak még: Bandit, Panni, Interval B., Prince Gayton. Tot.: 10:31, 20:37, 34.

V. **Nyeretlenek versenye.** Díj 1700 korona. Táv 1600 méter. 1. Wolai ménes Esperanza (Keefe), 2. Györgyike, 3. Sir Potential. Futottak még: Fritz, Flower, Mollig, Egeria. Tot.: 10:37, 20:26, 24.

VI. **Benedict-handicap.** Díj 2000 korona. Táv 2500 méter. 1. mr. Frank Ister (Rauch), 2. Minkusch, 3. Duc. Futottak még: Wiener, Lucy, Derby, Aga, Alba, Maxl. Tot.: 10:51, 20:44, 45, 30.

VII. **Kettesfogatu urkocsis-verseny.** Díj 3000 korona. Táv 5500 méter. 1. Márta—Vesztes (Bernrieder), 2. Való—Szikra P., 3. Zaza—Zavieja. Futottak még: Csipke—Mázos, Arak—Atlas, Kitty—Lidia, Betyár—Kohinor. — Tot.: 10:44, 20:30, 27, 28.

VITA FORRÁS
SÓSKUT VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ
Orvosi ajánlva: húgysavas diathesis, körszvény, cukorbetegség, gyomor-, vesé- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Egészebb felvilágosítással szolgál a 1910
Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főraktár: Édeskút L. uránál, Budapest, Erzsébet-tér 8.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A bírák szervezkedése. Az országos bírói és ügyészi egyesület kebelében most élénk mozgalom vehető észre a vidéki osztályok megalakítása tárgyában. Eddig hétszáz tagon felül levő részvétellel a következő osztályok jelentették be megalakulásukat:

1. Az aradi, elnöke Babó Iván járásbíró; 2. a drassói, elnöke Wittich József törvényszéki elnök; 3. a kalocsai, elnöke Bajzath János törvényszéki elnök; 4. a kecskeméti, elnöke dr. Stipk Károly törvényszéki elnök; 5. a kőzdívásárhelyi, elnöke Söllom Miklós törvényszéki elnök; 6. a lugosi, elnöke Vojnich Guidó törvényszéki elnök; 7. a nagyenyedi, elnöke Mihályi Dezső ítélőtáblai bíró; 8. a pécsi, elnöke Pilch Antal kuriai bíró; 9. a rimaszombati, elnöke Kubinyi Aladár törvényszéki elnök; 10. a rózsahegy, elnöke Chudovszky Géza törvényszéki elnök; 11. a szekszárdi, elnöke Hazslinszky Géza törvényszéki elnök; 12. a szolnoki, elnöke dr. Felix Antal törvényszéki elnök; 13. a zombori, elnöke dr. Eperjessy Béla törvényszéki elnök. Előreláthatólag az osztályok e hónap végéig minden törvényszék területén meg fognak alakulni, úgy, hogy a május 9-ik napján megtartandó igazgatósági ülésen a szervezés munkáját végleg befejezhetnek lehet majd tekinteni.

§ Gróf Tisza István pöre. Holnap, szerdán egy rendkívül érdekes pör kerül tárgyalásra a pozsonyi büntetőtörvényszék előtt. Gróf Tisza István, Magyarország volt miniszterelnöke panaszára Weltner Jakab a szociálisták ügy vezére került a vádlottak padjára, akit a kir. ügyészség azonfelül még igazgatással és lázítással vádol.

A budapesti törvényszék egyizben már befejezte ennek az ügynek a tárgyalását, azonban azt a vizsgálat kiegészítése okából elhalasztotta. Időközben azonban Weltnernek ügye akadt a törvényszék azon tanácsával, amely előtt a Tisza-féle pör folyt s ennek alapján kérte egy más bíróság delegálását. A kir. Kuria helyt adott a kérelemnek s a pozsonyi törvényszéket delegálta. Így került a pör a pozsonyi törvényszék elé, amely holnap kezd, a több napig tartó pör tárgyalását. Weltner védője dr. Gál Jenő ügyvéd lesz.

§ A dánosi rablógyilkosság. Pest vármegye közgyűlési termében holnap kezdődik a dánosi rablógyilkosság bírpöre. A vádirat gyilkosság, rablás, lopás, orgazdaság és erőszakos nemű közönséges bűntettei miatt a következő czigányokat vádolja: Lakatos János, Kolompár Balog Tutta, Surányi Ignác, Surányi Márton, Lakatos Lajos, Lakatos Balog János, Lakatos János, (Szojka Bajka), Lakatos János Kuna, Németh Vrana, Lakatos Julcsa Luterna, Surányi Csoroszlja, Surányi Lidi Lizi, Kolompár Zelfi, Lakatos Erzsé (Dola), Kolompár Buer, Surányi Julcsa, Lakatos Mari és Lakatos Róza. A tárgyalásra meg van idézve tizenegy sértett és hetvenhat tanu. Orvosszakértők lesznek dr. Szikszay Sándor és dr. Andreánszky Jenő törvényszéki orvosszakértők. A védői tisztelet tizenhét fővárosi ügyvéd látja el. Az esküdtészi tárgyalás előreláthatóan három hétig eltart.

§ A bajai milliós főnyeremény pöre. A szabadkai kir. törvényszéken holnap kezdődik a bajai milliós főnyeremény körül támadt nagy bűnügy fő tárgyalása. A tárgyalás előreláthatólag nyolcz napig fog tartani és ezért a törvényszék pótbírót is alkalmaz. A fő tárgyalás elnöke Szerdahelyi Sándor, a vádat Winckler István kir. ügyész képviseli, a vádlottakat dr. Vaisz Sándor budapesti és dr. Fischer Jákó szabadkai ügyvédek védik. Az ügy előzménye ismeretes. Ekkert Antal bajai temetkezési vállalkozó 1906. évi december elején részletfizetésre egy darab jelzáloghitelbanki konverzionális

sorsjegyet vásárolt. Később a részletivet a bank be-kérte Ekkerttől, kevéssel ezután a bajai bank megnyerte a milliós főnyereményt. Ekkert magának reklamálja a milliót, mert azt állítja, hogy a nyerő sorsjegy az övé és a számokat akkor cserélték ki, amikor a bank visszakérte a részletivet. Ekkert följelentésére megindult az eljárás és ennek a pörnek a tárgyalását kezdi meg holnap a szabadkai törvényszék.

KÖZGAZDASÁG.

Banküzletek felszámolása. Már régebben megemlékeztünk több banküzlet felszámolásáról, mely hírek élénk feltűnést keltettek pénzügyi körökben. A felszámolásoknak általános és mélyen fekvő okai vannak. Mig régebben, aki szerencsét akart próbálni a tőzsdén, az maga kereste fel a banküzleteket tőkélével és megbízásával, addig ma már a feleket biztatni kellett újabb és újabb megbízásokért, sőt az élni akaró üzletembernek a feleket személyesen kell felkeresni újabb kötések eszközzése végett, mert bizony csak ritkán jut a félnek eszébe a tőzsdén való játszás és a közönség, amely a tőzsdéüzletben nem igen járatos, tartózkodó magaviseletet tanusít, fedezetet adni pedig nem igen szeret. Az illetén való üzletkötéshez a régi czégek sem szokva nincsenek, sem nem eléggé agilisak hozzá. Azonkívül a rossz gazdasági viszonyok folytán beállott pangás és stagnálás, a tőzsde kedvezőtlen alakulása és azon körülmény, hogy a nagy, de főleg a kis bankok nagy konkurrencziája a terepet teljesen elhódította a banküzletektől: elkedvetlenedést idézett elő és ebben rejlenek az okai több jónévű régi banküzlet felszámolásának. Ujabbban a Glatz Henrik utóda May és Társa banküzletének likvidálásáról esik szó. A cég 1876-ban alakult és a piacon előkelő szerepet játszott. A cég már hosszabb idő óta foglalkozik a felszámolás eszméjével, de ujabb üzletének átadása céljából tárgyalásokat folytat, mely ha eredményre nem vezet, a felszámolást fogja maga után vonni.

Szeszgyárvezetők szervezkedése. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének szeszgyárvezetői szakosztálya e hó 19-én dr. Szilágyi Gyula megyetemi magántanár elnöklete alatt ülést tartott, melyen felmerült annak a szükség, hogy a szeszgyárvezetők érdekeik hathatósabb megvédése céljából különálló országos egyesület alakítsanak. A szakosztály azonban beható vita után kimondotta, hogy a külön egyesület megalakításának szükséges előfeltétele a gyárvezetők tömörítése, ami ez idő szerint nem kecsesget olyan sikerrel, amely az országos egyesület megalakítását lehetővé tenné. A szakosztály reméli, hogy úgy, mint eddig, ezután is megvédhetik érdekeiket a szesztermelők országos egyesületében. A szakosztály bizottságot küldött ki szeszadótörvény reformjára, illetőleg az új végrehajtási utasításra vonatkozólag a szeszgyárvezetők kerében felmerülő kívánságok kidolgozására.

A Közuti részvényeknek áremelkedése. Napok óta élénk érdeklődés tárgya a helyi tőzsdén a Közuti vaspálya részvények. Már régebben megírtuk, hogy e papírost Brüsszelben kotirozni fogják. A mostani kereslet tehát erre vezethető vissza. A részvények ma 565 koronáig emelkedtek és tekintettel az állandó keresletre, a javulás tartósan ígérkezik.

A Központi Hitelszövetkezet bajai. Ismételten foglalkoztunk már az Országos Központi Hitelszövetkezet bajjaival abból az alkalomból, hogy az igazgatóság a múlt évről szóló jelentésében bevallotta, hogy a múltban a szövetkezetet súlyos anyagi veszteségek érték, amelyeknek fedezésére az ez évi egész nyereségnek, kb. 270.000 koronának felhasználását kérte a közgyűléstől. Ebben a leírásban elvégre semmi különös nincs. Jól bevált recept ez az üzleti világban. Azonban meglepő az, hogy az igazgatóság a múlt évben is nyereséget mutatott ki és osztalékot fizetett. A részvényeseket, illetve a tagokat kellemetlenül lepte meg ez a furcsa mérlegkésztési módszer. Érthető, hogy az egész országban — hiszen mindenütt vannak tagjai az Országos Központi Hitelszövetkezetnek — nagy feltűnést keltett a veszteségek bevallása. A lapokban és a pénzemberek körében sok szó esett a dologról s általában élesen elítélték az igazgatóságot az intézet helytelen vezetéseért. A nagy általánosságban bevallott veszteségek közelebbi részleteiről az igazgatóság nem tájékoztatta a nyugtalan közvéleményt s az egészben csak

egy szűkszavú nyilatkozatot tett közzé, melyben azt mondja, hogy a nyereség felhasználása éppen a nyugtalanító érdekeltség javára szolgál. Amiben igaz lehet a vezetőségnek, de a tagokat mégis csak az őszinte és egyenes mérlegkésztés és a veszteségek-ről való tájékoztatás nyugtathatja meg. Amit az igazgatóság óvatosan került, ma megcsinálta „A Nap”, amely az intézet bajairól egy „beavatott” helyről származó következő érdekes leleplezést közli:

„Egy ideig simán folytak az Országos Központi Hitelszövetkezet dolgai. Legalább a zárszámadások nem árultak el, hogy veszteségek érték az intézetet. Az 1906. évre felállított mérleg nem mutatott fel veszteséget, az 1907. évi most kibocsátott mérleg a kitüntetett veszteséget 1907. évről származottnak mutatja ki. De hol számoltattott el 1905-ben a budapesti cipészek ipari hitel- és termelő-szövetkezetnél veszített negyedmillió korona, a temesvári bőriparosok termelő szövetkezeténél veszített 50.000 korona és az 1906. év folyamán a debreczeni iparszövetkezetnél veszített 250.000 korona. Hol van a komáromi faiparosok termelő szövetkezeténél veszített 100.000 korona, a selmecz-bélabányai iparosok hitelszövetkezetének 80.000, a pécsi baromfi- és tojás-szövetkezet 130.000, valamint a budapesti általános hitelszövetkezet 300.000 koronás vesztesége? Ezek a veszteségek egy millió százhatszázhatvan ezer koronát tesznek, nem emlitve az apróbb veszteségeket. Veszteségek előfordulhatnak, de joggal kérdik a szövetkezeti tagok, hogy miért és hogyan fizethetett a szövetkezet a veszteségek dacára a múlt években rendes osztalékot és hogyan ígérheti az intézet már 1908-ra is a rendes osztalékot?”

Hát biz ezek az adatok már nemcsak hogy furcsa színben tüntetik fel az igazgatóság működését, hanem alkalmasak arra is, hogy súlyos aggodalmakat keltsenek országsszerte az intézet jövőjére nézve. Ahol egymillióegyszázhatvan ezer korona veszteséget úgy elkönyvelnek, hogy a közvetlen érdekeltség mit sem tud róla, ott aligha helye nincs a gyökerestül való megreformálásnak. Elvégre az Országos Központi Hitelszövetkezet nem egészen magánintézet. Maga az állam is támogatja különféle kedvezésekkel, hogy altruisztikus céljait — tagszövetkezetei után a kisemberek talpraállítását — jól megvalósíthassa. És ha ezzel szemben azt látjuk, hogy az intézetet egy óriási — több mint 200 főnyi — bürokrácia mellett a szerencsétlen kezű vezetősége a tönk szélére juttatja, akkor szükségesnek tartjuk azt is, hogy a kormány szigorú felügyelettel és vizsgálattal derítse ki, hogy hol rejtőzik a baj forrása.

Iparos-tanfolyamok. A Technológiai Iparmúzeum legujabban ismét két iparos-tanfolyamot nyitott meg. Az egyik a férfiruhakonfekciósok és raktárszabók tanfolyama, a másik pedig a cipészek szakrajztanfolyama. A férfiruha-konfekciósok tanfolyama ipariilag és kereskedelmileg rendkívül fontos, amennyiben kész ruhákat csak Ausztriából 21 millió értékben hozták be az utolsó évben, dacára annak, hogy hazai posztó- és szövő-iparunk gyönyörű fejlődésnek indult és ipari termékeink méltán felvehetik a versenyt a külföld hasonló gyártmányaival. Bebizonyított tény az, hogy részint az ipari munkáshiány, részint pedig a meglévő munkások szakképzettségének hiánya a főoka annak, hogy a magyar ipar ezen ága nem tud felvirágozni olyan mértékben, mint az kívánatos volna. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága most több ilyen tanfolyamot fog rendezni, amelyen a szabászatot és czélszerű munkamegosztást, ipari nyelven versenyszabóságot fogják tanítani. A most megnyitott első tanfolyamnak 21 hallgatója van. A cipész-ipari szakrajztanfolyam különösen a higiénikus és anatómiai tökéletes — modern cipészipar — termékeivel és azoknak készitési módjával ismerteti meg hallgatóit, kapcsolatban a kaptalgazításra vonatkozó gyakorlatokkal.

A gépgyárak kartelle. Megírtuk a múlt hetekben, hogy az osztrák gépgyárosok agitációjára a magyar gépgyárak is kartelre készülnek és hogy a kartel-tervezetet már husvét előtt közölték az érdekeltekkel. Mi akkor nyomban hozzátettük, hogy a kartel létrejövésében — hál' Istennek — nem nagyon bízunk, mert az állami üzemek részvételét moraliter lehetetlennek tartjuk. Most nem kis meglepetésünkre olyan hírek láttak napvilágot, hogy a magyar gépgyárak nagy többsége, köztük a máv. gépgyára is, elvileg a kartel mellett nyilatkoztak. Ezt a hírt lehetetlen igaznak tartanunk akkor, mikor minden gazdasági erőnk az önálló berendezkedésre való előkészítés nagy munkájának kell egyesítenie, lehetetlennek tartjuk azt, hogy egyik legsúlyosabb állami üzemünk egy osztrák befolyással létesülő kartel támogatója legyen. A gépipar terén az állami üzemek

nélkül kártel létre jöhet. Az államnak pedig csak negatív álláspontja lehet mindenféle kártellel szemben. Egyébként, amint a „bizalmas“ tervezetből megtudni lehet, a magyar gépkartel lényege azonos lesz az osztrák kártellel és bevallott főcélja a gépgyártás specializálása, a megrendelések aránylagos szétosztása az egyes gépgyárak között, a tervezésre és költségvetés-készítésre közös iroda létesítése, valamint az eladás és anyagbeszerzés szervezése. A kártel megállapítja minden egyes gépgyár kvótáját és gondoskodik arról, hogy a megrendelések a kvóta arányában oszoljanak meg az egyes gépgyárak között. Mezőgazdasági körökben is érthető aggodalommal fogadják ennek az új és hazánkban különösen káros kártelnek az alakulását.

A malomok üzemredukciója. A Fővárosi Malom-egyesület az utóbbi napokban tanácskozással folytatott a háromnapos üzemkorlátozás meghosszabbítására egész június 30-ig, tehát két hónappal. Megállapítás azonban nem jött létre. De azért a korlátozás fenntartását biztosra veszik. — A Molnárak Országos Egyesülete, mely kis- és középmolnárokból áll, május 24-én és 25-én gyűlést tart Budapesten, hogy az 1902-ben alapított, de a belső vizálykodás folytán mindaddig stagnált szövetséget újjáalakítsák.

A pénzügyi tisztviselők kongresszusa körül még mindig nem csendesült el minden, bár a Dunántúli Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének tegnapi megnyilatkozott konziliáns magatartása nagyban hozzájárult a teljes béke létrehozásához. Eszerint a dunántúliak által Budapestre tervezett kongresszus ügye elejétől tekinthető s csak a debreczeni udvariasságán múlik az is, hogy a Dunántúli P. T. E. hivatalosan is résztvegyen a debreczeni kongresszuson. Az érdekes és az ügyre nézve csak örvendős fordulatról a következő tudósításunk számol be:

Ma tartotta a Dunántúli Pénzügyi Tisztviselők Egyesülete az évi közgyűlést Székesfehérváron. A közgyűlésen a tárgysorozat pontjainak elintézése után hosszabb vitát provokált a vidéki pénzügyi tisztviselők kongresszusának ügye. Az ország vidéki pénzügyi tisztviselőinek nagy része ugyanis pünkösdre országos kongresszus hívott egybe Debreczenbe. A Dunántúli Egyesület azonban a kongresszuson nem kívánt résztvenni, részben azért, mert a vidéki pénzügyi tisztviselők nyugdíjügyére vonatkozólag az említett egyesület és a kongresszus előkészítői között differenciák állnak fenn, másrészt — amint a székesfehérvári gyűlésen ma felemlítettük — a kongresszus állítólag nem hívta meg kellő formában az egyesületet. A mai közgyűlésen több felszólalás után azt határozták el, hogy az egyesület tagjainak nemcsak belátására bizza a debreczeni kongresszuson való megjelenést, hanem kéri őket, vegyenek részt azon. Maga az egyesület ellenben csak akkor képviselteti magát, ha kellő módon meghívják a kongresszusra.

A szerb gazdák és a kereskedelmi szerződés. A Szerbiával megkötött kereskedelmi szerződéssel nemcsak nálunk, de — mint már megírtuk — Szerbiában sincsenek megelégedve. Az a körülmény, hogy az új szerződésből az élő állatok behozatalát eliminálták, a szerbiai gazda-szervezeteket arra indította, hogy a szerződés effektuálása ellen tiltakozzanak. Szerb gazdakörökben ugyanis éppenséggel nem tekintik vivmányának azt, hogy az új szerződés a leölt állatok és állati termékek behozatalát megengedi, mert mindezzel az aránylag csekély kedvezéssel szemben áll az a temérdek kedvezmény, melyet a magyar és főként az osztrák ipar részére főtart és biztosít az új szerződés. Két év alatt az állattartó szerb gazdák ugyanis teljességgel reáfizettek az állattenyésztési üzemre, mert a mellett, hogy a hivatalos költségek, takarmány-árak emelkedtek, az állattérítéses ügyszólván lehetetlen volt. Belgrádban és a többi kereskedelmi gócpontban, nagyobb városi piacokon kicsinyben is leszalott a marhahús ára kilónként hatvan-hatvanöt fillérre; ily alacsony árak mellett nem fizeti ki magát az állattenyésztés. Az új szerződés effektuálása esetén csak nagyon kevéssé fog javulni a helyzet, a javulást is csak a Belgrádban közel eső vidékek mezőgazdasága fogja némiképp érezni, honnan Belgrádba, mint kiviteli központba kevesebb vasuti költséget igényel az állatok szállítása.

Kisgazdák országos gyűlése. Husvéthétfőjén Kis-ujszálláson az ország különböző vidékeiről számos kisgazda és kisiparos kongresszusra gyűlt egybe, melyen e két társadalmi osztály sérelmét vitatták meg P. Ábrahám Dezső orsz. képviselő elnöke alatt. A kongresszuson megalakították a magyarországi kisbirtokosok és kisiparosok országos szövetségét s kimondták azt is, hogy ezen szövetséget az egész országra kiterjeszkedő hálózattal, helyi csoportokkal szervezik. A megalakítandó szövetség alapszabályainak letárgyalása után a földadóreform tárgyában foglalt állást a kongresszus és kimondta, hogy egy tiltakozó feliratot intéz az országgyűléshez, melyhez az egész országban aláírásokat gyűjt és egy monstre-deputáció útján juttatja a képviselőház elnökéhez. Különösen élénk vitára adott alkalmat a bor- és hús fogyasztási adó eltörlése és a dohánytermelés megkönnyítése, főként pedig a kis üstön való szeszifőzés rendezése tárgyában benyújtott indítvány, valamint mindazok a javaslatok, melyek a kisbirtokosság terhein volnának hivatva könnyíteni.

Milliók fizetésképtelenség Rozsnyón. Rozsnyóról jelentik, hogy Markó József börgyáros hitelezőitől két hónapi moratóriumot kért. Markó tartozásait egy millió koronára teszik s főleg budapesti bankok és pénzügyintézetek vannak érdekelve.

Zónarendszer a fogaras-brassói h. é. vasúton. A fogaras-brassói h. é. vasút fogaras-ósinkai és homoródvölgy-brassóbertalani részvonalain a megnyitás napjától érvényes zónarendszerű személy- és podgyászdíjszabás lép életbe. Ezen díjszabás a magyar királyi államvasutak díjszabáselárusító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33.) 20 fillérért kapható.

Bankiüzlők Félégyházán. Megírtuk, hogy a Kiskunfélegyházi Népbank R.-T. egyesül a Félégyházai Mezőgazdasági Ipar és Kereskedelmi Bank R.-T.-gal. Ezt a fuziót a Kiskunfélegyházi banknak a hó 25-én tartandó közgyűlésén jóvá fogják hagyni, s egyúttal elhatározzák, hogy a jelenlegi 400,000 koronás alap-tőkét 640,000 koronára emelik fel.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet állandó végrehajtó-bizottsága, mely május hó folyamán fog Romában ülésezni, első sorban az elnöki osztályt alakítja meg. Amely viszont az ügyrendet és a költségvetést állapítja meg. Az összes tervezeteket az év végén vagy a jövő év elején megtartandó nagygyűlés elé terjeszti az elnökség. Míg az állandó végrehajtó-bizottságban minden állam csak egy-egy kiküldöttel lehet képviselve, addig a mindenkor nagygyűléseken minden állam és gyarmat, ha a római nemzetközi mezőgazdasági intézetnek tagja, tetszés szerinti számban küldhet megbízottakat. Az olasz kormány több olasz gazdasági egyesületből fog kiküldötteket megnevezni és felhívást intéz a többi államokhoz, hogy szintén az illető államok területén működő gazdasági egyesületekből kiküldötteket delegáljon.

Bánya-bank. Mióta a kormány erőteljesebb kézzel lát az iparfejlesztési akcióhoz, nap-nap után születnek fantasztikus tervek, amelyek egy csapásra minden jó forrásul kínálkoznak. Így nemrégiben egy rengeteg iparbank tervével örvendeztették meg a világot, most pedig egy óriási bányabank eszméjével boldogítják a hiszékeny embereket. A tervezők százmillió koronára teszik a bank alaptőkéjét, amelynek egy részét külföldön, egy részét itthon akariák megszerezni olyképpen, hogy az alaptőkének számottevő részét a kormány bocsátaná az alakítandó bank rendelkezésére. A terjedelmes tervezet, amelyet a kereskedelmi miniszterrel is közölnek, a hazai bányák elhanyagolt állapotára, az állami bányászati-mostoha viszonyaira alapítja a bányabank életképességét, s arra, hogy az országban sok helyen biztos eredménnyel járna a kutatás s a fel nem tárt bányák művelete. Ezek a szempontok jutnak kifejezésre a tervezetben s főleg az a törekvés, hogy a külföld érdeklődését a magyar bányák művelése iránt felkeltse s az ország természeti kincseinek kihasználását lehetővé tegye. A bányabank ma még csak a tervezet stádiumában van, s azt hisszük — ott is marad.

Erdések és az adóreform. Az Országos Erdészeti Egyesület a pénzügyminiszterhez az adóreform-javaslatok ügyében intézett fölterjesztésében kérte, hogy az erdőgazdasággal kapcsolatos és a birtokos

saját termékeire szorító erdei és vadonai szentítés dongakészítés, hasított faválasztékok termelése, nemkülönben a birtokos saját termékeit megmunkált fűrészüzem a kereseti adó alól kivonassanak. Az egyesület hivatkozik az e tekintetben Ausztriában fennálló joggyakorlatra és döntvényekre, melyek szerint az erdőbirtokosok tulajdonában levő minden, nemü fűrészmű kereseti adó alól mentesítve van. A hazai, sokkal csekélyebb jövedelmezőséggel bíró átmeneti állapotban levő erdőgazdaság a fölterjesztés szerint méltán számíthat legalább is oly mértékben méltányos eljárásra, mint a sokkal kedvezőbb helyzetben levő osztrák erdőgazdaság, már csak a versenyképesség fenntartása végett is.

Az ipartanács ülése. Az országos ipartanács állandó bizottságának ipari szakosztálya dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a hó 27-én, hétfőn délután öt órakor a kereskedelemügyi minisztériumban ülést tart. Napirendre kerül több gyáralapítás ügye, továbbá a kisiparnak szövetkezeti alapon való nagyobbarányú fejlesztésére vonatkozó előterjesztések.

Iparosaink és az iparfejlesztési program. A múlt év elején jelent meg a m. kir. kereskedelmi miniszter emlékirata a hazai kisipar és gyárlap fejlesztésének szükségéről. Ez a nagyszabású munkát minden egyes fontosabb iparcsoportban ismerteti a behozatal és a kivitel arányait és ebből megállapítván a honi fogyasztás mértékét, ehhez alkalmazva előirányzatot készít a nálunk még létesítendő ipar-telepekre és ezek segélyezésére nézve. Az emlékirat a hazai iparosság körében természetesen igen élénk érdeklődést keltett és az Országos Ipar-egyesület, számolva ezzel a nagy fontossággal, a programban megállapított tervekhez fűződő emlékirat egyes részeit beható tanulmány tárgyává tette, illetőleg kiváló szakembereknek adta ki hozzászólás végett. A beérkezett véleményeket az Ipar-egyesület összefoglalva külön fizetben viszi a kereskedelmi miniszter s a nyilvánosság elé, hogy az egész érdektégnék is legyen alkalma a szakkörök véleményével megismerkedni. A terjedelmes munkálathoz, amely „a kereskedelmi miniszter iparfejlesztésének programja“ címet viseli, az egyes szakmákhoz a következők szólottak hozzá: vas-, fém- és gépipar Veith Béla, dr. Biró Pál, Balázs B. Hugó és Frommer Rudolf; agyagipar: Tóvárosi Fischer Emil; fűvegipar: Székács Antal; faipar: Thék Endre; bőripar: ifj. Leitersdorfer Lipót; textilipar: Füst Bertalan, Vogel Samu; konfekciós ipar: Borbás Lajos, Holczler Sándor, Vikár Béla; papiros ipar: Copony, Traugott; kisipar: Gelléri Mór.

Az Országos Ipar-egyesületnek ez a munkálata elsősorban gyakorlati szempontból vizsgálja a felvetett eszméket. A hazai iparosságunk legtekintélyesebb véleményét fejezi ki és mindenesetre befolyást gyakorol a felvetett eszmék tisztázására.

Az Adria zárószámadása. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság most teszi közzé az 1907. évről szóló zárószámadását, mely a következő adatokat tünteti fel: Mérlegszámla. Vagy on: A társaság hajói 29,557.435 K, társasági palota Fiumében 1,916.810 K, társasági palota Budapesten 1,935.617 K, anyagraktárépület 21.360 K, pénztárszámla 8485 K, bankoknál elhelyezett összegek 3,354.945 K, adó-sok 943.527 K, tengeri és vasuti szállítási díjak (a hajóköltségek, az utánvételek és az átvételi díjak levonásával) 96.713 K, nyugdíjalap értékpapírai 1,057.500 K, Adria-jubileumi alap értékpapírai 95.000 K, értékpapírok 203.310 K, az 1908-ban elszámolandó utakra adott készpénzelőlegek és anyagkészletek 909.659 K, összesen 40,100.364 K. Teler: Részvénytőke 10,000.000 K, tartalékalapok (rendes tartalékalap 3,485.000 K, biztosítási tartalékalap 3,193.062 K, értékesítési tartalékalap 15,365.027 K), 22,043.089 K, nyugdíjalap 1,154.403 K, Szerényi-alap 2047 K, Adria-jubileumi alap 100.820 K, elsőbbségi kötvények forgalomban 2,022.200 K, jelzálogkölcson 633.219 K, fiumei telek vételár-hátraléka 80.000 K, budapesti telek vételár-hátraléka 87.210 K, hitelezők 656.835 K, elfogadványok és utalványok 60.577 K, átmeneti tételek 1,866.281 K, egyenleg mint nyereség (beleszámítva a 37.020 K-nyi nyereségáthozatot) 1,393.680 K. Összesen 40,100.364 K.

A nyereség- és veszteségszámla a következő tételekből áll: K i r d á s: Hajóbiztosítási díjak 784.121 K, értékesítési tartalékalap: hajók elhasználása folytán keletkezett értékesítési 1,299.247 K, le-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonfata valódi áldás gyomorbafozotnak és székerevülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrendelt gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendező hatása Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 80 fillér

Írások a társasági házak és az anyagraktári épület értékéből 92.670 K, általános költségek 800.123 K, tisztviselői nyugdíjalapnak 57.549 K, megtérített károk és hiányok 25.855 K, kamatok 239.585 K, egyenleg mint nyereség 1.393.680 K, összesen 4.692.832 K. Bevételek: Nyereségátvitel az 1906. évről 37.020 K, magyar királyi állami szubvenció 1.140.000 K, hajók jövedelme 2.958.210 K, házbérek jövedelme 111.418 K, kamattörlesztés 124.347 K, különféle jövedelmek 321.836 K, összesen 4.692.832 K.

Az arad-csanádi vasút államosítása. A kereskedelmi minisztériumban ma délelőtt Szt. Terényi József államtitkár elnöklésével értekezlet volt, amelyen résztvettek a kereskedelmi, az igazságügyi minisztériumok és az állami munkásbiztosító hivatalnak képviselői. A mai ülésen, amely több órán át tartott, befejezték ezeket a még az ünnepek előtt megkezdett tanácskozásokat, amelyeknek tárgya volt az állami munkásbiztosítási hivatal szervezeti és ügyviteli szabályzatának a megállapítása. Az értekezlet megállapodásai alapján a tárgyalás alatt álló tervezet újabb szövegezés alá kerül, amelynek megtörténte után még egy értekezlet lesz a szöveg végleges megállapítása tárgyában.

Az arad-csanádi vasút államosítása. Egy aradi lap nyomán több fővárosi lap azt a hírt közölte, hogy a kereskedelmi miniszter államosítani kívánja az arad-csanádi egyesített vasutat. Ezzel szemben illetékes helyről annak kijelentésére hatalmazták fel, hogy ezek a közlemények önkényes kombinációk, amelyeknek nincs semmi alapjuk, mert a kereskedelmi minisztérium kormány ezzel a kérdéssel egyáltalán nem foglalkozik.

Beszűntetett mérsékelt áru vasúti-jegyek. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint május hó 1-től kezdve a Wien St. E. G. és Pozsony között a csakis májustól szeptemberig terjedő nyári hónapokban vasár- és ünnepnapokon közlekedett személyvonatokhoz kiadott mérsékelt áru menetféri jegyek érvényen kívül fognak helyezni.

Utazási ösztöndíjak fiatal iparosok részére. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara pályázatot hirdet a királyi koronázásának 25. évfordulója alkalmából törekvő fiatal iparosok részére alapított három egyenként 600 koronát tevő utazási ösztöndíjra. Ez ösztöndíjaként folyamodhatnak a kamara kerületében (Budapest székesfőváros, Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye, Kecskemét t. h. i. f. város, Fejérmegye és Székesfehérvár város) született, vagy illetőséggel bíró oly iparosok, vagy a gyakorlati ipar terén működő volt felső iparisokai növendékek, akik magukat szakmájukban a külföldön továbbképzésű óhajadják. A folyamodó eddigi elméleti és gyakorlati tanulmányait, az általa a külföldön tanult tárgyává teendő különleges szakmát, az általa választott utirányt és esetleg látogatandó tanfolyamokat feltüntetve és a felsorolt körülményeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvények ez évi május hó 16-ig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara irodájában (V. Szemere-u. 6.) benyújtandók.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. *Elektromágneses gyógyítás*

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.

Közlekedés egész napon át. — — — — — Kivételre előrejelteni

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsákák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőr-bajok. Bőrviszketegység.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Piacunk szilárdra változott hangulatát még jobban fokozta ma a külföldön is beállott irányváltás. Az ünnepek miatt Amerikában a buza 2 centtel, Berlinben pedig 5 márkával emelkedett. Nálunk a forgalom megnyitásával valóságos hausse-áramlat keletkezett és különösen a májusi buza mindjárt 20 fillérrel drágábban került forgalomba, mint az az ünnep előtt zárult. Az októberi buza iránt kevesebb volt az érdeklődés, mint ahogy a beérkezett panaszok után várni lehetett volna. Az ország sok helyen nagyon visszamaradottnak és gazosnak találják az őszi vetést, a tavasziakat azonban mindenütt dícsérik. A délelőtt felszínre került árak végre nem tarthaták magukat, realizálások folytán az emelkedés majdnem teljesen veszendőbe ment, sőt októberi búzáknál szombathoz képest még 6-7 fillér árvesztésig mutatkozik. A készáru-piaczon rendkívül élénk forgalom fejlődött. 40 ezer mázsa buza kélt el, 50 kilóként 15 fillérrel drágábban. A többi cikkben kevés volt a forgalom változatlan szilárd árak mellett.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 500 mm. 78.5 23.40 korona, 1000 mm. 77 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 75.2 kg. 23.40 korona, 600 mm. 77.8 kg. 23.40 korona, 350 mm. 76.8 kg. 23.40 korona, 100 mm. 77 kg. 23.40 korona, 100 mm. 78 kg. 23.45 korona, 200 mm. 77 kg. 23.30 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 76 kg. 23.20 korona, 500 75.6 kg. 23.— korona.

H.-M.-Vásárhelyi 1000 mm. 76 kg. 23.20 korona. Szarvasi: 1000 mm. 75.2 kg. 23.— korona. Makói: 4300 mm. 77 kg. 23.40 korona. Pestvidéki: 200 mm. 77 kg. 22.90 korona. Tolnai: 1800 mm. 74.7 kg. 22.10 korona. Fejérmegyei: 100 mm. 78.5 kg. 23.35 korona, 300 mm. 76.5 kg. 22.70 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 78 kg. 23.60 korona, 200 mm. 78 kg. 23.60 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.— korona, 100 mm. 77 kg. 22.— korona, hibá s500 mm. 76 kg. 22.80 korona.

Bánsági: 2700 mm. 73.5 kg. 22.40 korona. Bácskai: 200 mm. 75 kg. 22.40 korona. Raktárból: 470 mm. 77.5 kg. 23.10 korona, 300 mm. 77 kg. 23.10 korona, 1500 mm. 77 kg. 23.— korona, 1800 mm. 77.3 kg. 23.— korona, 1500 mm. 76.5 kg. 23.— korona, 4000 mm. 76 kg. 23.— korona, 3100 mm. 76 kg. 22.90 korona, 1700 mm. 75 kg. 22.95 korona.

Rozs: 150 mm. 19.10 korona, 100 mm. 19.— korona, mind kpf. mellett, par.
Zab: 100 mm. 15.10 korona, 100 mm. 14.70 korona, 100 mm. 14.60 korona, kpf. mellett.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisra 11.30, 11.31, 11.25.
Buza 1908. májusra 11.28, 11.31, 11.21, 11.27, 11.18, 11.25.
Buza 1908. októberre 9.58, 9.60, 9.43, 9.53.
Rozs 1908. áprilisra 0.—, 0.—.
Rozs 1908. októberre 8.27, 8.14, 8.09.
Zab 1908. októberre 6.55, 6.56.
Tengeri 1908. májusra 6.38, 6.39, 6.31.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.25	11.27
májusra buza	11.22	11.23
októberi buza	9.49	9.50
áprilisi rozs	0.—	0.—
októberi rozs	8.15	8.16
októberi zab	6.53	6.54
májusi tengeri	6.30	6.31

Délutáni forgalom.

Délután csendes irányzatban az árak néhány fillérrel olcsóbbodtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	—	—	11.19	11.20
Buza októberre	—	—	9.44	9.45
Rozs 1908. májusra	—	—	9.60	9.62
Rozs új októberi	—	—	8.15	8.16
Zab 1908. májusra	—	—	7.16	7.17
Zab októberre	—	—	6.47	6.48
Tengeri 1908. májusra	—	—	6.31	6.32
Tengeri júliusra	—	—	6.41	6.42

Budapesti gabonaforgalom.

1908. április 17-től április 20-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	42680	4332
Rozs	420	5794
Arpa	675	150
Zab	17637	11388
Tengeri	29829	12077
Liszt	155	17669
Korpa	—	2874

Értéktőzsde.

Ünnep utáni hangulatban, csendben indult ma az értéktőzsde. Az államvasutak államosításának híre kedvező hangulatot keltett. A mai forgalomban aztán végig az államvasut részvények álltak az érdeklődés középpontján. A brüsszeli kiotrózás híre közutit élénken keresték, árfolyama emelkedett. Déli vasut javult. A déli tőzsdén az Államvasut bécsi arbitragera ismét javult. A helyi piaczon Salgótarjánit kerestek. Bár Magyar hitelben szintén volt forgalom, árfolyamában azonban nem mutatkozott emelkedés. Némi forgalom volt még a Magyar vasuti forgalmi, a Köszénbánya és téglagyár és az Adria hajózási társaság részvényeiben. Emelkedett a Rimamurányi részvény 1 korona 50 fillérrel, az Államvasut 5 korona 50 fillérrel, a Közuti vasut 4 koronával. A külföldi tőzsdékről, ahol szintén üzleti szünet volt, két nap óta nem jöhetett semmi híradás és így hiányzott minden irányítás. Bankok részvényei változatlanok. A járadékpiac lanyhult. Kereslet hiányában a kötvények árfolyamai némileg estek. A leszámítolási piaczon alig volt üzlet. Idegen kínálat nincs. A magán kamatláb körülbelül 4%. A váltóanyag az Osztrák-magyar bankba vándorol. Benyújtás volt ma a banknál 4 millió korona, 9 millió esedékességgel szemben.

A déli tőzsdén időnkint élénk forgalom fejlődött ki, az árfolyamok azonban nem sokat változtak, kivéve az Államvasut árfolyamát, amely sürgős bécsi vásárlásokra 684.50-ről 688-ig emelkedett és a Közuti, amely nagyobb kínálatra 564.50-ről 563.50-re gyöngült.

Forgalomba került ma továbbá: Osztrák hitel 635.—634.25 koronán, Magyar hitel a déli tőzsdén 744.25—744.75 koronán. Városi villamos vasut 268.—266.— koronán. Magyar koronajáradék 93.45—93.50 koronán, Hazai bank 277.50 koronán, Magyar aszfalt 261.— koronán, Salgó 579.— koronán, Adria 414.— koronán.

Az utótőzsde irányzata szilárd volt, bécsi vételre az Államvasut javult.

Előtőzsde gyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 635.—634.25 Magyar hitelrészvény 744.50. Osztrák magyar államvasut 686.50—684.25. Déli vasut 138.—137.75. Közuti vaspálya 560.—565.—. Városi villamos vasut 268.—266.—. Magyar koronajáradék 93.45—93.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 634.25. Magyar hitelrészvény 743.75—744.75. Osztrák magyar államvasut 637.75—687.—. Rimamurányi vasmű 556.—556.50. Jelzálogbank 428.75—429.50. Közuti vaspálya 565.—563.50. Városi villamos vasut 266.—266.75. Magyar koronajáradék 93.40—93.50. Hazai bank 277.50—268.—. Konvertált jelzálog-sorsjegy 118.—119.—. Hazai sorsjegy 10.50. Első magyar iparbank 368.—. Magyar kereskedelmi bank 3310.—. Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 575.—581.—. Adria tengerhajózási r.-t. 411.—413.—.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényeké holnapra 4—5 K, 8 napra 7.—9.— K, 1908. április hó végére 8—10 K.

Utótőzsde.

Köttek: Magyar hitelrészvény 744.50. Államvasut 687.25—689.—. Végül maradt: Államvasut 689.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, április 21. (Saját tudósítónk jelentése.) Az északamerikai piacokról az oroszországi vétések kedvezőtlen állásával motivált lényeges javulást jelentettek s a berlini tőzsdén is szilárd volt az irányzat s a rossz időjárás miatt jelentékeny vásárlási kedv mutatkozott. Az itteni piaczon a konsum téllensége következtében még ma is ünnepi csend uralkodott, de a budapesti magasabb árjegyzések következtében buza irányzata annyira szilárdult, hogy e cikk árát még 10 fillérrel emelték. Egyébként a hangulat nyugodt, rozs ára csak gyöngén tartott, zab és tengeri ára ellenben egyáltalán nem változott.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 11.90—12.40 korona, mosoni 11.15—11.50 korona, tótfelvidéki

11.35-12.10 kor., déltvasuti 11.30-11.60 korona, marchfeldi 11.10-11.40.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.25-10.45 korona, csepeli 10.15-10.40 kor., pestmezei 10.25-10.45, déltvasut 10.15-10.35 korona, különféle magyar 10.15-10.40 kor., osztrák 10.10-10.30 korona.

Arpa: morvaországi 8.25-8.60 kor., marchfeldi 7.40-7.90 kor., bécsvidéki 7.60-8.30 kor., tótfelvidéki 6.90-8.30 kor., csepeli -.-.-, győri 7.20-7.80 kor., déli vasuti -.-.- kor., tiszavidéki 6.50-7.-korona.

Magyar tengeri: régi 6.85-7.05, uj -.-.- korona, cinquantin 8.-8.45, uj -.-.- korona.

Magyar zab: selejtes -.-.- kor., közepes 7.60-7.95 korona, elsőrendű 8.-8.25 kor., válogatott 8.30-8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, április 21. Az államvasuti részvények határozott szilárdsága barátságosan befolyásolta az összirányzatot, később azonban az üzlet elcsendesedett, mert a magyar politikai helyzet állandóan aggodalmat kelt, az irányzat ellanyhult és eladások folytán a hitel és alpesi bányarészvények árfolyama lemorzsolódásnak indult. Kárpáti petróleum részvények és orosz járadék javultak. A déli tőzsde nyugodtan tartott árfolyamokkal indult. A forgalom további részében a kulissza vezető értékei csekély forgalomnál alig változtak.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 634.25, Magyar hitel. 744.50, Länderbank -.-, Államvasut 684.50 -.-, Elbavölgyi vasut 429.-, Déli vasut 137.25 -.-, Alpesi bányatársulat 687.50, Rimamurányi 556.-, Májusi járadék 97.75, Magyar koronajár. 93.60, Orosz érték 94.10, Török sorsjegy 187.75, Német márka 117.55.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 635.-, Magyar hitel 743.-, Länderbank 440.-, Unio-bank 541.-, Államvasut 679.75, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 135.-, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 689.50, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajár. 93.50, Török sorsjegy 188.-, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut 427.-, Rimamurányi 555.50, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petróleum -.-.

Bécs, április 21. (Osztrák értékek zárlata.) 4/2 százalékos papír-járadék 97.65, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.20, 1860-as sorsjegy 150.10 Osztrák hitelsorsjegy 453.- Angol osztrák bankrészvény 299.-, Bécsi Bankverein 526.75 Osztrák-magyar bank 1735.-, Déli vasut 137.50 Dunagőzhajózási társ. 10.20 Dohány részvény 406.- Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.63 Osztr. Lloyd 423.- 4.2 száz. ezüst. jár 97.60-99.35, Osztr. koronajár. 97.60, 1864-es sorsjegy 262.-, Osztrák hitelintézeti részvény 633.50, Union-Bank 542.-, Osztrák Länderbank 437.50, Osztrák-magyar államvasut 687.50, Elbavölgyi vasut 429.50, Alpesi részvény 689.90, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.35, Lipótkohó 460.-, Töröksorsjegy 187.25, Nyugodt.

Bécs, április 21. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.30, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 146.-, Magyar hitelbank részvény 742.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 471.-, Rimamurányi 556.-, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság -.-, Magyar koronajár. 93.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelz. álogbank 428.-, Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, április 21. (Tőzsdei jelentés.) Az ünnepek utáni mai első tőzsdei napon nyugodt volt az irányzat, miután a német birodalmi bank heti kimutatása nem elégitett ki és miután a newyorki tőzsde is egyensúlyra hajló irányzatot követett. Az árfolyamok csekély esést szenvedtek, ami leginkább bankrészvényekben volt szemléltető, míg a bányapiac már kezdetben és még inkább a további folyamatban bizonyos szilárdságot mutatott. A járadékpiacra az

uj 4%-os kölcsönök meglehetősen élénk vásár tárgyal voltak és az irányzat zárlat felé viszonylag szilárd volt, aminek a készpénzpiac ipari értékeinek jobb irányzata lényegesen hozzájárult. Magánleszámítási kamatláb 4 1/2%, napipénz 4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4/2 százalékos papírj. áradék 99.30, 4 százalékos osztrák aranyj. áradék 98.60, osztrák hitelrészvény 198.60, Déli vasut 23.-, orosz bankjegyek 214.-, 4 százalékos uj orosz kölcsön -.-, Disconto Commandit 176.10, Dinamit-truszt -.-, Harpeni 197.50, Unifikált török járadék 95.60, 4/2 százalékos ezüst-j. áradék 97.60, 4 százalékos magyar aranyj. áradék 93.50, Magyar koronaj. áradék -.-, Osztrák-magyar államvasut 147.10, Bécsi váltóár 84.70, Olasz járadék -.-, Alt. villamossági Edison 211.50, Gelsenkircheni 194.-, Laurakohó 219.40, Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) április 21. 4/2 százalékos papírj. áradék 99.30, 4 százalékos osztrák aranyj. áradék 99.85, 4 százalékos magyar aranyj. áradék 93.65, Osztrák hitelintézeti részvény 199.-, Osztrák-magyar államvasut 146.50, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.30, Bécsi Bankverein 133.-, Villamos részvény 147.70, 3 százalékos magyar aranykölcson -.-, 4/2 százalékos ezüstj. áradék 99.50, Osztrák koronaj. áradék 97.60, Magyar koronaj. áradék 93.40, Osztrák-magyar bank 124.-, Déli vasut részvény 23.90, Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 81.35, Union bankrészvény 146.40, Alpesi bányarészvény 343.-, Nyugodt.

London, április 21. Angol consol 87 3/16.

Páris, április 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.52, Osztr. aranyj. áradék 98.30, Magyar aranyj. áradék 94.95, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 418.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 314.-, 5 százalékos marokkói járadék 514.-, 4 százalékos 1890. Román kölcson 94.60, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.70, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 97.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.52, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 574.-, 4 száz. Szerb járadék 1907. 441.-, 4 százalékos spanyol járadék 93.70, 4 százalékos unifikált török jár. 94.60, Török sorsjegy 180.-, Török dohányrészvény 430.-, Osztrák földhitelintézet -.-, Osztr. Länderbank 464.-, Magyar jelz. álogbank 448.-, Banque de Paris -.-, Banque Ottomane 727.-, Osztr. magyar államvasut 739.-, Déli vasut -.-, Meridional vasut -.-, Keleti vasutak -.-, Waggon Lits -.-, Hartmann gépgyár -.-, Rio Tinto 484.-, Sucrerie d'Egypte 10.34, Tula 31.-, Thomson Houston -.-, Urikányi kőszén 299, Chartered 152.-, De Beers 19.-, East Rand 271.-, Jagersfontein 84.25, Transvaal Consols -.-, Transvaal Land Company 80.-, Váltó Amsterdamra (rövid) 44.75, Váltó német piacokra (rövid) 207.56, Váltó Bécsre (rövid) 122.93, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8, Olasz aranyváltó (rövid) 3/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.25, Magánkamatláb 2 1/16, Bányadt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, április 21. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 324 darab élő borjut. Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 78-84 fillért, kivételesen -88 fill., középmínőségű élő borjúkért 68-76 fillért, silány és rugott borjúkért -68 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénk volt, 2-4 fillérrel emelkedtek.

Juhvásár.

Budapest, április 21. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 90 darab juhot. Árjegyzések: elsőrendű ürü kivételesen 66 fillér kgr.-ként, vagy 62-63 korona páronként, anyajuhok 64-66 fillér, 53-66 korona páronként. A vásárra csupán egy csapat jó minőségű ürü és anyabirka volt felhajtva, melyet napi áron értékesítettek.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, április 21. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 2043 darab magyar, 183 drb galicziai, - drb bukovinai, 822 németországi, összesen 2993 darab szarvasmarha. Jegyzések kilogrammonként elősúlyban: Ma-

gyar hizódkör I-ső minőségű 78-83 fillér kivételesen - fillér, II. minőségű 66-74 fillér, III. min. 50-64 fillér, kivét. - fillér galicziai hizódkör I-ső minőségű 84-88 fillér, II. minőségű 74-83 fillér, III. minőségű 68-74 német hizódkör I. min. 85-93 fillér, kivételesen - fillér, II. min. 76-84 fillér, III. minőségű 68-74 fillér, legelő ökr - fillér, paraszt ökr - fill., bika 52-74 korona, kivétel - korona, tehén 52-74 korona, bivaly 44-62 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, április 21-én. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) - fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) - fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126-128 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 130-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 130-132 fillér. Szerblai nehéz (páronként 260 kg fölötti súlyban) - fillérig, közép (páronként 240 - kilogramm súlyban) - fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi április 17. napján volt készlet 31640 drb., 1908 április hó 18-20-ig felhajtott 543 darab, 1908. április 18-20-ig elszállított 453 darab, 1908 április 21. napjára maradt készletben 31730 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, április 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 175 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 1093 darab sertés, 39 darab süldő, - darab malacz, összesen 1268 darab sertés, 39 darab süldő, - darab malacz. Eladatott 900 darab sertés, 18 darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 368 drb sertés, 21 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 98-106 fillér, ételsúlylevonással 126 - fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig -92 fillér, ételsúlylevonással - fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül - fillérig, ételsúlylevonással 135-142 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig - fillér, ételsúlylevonással 132-142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig - fillér, ételsúlylevonással 132-142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül - könnyű 140-300 kgr.-ig - fillérig, ételsúlylevonással - fillérig. Belföldi süldő 90-112 fillérig, horvát süldő - fillér Malacz - fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

VIZALLAS.

Table with columns for dates (Apr. 18, Apr. 21) and locations (Inn, Dana, Horva Vág, Ébá, Dráva, Hara Száva, Szamos, Kraszna, Latorcza, Laborea, Unz). It lists various locations and their corresponding water quality measurements.

EGYETERTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

Esztergapadok uj és használt mindennemű Szerszámgépek

minden méretben, csődtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is, minden elfogadható árért eladó.

GRÜNSPAN IZIDOR-nál, Budapest, V. ker., Váci-ut 24. szám

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. április 21-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban többnyire borult és csapadékos idő uralkodik. Az eső mennyisége az Alföld nagyrészen és a délnyugati megyékben a 10 mm.-t meghaladta. Az Alföldön zivatarok is fordultak elő. A hőmérséklet a keleti részeken emelkedett, míg a nyugati részeken alacsony. A hőmérséklet maximuma: Versecsen 22 C°, minimuma: Tátrafüreden -2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóköny idő várható többnyire esővel és lényegtelen hőváltozással.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb mín. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és sebje, Felhőzet, Csapadék mm. max., min., Hőmér. max., min.

SZÍNHÁZAK

Szerdán 1908. április 22-én.

Remzeti Színház

Népszínház-Vígopera

A gyermek.

Színház 3 felvonásban. Irta Abonyi Árpád. Radák Örnagy Gyenes Janka Cs. Alszegi I. Kinderman kapitány Iráfi Ország Ujlakine K Hegyesi M. György, fia Méssáros De-só Huber Márta Leontin D. Ligeti J. Miso Haidu Rikettia Kelemen Szerén V. Molnár R.

Kezdeté fél 8 órakor

A nagymama.

Enekes vígjáték 8 felvonásban Csiky Gergely darabjából szin padra alkalmazta Pásztor Árpád zenéjét szerozte Mader Rezső

Személyek: Szerény grófné Blaha L. Márta Turcsányi Pirokcsa Della Donna Bárd Örkényi Horváth Gróf Szerényi Pázmány Br. Örkényi kálmán Bálint Kozta Kúrti Langó Szerafina Marosi A. Tódorka Szilárd Nary

Kezdeté 8 órakor

III. Kir. Operaház

BAJAZZÓK

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo R. Fordította Radó Antal. Nedda Szeyer Camlo Déri Lonia Dalnoki Beppe Kerless Silvio Szemeré Ney Juhász

SYLVIA

Diana nymphája.

Kezdeté 7 órakor.

Magyar színház

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Irta Földes Imre. Karády István Vígó Karády Zoltán Garas Karády Károly Horváth Karády Károly Z. Molnár Schneller Lajos Z. Molnár Marjay István Réthy Szilassy Ernő Tócsa Józsa Géza Csontos Eszterósy Ágost Vándori Keller Gyula Rátkay Szodlaczek János Papp Pintér István Tarnay Ferencz Körmeny

Kezdeté fél 8 órakor

Budapesti (Bonbonniere) CABARET Teréz-körút 28. Telefon 52-85

Minden este a kibővült áprilisi műsor!

Fel lépnek: Nagy Endre, E. Molnár László, Fábian Kornélia, Szász Ilona, Eszter Karoly, Mátyás Mándor. Három behozat! Hat szimpédi tréta Husz cabaret szám! Politikai aktualitások. Fel lépnek: Ferenczy Károly, Balogh Béke, Szécsi Magda, Kept Józsa, Sajó Géza, Gabányi, Kövály Gyula.

VILLAND nagy ozirkusza a TATTERSALBAN. TESTVÉREK Telefon 51-95.

Ma és minden este 8 órakor: nagy diszeloadás. Szencsziós műsor. A legelső művészek es művésznők. Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagyterembe Rákóczi-ut 1. és a cirksusz-pénztárnál. Ünnepe és vasárnap 2 nagy diszeloadás d. u. 4 és esti 8-kor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este

„Lakodalom Japánban“.

Nagy kiállításos ballett, írta Regol H., botanította Hólszer J. Több mint 60 szereplő. Új díszletek és jelmezek. Továbbá az

áprilisi műsor többi attrakciói

Az előadás kezdete 8 órakor. A téllkertben reggel 5 óráig VOROS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

BUTOR DUS VÁLASZTÉKBAN... RÉSZLETFIZETÉSRE... ÉTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca sarkán) HÁRHATO... ENHENTREU TESTVÉREKNÉL... BUDAPEST, VII., ÉTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SARKÁN) KAPASZTASZ-ÉRTÉKESÍTŐ... TELEFON 82-27.

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintajelkéket megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég) BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Szóló-spárga

elsőrendű minőség DECS község (Tolnam.) előljáróságánál eladó.

Napi szállítás 50-100 kilogramm Ertekezés: Előljáróság Decs, Tolnam.

Butor köszpénztár, vagy részletfizetésre legelőcsöbban Ehrentreu és Fachs testvéreknel Budapest, VI., Teréz-körút 8. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

AZ ANKER

élet- és járadék-biztosító társaság. Magyarországi igazgatóság.

Budapest, IV., Deák-tér 6. (Anker-udvar).

Az 1907. évtől kezdve a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek léptek — díjmelés nélkül — érvénybe. 1907-ben B) osztalék-terv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31.72%ig emelkedő nyereményosztás ék fizetett ki készpénzben.

Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28.000.000 van elhelyezve. Díjkönyvecskék kívánatra ingyen.

Hivatanokok irnokok,

illetve rajzoló és szellemileg elfoglalt egyéneknek miért kell Diana-sósborszeszt használni?

- 1. Mert a sok ülés és előrehajlásból kifolyólag többé-kevésbé majdnem mindenkinek megfájdul a háta. Ezeknek egy bedörzsölés este lefekvéskor vagy reggel felkelés előtt, egy megfizethetetlen kincs. A hátfájás rögtön megszűnik.
2. Nagyon gyakori a derék- és oldal-fájás, melynél szintén egy masszírozás alkalmazandó biztos eredményyel.
3. Étvágytalanságnál néhány cseppet cukorra vagy vízbe önteni a Diana sósborszesz legjobb étvágygerjesztő.
4. Nehéz emésztésnél étkezés után néhány cseppet bevéve, elősegíti az emésztést, mi által az étvágy emelkedik.
5. Általános gyengeségnél ugy bevétel, mint masszírozás által elérhető egy bámulatos eredmény:
6. Szellemileg vagy sok tanulás által megteröltetett egyéneknel (gyermekeknél is) a homlok bedörzsölése által a fényes eredmény azonnal tapasztalható.
7. A sok írás, rajzolás, festés által kifáradt vagy meredt ujjakra és karokra nagyon kellemesen hat egy bedörzsölés, mi által ismét könnyen mozgó és rugékony ujjakat, kezeket és karokat kapunk.

Egy eredeti üveg ára 20 kr.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára Budapest, Károly-körút 5. sz.

Mindenütt kapható.

Csak vigyázni kell, hogy minden üveg külső sárga burkolat papíron olvasható legyen e két szó:

DIANA-sósborszesz.

Operett Bakonyi Andor Lohony Trezka Riza Lóránt Imrédy Mogorócsai Wallens Illiko Turi
Köz
Kír
Va
Operett Dörner toltta ze
XIII. Joz Lóhár Holéna Niki Gusztl Friderik Franck Vendólin Kezd
Urán
A s
Kéz
FO
LEIT
441 ó
7
Bohó Végül
«D
Gyerm
Tovább
Nappa
Az l-
Vo
BUDA
SAR
cross tá
Uj bo
AZ
A
Éjjeli 12
5 óráig,
Május 4-
vész sz
23
24
25
26

S Z I N H A Z A K

Szerdán, 1908. április 22 én

Vígyszínház

Tatárjárás.

Operett három felvonásban, írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verseire írta Kálmán L. Lohonyay tábornok Vendrey Trezka a leánya Harmat H. Riza Koltai J. Lőrinczy Hegedűs Imrédy Fonyvosi Kormányosy Kornai B. Wallenstein Sarkadi Illiko Komlósy I. Turi Tibenyi

Király színház

Varázskeringő

Operett 8 felvonásban, írta Börmann és Jacobszohn, fordította Mérei Adolt. Zenéjét szerezte Strauss Oszkár. Személyek: XIII. Joahim Némel Lóthár Papp Heléna Harmat I. Niki Csapó Guszló Sárosi Friderika Orley Franzi Pálmai I. Vendolin mintázter Szabó

Uránia színház

A mai Róma.

Kezdeté fél 8 órákor

Várszínház

Zárva

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 23-18 Rolandkürtje. Operette. Írta Franc Urbain. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerezte Claude Perrasse. Szereplők: Nyárai, Keleti Jultka, Bárony, Szentirmay, Vörös III, Boross, Nagy Mariska, Kókény Ius.

Pénz áll a hához. Bohózat. Írta Golz. Szereplők: Sarkadi m. v., Nyárai, Nagy Mariska

A n g y a l k a. Dráma. Írta Szomorú Dezső. Szereplők: Poór Lili, Tibanyi Géza, Nyárai, Kardos Honka. Műk Cartor a Kabaretheben. Írta: Heitai Jenő. Szereplők: Kardos, Bárony, Pálásthy Marcel, Nagy Mariska, Medgyaszay Vilma, Nyárai, Vörös III, Győző magán-számái. Kezdeté 9 órákor.

Apollo színház.

(Telefon 68-39.) Mese az írógepről. Amor csintalanságai. Ját-szótársak. Mozgófénykép egy bírósági tárgyaláson Művészalom. Visztaemlékezés a kandalló mellett. Párizsi apacheok. Az előadások d. u. fél 8 órákor kezdődnek.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 8 1/2 órákor. 1/2 órákor! Ma. Ujdonság

'Az életmentő'

Bohózat írta; Cagliostro. Rendező: Rott Sándor. Végül! 11 órákor

'DAS KIND VON HEUTE'

Gyermekmesze tolnóttok számára írta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Továbbá: Trébitsch Sándor, Zöldi Márton és Türk Berta új szíjszámjaikkal

Happali pénztár 9-10 és délután 3-6 óráig Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Varieté-Színház

ezelőtti Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Április hó 16-tól új műsor.

Elsa & Capitain Smith orosz csári udv. műlővők

SARATOFF FR. PETERS orosz tánc csoport. állathang utánczó. Új bohózat. Új bohózat.

Az utazó nadrágok

Bohózat írta: Carbolus. Az összes szolísták új műsora!

Éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig, a télikertben zene és táncz.

Május 4-én a művész személyzet jutalomestélye

BUZIASI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ. vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul. Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavú, rendkívül üdítő asztali víz. Orvosiilag ajánlva. Iyó-gyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedenoze idült hurutjainál, húgykő- és fűvenykepződésnél a légnak és a kiválasztószervek hurutos bantalmainál kitűnő hatásukat biztosították bizonyítván.

TÁTRA-MULATÓ VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessenn Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Kellor Bernhard bárónó ecottdalok (háziakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlova Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiéd Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Porency Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor. Telefon 15-10.

SCHMIDT M. szígyártó, nyomas és bőrdobos Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsikát és lovaglő-szorszámlát. Mindennemű utazó és közli bőrdobos, pénz, kávé, cigaretták stb. tárcsáit. - Árjegyzék kértésre.

Nászajándékok jubileumra dísz tárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műtörás ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

ITT a tavasz!! elmult a tél de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltünteteti azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax. Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán, üdön és tisztán megtartja. A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteteti szeplőt, pürsényt, alkát miltessert patánást, máffeltet, a ránczos bőrt báronysímává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérre teszi. Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen. Kitűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájszápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és fűkőrsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana. Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve. Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1- Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80. Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és jobb fűszerüzletekben. - Csak dobozban, nem kímérve Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest. készítője. Rákóczi-ut 10. Firtólunk a ROGÁTSY névre.

MARGIT GYÓGY FORRÁS (Margittelep) Beregmegye) a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bantalmainál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések eseteforog fenn. Megrendelhető: Székely L.-nél Budapest és a forrás kezelőszegénél Munkács.

Butor készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba allandóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körut 9. (Szerocson-utca sarok.)

Michelstädter utóda OSKÓ GEZA BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz. CZIPŐ-különlegességek A szabott árak a talpba vésvé.

HETI MŰSOR:

Table with 9 columns: Aprilis, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígyszínház, Király-Színház, Népszínház (Vig-Opera), Magyar Színház, Vár Színház, Iránia színház. Rows for dates 23, 24, 25, 26 with program details.

Szabad. Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság
 magyar bányái, hutái és uradalmainak
 Sürögnyom: Resicánina. Igazgatósága Bpest, IV., Egyetem-u. 1.

Mezőgazdák
 különös figyelmébe!

Mezőgazdák
 különös figyelmébe!

**RESICZAI
 EGYETEMES ACZÉLEKÉK.
 TÖBBVASU EKÉK.**

Effortelenen legyazéj ekofej. Páncsölacél-kormány-
 lomez. Porvédő kerek. Magasított aczélekefelek. Acél
 gerendely. Csak kitémasztott nyeregkerettel bír
 taligát szállítunk. Továbbá különféle boronák, hengerek
 és egyéb talajmívelő eszközök. Egyetemes répakapák.
 Kiváló minőségű aczélanyag saját vasgyárainkból.

Ekegyártás terén legelsőrangú magyar gyártmány,
 mely a legjobb híru gyártmányokkal egyenrangú.

Kérünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmesen
 ismerteti és egyáltalán a talaj megmunkálására terjedelmes, szakszerű és
 minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

0 csász. és Apost. kir. Felsőének legfelső elhatározása folytán.

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Az Osztrák Birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 16.500 nyertményt
 tartalmaz közzepénzben 618.580 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyertmények kifizetését a csász. kir. lottóvédekek kezelik. A húzás visszavonhatatlanul 1908.
 május 14-én fog megtörténni. Egy sorsjegynek ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász.
 kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtő-
 központokban, dohányüzemekben, adó-, pótló-, kártya- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. tap-
 sálhatók. Jótételező sorsjegyek részletei ingyen adhatók ki. A sorsjegyet postamentesen küldel-
 gek stb. A csász. kir. lottóvédekek igazgatósága (államsorsjátékok osztálya).

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánható 28 éven át szerzett
 kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt,
 sebeket, bujaktórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt,
 köcsömbeknél is, gúterfőzést és annak utóhatásait, ideg- és hát-
 gerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-9-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

Titkos betegségek

biztos és mellékmentes meggyógyítására óriási tapasztalatai
 folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvosudator specialitást.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemli szervek,
 hólyag vagy idült huruját, veseléi nehézségeket, hólyag-
 bajt, fekélyeket, syphilis, ideg- és hátgerincbajt és bármily
 női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.

RenDEL d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Vidéktelek levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés
 és gyógyszeréről is gondoskodik. - Nécknek külön társaság,
 külön kijárata.

Az ATHENEUM irod. és nyomdai
 r.-társulat kiadásában megjelent:

**A BUDAPESTI
 LAKBÉRLETI
 SZABÁLYOK**

kiegészítve az idézett tör-
 vényvel, rendelettel és betü-
 rendes tárgymutatóval. — —ARA—
 Magyar és német szöveggel. **1 kor.**

*** LAKBÉRLETI
 JOG ÉS ELJÁRAS**

Kapcsolatban Budapest szé-
 kesfőváros lakbérleti sza- —ARA—
 bályzatával. **5 kor.**

Irták: Dr. BERÉNYI S. és Dr. GRABER K.

Kaphatók az ATHENEUM r.-t. könyvkiadá-
 hivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.,
 valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
 5 évi jótállás
 mellett.
 Arany és ezüst ékszer, evő-
 eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.
 Javításokra és vidéki megrende-
 lésekre különös gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁRKÁLMÁN
 műóras
 Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé dessert bonbonok.
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és czukorkagyár ZSOLNA.

**30
 korona**
 finom szövethől
 dívatos férföl-
 töny vagy fel-
 öltö mérték után
 remek szabás és
 finom kivitelben
 „Hasal verseny-
 szabóság” Buda-
 pest, VII, Thököly
 (Csömör)-ut 3. I.
 em. Vidékre min-
 ták bérmentve.

INGYEN
 diszkrét és bérmentve küldjük rend-
 kívüli érdekes tartalmu ábrákkal és
 használati utasítással ellátott árjegy-
 zékünket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
 PESAR, OCLUS, NŐI OVSZER 3—5 kor.
 feltétlen megbízható valódi angol és francia gyárt-
 mányok.

„NAKIRA” törv. védett férfi-övszer különlegesség,
 valódi indiai paragummból fel-
 tétlen megbízható, tucatja... 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 12 darab legfinomabb
 övszerből 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve
 női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők
 páratlanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is el-
 zartható. Egyoldalú 5-12, kétoldalú 10-24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenesstartók ferdénöt-
 tőknek, támgépek, stb. stb.
 Haskötők, gummiharisnyák stb. irriga-
 torok, betegápolási cikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Múszertár Budapest
 VII., Rákóczi-ut 32.
 — Pontos címre és a veres keresztre ügyeljünk. —

Teljes közlőműberendezések
 valamint egyes alkatrészek.
 Gyűrűkesesü valamint Sellar-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK
 m. p. sinek, kocsik, váltók, fordítók, kocsivasalkatrészek stb.

Motorok és lokomobilok
 benzín-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek
 valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és gép-
 szakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan
 előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál
 Budapest, V., Váci-körút 30. szám.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros esőp-főkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és géppárainak magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23. sz.

3 MILLIÓ KORONA nyerhető évenként

1 darab Konv. Jelzalog-sorsjeggyel
Évenként: 6 húzás 2.645.500 kor. össznyereménnyel.
Főnyeremények: 100.000, 200.000, 300.000 és egy millió kor.
Húzás már e hó 25-én Főnyeremény 300.000 korona.

2 drb Olaszvöröskereszt-sorsjeggyel
Évenként: 4 húzás 300.000 kor. össznyereménnyel.
Főnyeremények: 15.000, 30.000, 15.000 és 50.000 líra aranyban.
Húzás már 1908. május 1. Főnyeremény 30.000 Lira.

E SORSJEGYEKET ELADJUK:

Részletfizetésre 25 darabonként	6.- kor. részletfizetés mellett.	Részletfizetésre 30 havi 2 darabot	4.40 kor. részletfizetés mellett.
---------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

Letétre (darabjait) 123 koronáért 13 korona foglaló ellenében, míg a vételár-hátralék tetszés szerinti időben és részletekben törleszhető.

Már az első részlet, illetve foglaló befizetése ellenében kiadjuk az eredeti sorsjegyek sorozata és számaival ellátott törvényes okmányokat, melyeknek iratokban van az összes húzásokon az egyedüli játékjogot élvező. Minden sorsjegy okvetlen nyer. Befizetési lapokat és húzási jegyzékeket díjmentesen küldjük. — Megrendeléseket utánvétellel nem intézünk el.

BUDAPESTI BANK R.-T. Király-utcai fiokja
Bpest, VI., Király-u. 20/31.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerelést az egész tapasztalat alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bújakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
szpecialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget
(húgyszőfolyást ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.)

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levélre díjtalanul válasz. Kivántra gyógyszeresek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(A Pannónia szállóval szemben.)
Altársó ház. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön várószobák.

Árverési butor-, szőnyeg-, csillár- raktáratok csond elarusított kiköltözés miatt.
Dob-utca 22. szám
Nagy Endre.

500 koronát fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzi, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda
HOLCZER
m. kir. szab. ékszerész.

Saját gyártmány! Ékszer átalakítás. Jutányos árak.

Nagy raktár: Gyémánt és brilliáns-butonok, gyűrűk, mellétek és más nemeskőáruból.

Ekszer átalakítások. Javítások elfogadhatnaki.

Budapest, IV., Károly-körút 22. Köser Bazár.
Gyár: VII., Király-utca 15.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
nem betegségekben szenvednek,

mint húgysző és hólyagbajok, húgyszővezeték, vizeletcsatornák, ejszi magánútségek, ebek és bújakóros bántalmak (syphillist, az onfertőzés utóhatásait fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkülsőek stb. nőknél fehérhólyag, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógmódszárát fogva legjobban ajánljuk

Dr. GARAI ANTAL
v. ca. és kir. osztály főorvos országos hírv és a legregibb, 32 éve lennálló rendelt intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgysző és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyszővezeték segítségével. Vidékiek levelekre kimerül ó választ és szakaszról tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és eladók.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédő, ari szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bergarnitúrák és kárpitosítékekben Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez.

26597

Legjobb minőségű bontófésűk
bivalycsom, kauszok, hűtőszekré és elektromosból dus választék.

Legnagyobb választék bekötések és imitáció

MÜLLER J. L-féle BRISE DE VIOLETTES
a legjobb, legkeresettebb iholya-illat, a frissen szedett iholyának illatával egyenlő kellemes, tartósága és finomságára nézve felülmúlhatatlan ezen illatú iholya- és kollektív illatú illatok között kiváló minőségű és kellemes illatú illat.

Üvege 3, 5 és 9 kor.
Angol és francia illatokok dus választékban. Müller J. L. Cs. és kir. udv. szállító Kőrhalmi utca 2. // Rotthiller-utca 6. sz. Gyár: Körményi utca 2. // Rotthiller-utca 6. sz.

Dr. Gebhardt tanár-féle
nővény szappan
1 drb 70 fill. 1 tucat 7.60 kor.
1 kg. nagyobb 1.60 K

Haj-, fog- és körömkefék
duszes kezettékben
Körömlapáló-szerek.

LEGSZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓBB,
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összeállítható vasúti kocsikból 4 matraccal 10 ft.

Sodronygyűtések méret szerint 5 frittól feljebb.

GICHNER JÁNOS
ágynevelő és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pohár, terítő stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.

Gyári Keresés-utca 7. és 9. Árjegyzéket bárkinek ingyen és díjmentesen küldök. Személyesen nagy választékban. Mag nem felel érni kizárólag vagy a párt választásig.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORÁZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden Co. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és mérés, órákalkója a remontoir ingóráknál stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÖTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan esztendőztetnek.

E hirdetés minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 282

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elslúléssel, kacetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 60rs objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényvert, fényképezőgép binokliet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban egyszerűen minden olcsón eladok és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Nősülni ohajt?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt, gyermekkel, testi hibával stb.) 5-50000 kor. vagyonnal fel vagyunk hatalmasra, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is) akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak jelge alatt e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

"Magyar Tenger"

fürdő-szállodához, 15 felszerelt szobával szakképzett vendéglős kerestetik. Értekezheti a tulajdonossal Balatonberényben. 5581

Veresáfonyabefőt
BARTA-féle, 5 kilós postaköszvényű 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegei kérek. 27808

Spargagyökér,

korai argentinai, három éves, száza 2.60, ezre 24 korona. Csomagolás ön-költségen. Utánvétel szállítja: Irmakert Nagykanizsa.

Részletfizetésre

porcellán szervizek, lámpák: Kérésre árlap ingyen. Lyánkovits Károly Szeged.

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza elkerülését biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójegyből speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osekély díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-mertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Jogi-, politikai, szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyetárságokból is) Kolozsvár, Budapestre ugyszintén államszám-veletani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest VI. Róza-u. 44. III. 8.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka 60 fillérért mindenütt kapható: cs.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Székesfővárosi

tanító, okleveles tanár, szakképzett gyermekpszichológus tanítást vállal, elmaradt tanulókat előkészít, esetleg magántanulókat felelősség mellett le-vizsgáztat. Ajánlatokat „Szakképzett” jelleggel a kiadoba kér.

Révfülöpön

a Balatonparton, a Lenke nyaraló két szoba konyha, veranda, éléskamra, pin-czéval, teljes felszereléssel és fürdőkabinhaszná-lattal 850 koronáért a für-dődényre kiadandó. Tuda-kozdás a házmeztérnél Budapesten IV. ker., Mol-nár-utca 24.

Nevelőnőket

német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene ésnyelvismerettel sürgősen kere-sek. Szegheóné S. Lujza, Budapest, VI. ker., Des-sew ify-utca 22. 28322.

BUTOR

egyszerű és finom modern stílusban szo-lid árak mellett kapható:

Sárkány J. butoriparosnál
Mihely és dua raktár:
VII. Erzsébet-körút 26. sz.
Zionpálotla

Gépészeket

cséplés idényre ugyszintén gazdaszítoket és az összes gazdasági személyzetet, szakértelem és józanság-ért teljes teelöléséget vál-lalok a hely adó urak ré-szére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagyme-ző-u. 25. Telefon 94-67.

Kendermagos

Plymouthrock, sárga Or-pington fajtyukokat, ezek tenyésztőjaisát 15 darabon-ként 6 koronáért elad tanulságos árlapot küld Miklóssy A. Nagykanizsa. 28392

A Falkogen

lúdbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27798

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Tel-jes garancia, Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség na-ponta nyilvántartva.

Fényőborovicska

(Tuniperus) BARTA-féle, 3 liter 7.50, 4 liter 8.9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Ugyonkőknek

biztos megőhétést nyújtó ál-talában barkinek kik mekkere-sztre tartanak igényt. Értékpapiroknak és sorsjegyeknek rész-lefizetésre való elarúsításról van szó legmagasabb jutalék-mellett. Szakképzőség nem szükseges. Erdeklődőknek felvilá-gosítást ad. FLEISSIG SANDOR bankháza VII. ker., Erzsébet-körút 2. szám.

Sodronykerítések

bámulatos olcsón készít

Heizer és Társa

özög
Budapest,
VIII. Népszínház-u. 1-3

Mérnökli műszereket

vez, elad, cserél, lejtme-ről, Planiméter, Teleskop Goerz-Zeiss-Triäder stb
HATSCHEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Fiókja: Erzsébet-körút 38

Zalogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizet-ek, mint amennyit vették. SCHILLER LEIDOR, Sip-utca 8. 27133

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, fő-városi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. he-lyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhitel fiztvi-selőknek gyorsan eszkö-zőltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-dapest, Teréz-körút 11a.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Hu-szár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08. Válasz-bélyeg. Elsőrangú ajánla-tok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvan-tartva. 2766-

Urasági butor

Eladok és veszek; maha-goni hálósobákat, ebéd-lőket, szalonokat, rézbu-torokat, zongorákat, perza és szmírna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzsillárokat, petro-leum-lámpákat, bronzszob-rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítás I
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fiókület nincsen.

26618

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérég-u. 2. Telefon 81-08 Teljes ga-rantia, első rangú ajánla-tok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

Fénykép-készítőket objektívvel, vas, elad, cserél hi-res Appolo lemezek egyedül-elarúsító helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 18.,
Fiókja: Erzsébet-körút 38.
Alapítotott 1877.
Sokkal olcsóbb, mint részlet-fizetésre.

20,000 Rózsa

magas törzsű kapható. Ar-jegyzék bérmentve Novák János rózsatelepen Szé-kelyhid.

BUTOR

árverésről, finom és egy-szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór-fotellek, gyönyörű tükkö, diván, bőrszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Korai főzelékek

csukorboró, zöld bab, kelkáposzta, spenót, fo-jossaáta, hónapos retek, karfiol, ubjurgonya, idei zöldhagymák, vegyesen postaköszvényű 2 korát papírjeu dio postaszár-konként 8 kor. 50 fill. házilag főzött kútnó ba-rackiekvárnak és bira-almasajtának kilóját 2 ko-ronáért, mézdes szilva-iznak 1 koronáért kilóját szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Természetes,

ezüst üstben
mindenkor frissen befőzött

kiváló finom málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és O csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója.

Kőbánya.

Ajtók, ablakok

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak ol-csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót-körút közelében.

Zalogcédulákat

veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám,
Izabella-utcasarkán

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtét, málna-, sza-móca-, csipkebogyóiat, gomba- és huskonter-veket, pastetomokat ajánl a FELKAI KON-ZERVGYÁR Felka, Sze-pesmegye. Kérjen ár-legyzéket.

Nem kell

már semmire futár, gyor-san szerez mindent „Hu-szár” Budapest, Mérég-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, ál-lást. Válaszbélyeg. Első-rangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bér-helyiség, ingatlan naponta anilvántartva. 27665

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, ál-landó nagy rektár

Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előké-szítettnek rendes és ma-gántanulók, valamint fel-nöttek (hölgyek is) kik ta-nulmányaikat félbeszakí-tottak legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktaná-rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanít-ványok csak korlátozott szá-mban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esete-n jár. Felvilágosítással szol-gál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L. 3. 27997

Villamos világítás

saját dynamóval, lakó-házak, gazdaságok ré-szére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elek-tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Polgári drakli

Pontos kiszolgálás I
Kitűnő szabás!

Videkre mintá küldök, nagyobb rendelésnél sze-mélyesen elmegyek.

Zeliszka János
angol uri szabóterme-
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.

Allandó választék a leg-dívatosabb angol és bal-földi szövetekből. -

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-ték, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

Fiatall hazaspár

elvállal magányos urakná-takarítást lakásért, május elsejére vagy az nuali bel lépésre. Czím Nyári I., Út-lol-ut 21, III. 2.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi csa-ádi Singer varró-gép szárszekrény-vel 6 évi kóttálá-sal csak 30 forint! SINGER A.

güppézésnél Budapest, főz-let Akácfa-utca 56. Minden-nemü varrógépek javítását legutányosabb árban elvál-lalom. Árjegyzék ingyen.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg-bízatosokat, megfigyelése-keket, nyomozásokat elvál-lal ugy magán, mint család-i ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe-rendezések, továbbá urk szoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bér-garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 264

Kesztyű-utca sarok.

A legronyosabb részlelfitetésre

zongorát, pianinót,

czimbalmot,

hegedűt

készpénzbeni árlakon a leg-újabb rendszerű

bankhitel

utján kizárólag csakis Reményli nagy magyar hang- szerlelepen.

Prospektus és árjegyzék in-gyzen.

Budapest, Király-u. 58. szám.

Csiz

A continens a legroyosabb jóid brom gyögyfűrdő. A meg-felőp gyögyeredményekben neve-zetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai fellel-dettek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendű bérház, szanató-rium, gyógyter, szongor, kavá-ház, iwan tenisz, tornaház, ki-rándulások. Vasut-állomás postá-távírdá helyben. Hivatalos orvos Dr. Kallós Jenő. Katona-tisztok, államhivatalnoknak elő es utó időnyben 50% kedvezmény. Prospektussal szolgai a fűrdőigazgató. Az ásványvíz rendelhető hazai-nálali utasításal a fűrdőiga-zgatóságnál és Kesztyű I. Utca-saroknál, - Budapestben.